

colegsirgâr

COLEG SIR GÂR
(cwmni cyfyngedig trwy warant)

ADRODDIAD BLYNYDDOL

AR GYFER DIWEDD Y FLWYDDYN 31^{AIN} GORFFENNAF
2025

Rhif cwmni cofrestredig : 8539630

Rhif elusen gofrestredig : 1152522

COLEG SIR GÂR

MYNEGAI

Datganiad Budd Cyhoeddus	2 – 3
Adroddiad Strategol	4 - 17
Adroddiad y Cyfarwyddwyr	18 – 24
Datganiad Llywodraethu Corfforaethol a Rheolaeth Fewnol	25 – 29
Datganiad ar reoleidd-dra, priodoldeb a chydymffurfiaeth	30
Adroddiad yr Archwilydd Annibynnol i Aelodau Coleg Sir Gâr	31 – 34
Datganiad o Incwm Cynhwysfawr	35
Datganiad o Newidiadau mewn Cronfeydd wrth Gefn	36
Mantolen	37
Datganiad Llif Arian	38
Datganiad o'r Prif Bolisiâu Cyfrifyddu a Thechnegau Amcangyfrif	39 – 44
Nodiadau i gyd-fynd â'r Datganiadau Ariannol	44 – 66

COLEG SIR GÂR

DATGANIAD BUDD CYHOEDDUS

Mae Coleg Sir Gâr yn elusen gofrestredig (rhif elusen cofrestredig: 1152522). Datgelir aelodau'r Bwrdd Cyfarwyddwyr, sy'n ymddiriedolwyr i'r elusen, yn Adroddiad y Cyfarwyddwyr ar dudalen 18.

Wrth osod ac adolygu amcanion strategol y Coleg, mae'r Bwrdd Cyfarwyddwyr wedi ystyried canllawiau'r Comisiwn Elusennau ynglŷn â budd cyhoeddus ac yn enwedig y canllawiau atodol yn ymwneud â datblygiadau ym myd addysg. Mae'r canllawiau'n cyfeirio at yr angen i bob sefydliad sy'n dymuno cael ei gydnabod fel elusen ddangos yn glir fod eu hamcanion er budd cyhoeddus.

Amcanion Elusennol

Amcan y Coleg yw darparu addysg bellach ac addysg uwch ac (yn unol ag unrhyw ymgynghoriad gyda'r awdurdod lleol perthnasol) addysg uwchradd (yn unol â'r diffiniad ym mhob achos yn adran 18(1) o Ddeddf Addysg Uwchradd 1992 (neu unrhyw amnewidiad ohono) ar gyfer budd cyhoeddus yn y Deyrnas Unedig a thu hwnt.

Mae'r Coleg yn ymwybodol iawn o'i gyfrifoldeb o safbwynt budd cyhoeddus ac felly'n sicrhau mai dyma sydd wrth galon ei holl weithgareddau a'i wasanaethau.

Cyflawni'r amcanion elusennol

Buddiolwyr

Mae'r buddiolwyr yn briodol i'r amcanion gan mai'r myfyrwyr o fewn y sector addysg bellach, uwch ac uwchradd (sector digonol o'r cyhoedd i gyflenwi'r prawf budd cyhoeddus) yw'r buddiolwyr uniongyrchol.

Coleg addysg bellach ac addysg uwch wedi'i leoli yn Sir Gaerfyrddin yn Ne-orllewin Cymru yw Coleg Sir Gâr. Mae gan y coleg bum campws o fewn y sir: Llanelli (campws y Graig); Rhydaman; Llandeilo (campws Gelli Aur); a Chaerfyrddin (campysau Pibwrlwyd a Ffynnon Job). Ar hyn o bryd, mae tua 9,000 o fyfyrwyr wedi cofrestru yn y Coleg ar amrywiaeth o gyrsiau yn cynnwys Safon Uwch, Cyrsiau Galwedigaethol, Tystysgrifau a Diplomâu, Tystysgrifau Cenedlaethol Uwch, Graddau Sylfaen a rhaglenni Gradd.

Er mwyn cyflwyno'r cyrsiau yma, mae'r Coleg yn cyflogi tua 600 o staff addysgu a staff cynnal. Lleolir yr holl gyrsiau, myfyrwyr a staff o fewn un o'r 8 maes cwricwlwm. Tanlinella llwyddiant myfyrwyr y Coleg fanteision yr amrywiaeth o bartneriaethau effeithiol sydd gan y Coleg.

Mae rhagoriaeth partneriaeth y Coleg gyda Rhwydwaith Dysgu 14-19 Sir Gaerfyrddin wedi'i gydnabod drwy ennill Gwobr Beacon UK. Mae partneriaethau'r Coleg gyda diwydiant o bwys mawr ac mae'r berthynas â'r diwydiant adeiladu wedi'i chydabod trwy gyfrwng Gwobr Hyfforddiant Cenedlaethol Rhanbarthol Cymru a'r DU.

Yn ogystal â'r ddarpariaeth yn y Coleg, mae'r Coleg hefyd yn cynnig darpariaeth helaeth ar gyfer dysgu seiliedig ar waith trwy gyfrwng rhaglenni Hyffordddeaeth a Phrentisiaethau mewn ystod eang o sectorau diwydiannol. Mae'r Coleg wedi buddsoddi'n helaeth dros y ddegawd ddiwethaf er mwyn cynnig yr amgylchedd dysgu gorau i fyfyrwyr. O ganlyniad, mae gan fyfyrwyr y Coleg fynediad i gyfleusterau ac adnoddau rhagorol. Mae'r Coleg hefyd yn ymhyfrydu yn y ffaith ei fod yn goleg gofalgaf a diogel, gan roi buddiannau'r myfyrwyr yn gyntaf bob amser.

Polisi mynediad

Gweithreda'r Coleg bolisi mynediad hyblyg a chynhwysol, ac mae'n darparu ar gyfer gwahaniaethu ac anghenion unigol wrth gynllunio rhaglenni dysgu. Mae gan rai rhaglenni ofynion mynediad penodol sy'n cael eu hadolygu'n flynyddol a'u cyhoeddi ym mhrosbectws y Coleg.

COLEG SIR GÂR

DATGANIAD BUDD CYHOEDDUS (parhad)

Cefnogaeth i Fyfirwyr/Bwrserí/Ysgoloriaethau

Mae gan fyfirwyr yn y Coleg yr hawl i wneud cais am amrywiol becynnau cefnogaeth ac ariannu yn yr un modd ag unrhyw un sy'n astudio o fewn addysg bellach neu addysg uwch yng Nghymru.

Gall myfirwyr addysg bellach rhwng 16 a 19 oed wneud cais am Lwfans Cynhaliaeth Addysg, a gall myfirwyr 19 oed neu'n hŷn wneud cais am Grant Dysgu Llywodraeth Cymru. Mae bwrsariau eraill ar gael hefyd o fewn y Coleg ar gyfer myfirwyr addysg uwch yn unol â chymhwysedd.

Mae Cronfeydd Ariannol Wrth Gefn hefyd ar gael o fewn y Coleg a gall myfirwyr wneud cais am gymorth wrth astudio.

Ehangu Cyfranogiad

Mae gan y Coleg amrywiaeth gynhwysfawr ac eang o raglenni addysg a hyfforddiant academiaidd a galwedigaethol. Mae'r rhain yn amrywio o lefel cyn-mynediad i raglenni graddedig, gan ddarparu gwasanaeth i'r gymuned ddysgu gyfan. Mae'n cynnig addysg bellach, addysg oedolion a chymunedol, addysg uwch a dysgu seiliedig ar waith. Mae'n darparu hefyd ar gyfer nifer fawr o ddisgyblion ysgol 14-16 oed sy'n mynychu'r Coleg neu'n cael eu haddysgu gan staff y Coleg yn eu hysgolion. Mae'r Coleg yn gweithredu dros bum campws, mewn sawl lleoliad cymunedol, yn y gweithle ac ar-lein.

Ymgysylltu â'r Gymuned

Mae'r Coleg yn cynnig cyfleusterau eraill sydd ar gael ar gyfer staff, myfirwyr ac aelodau eraill o'r cyhoedd.

Trwy orchymyn y Bwrdd

Llofnod

Dyddiad: 11 Rhagfyr 2025

Mr John Edge
Cyfarwyddwr

-

COLEG SIR GÂR

ADRODDIAD STRATEGOL AR GYFER DIWEDD Y FLWYDDYN 31 GORFFENNAF 2025

Mae'r cyfarwyddwyr yn cyflwyno eu hadroddiad strategol ar gyfer diwedd y flwyddyn 31 Gorffennaf 2025.

Cefndir

Yn 1992, pasiwyd Deddf Addysg Bellach ac Uwch gan y Senedd ac o ganlyniad cafodd bob pob sefydliad addysg bellach blaenorol (lle'r oedd cyfanswm y cofrestriadau myfyrwyr amser llawn, rhyddhau bloc a rhyddhau rhan-amser yn FESR 1990 yn cyfateb i o leiaf 15 y cant o gyfanswm myfyrwyr y Coleg) a phob sefydliad chweched dosbarth eu hymgorffori yn y sector newydd. Ymgorfforwyd y Coleg ar 30 Medi 1992, er na ddaeth y Gorfforaeth ei hun yn sefydliad annibynnol tan 1 Ebrill 1993 (diwrnod breinio).

Ar 1 Awst 2013 daeth Gorchymyn Corfforaeth Addysg Bellach Coleg Sir Gâr (Diddymu) 2013 i rym. Diddymodd y gorchymyn hwn y gorfforaeth addysg bellach a sefydlwyd gynt gan drosglwyddo'i holl eiddo, hawliau a rhwymedigaethau i'r cwmni newydd, Cwmni Coleg Sir Gâr. Daeth Gorchymyn Coleg Sir Gâr (Sefydliadau Dynodedig mewn Addysg Bellach) 2013 i rym ar yr un diwrnod gan sefydlu Coleg newydd oedd yn cael ei weinyddu gan gwmni cofrestredig, cyfyngedig trwy warant. Mae'r cwmni Coleg Sir Gâr newydd hwn yn is-gwmni dan berchnogaeth gyflawn Prifysgol Cymru: Y Drindod Dewi Sant.

Ar 1 Awst 2017, daeth Coleg Ceredigion yn is-gwmni dan berchnogaeth gyflawn Coleg Sir Gâr, ar ôl bod yn flaenorol, yn is-gwmni uniongyrchol i'r rhiant-gwmni eithaf Prifysgol Cymru: Y Drindod Dewi Sant.

Prif weithgareddau

Mae Coleg Sir Gâr yn Goleg Addysg Bellach mawr, aml safle, wedi'i leoli yn Ne-orllewin Cymru a chanddo bum campws yn Llanelli (y Graig), Caerfyrddin (Pibwrlwyd a Ffynnon Job), Rhydaman a Llandeilo (Gelli Aur). Mae ganddo ryw 9,000 o ddysgwyr a rhyw 2,500 o'r rhain yn llawn amser a dros 6,000 yn rhan-amser. Ceir tua 600 o ddysgwyr addysg uwch. Cynigia'r Coleg amrywiaeth gynhwysfawr ac eang o addysg academaidd a galwedigaethol a rhaglenni hyfforddi sy'n amrywio o lefel cyn mynediad i lefel raddedig, gan gynnig gwasanaeth i'r gymuned ddysgu gyfan. Prif weithgareddau'r Coleg yw addysg bellach, addysg uwch, dysgu seiliedig ar waith, darpariaeth ysgol 14-19, hyfforddiant proffesiynol, ymgynghori a chyflwyno mentrau'r Llywodraeth ym myd diwydiant. Mae'r Coleg hefyd yn cynnig darpariaeth ar-lein, trwy gyfrwng partneriaethau mewn lleoliadau cymunedol ac yn y gweithle.

Amrywia'r campysau o ran maint a natur gan gynnig amrywiaeth o bynciau. Mae gan y Coleg drosiant blynyddol o tua £52 m ac mae'n cyflogi tua 640 o staff. Ymysg y rhain, mae 313 yn ymwneud yn uniongyrchol ag addysgu a 327 yn cyflawni gwaith cefnogol a gweinyddol.

Y Sir

Sir wledig yw Sir Gaerfyrddin ar y cyfan gyda chadwyn o drefi marchnad yn cynnig canolbwynt o ran gweithgarwch. Caerfyrddin yw'r dref sirol, sy'n cynnig sector fanwerthu gref a phoblogaeth sy'n ymwneud yn sylweddol â llywodraeth leol, iechyd a gweinyddiaeth.

Yn hanesyddol, mae de-ddwyrain y sir wedi'i chysylltu'n â diwydiant trwm a dyma ran fwyaf poblog y sir, gyda Llanelli fel yr anheddiad mwyaf. Er bod rhai prif gyflogwyr mawr yn dal i fod yn y rhan hon o'r sir, mae'r economi wedi arallgyfeirio i faes peirianeg ysgafn a diwydiannau technolegol newydd.

Dengys y Mynegai Amddifadedd fod yna ardaloedd dwys o amddifadedd addysgol, amddifadedd cyflogaeth ac, o ganlyniad, amddifadedd lluosog yn Ne-orllewin Cymru. Mae gan Sir Gaerfyrddin lefelau cymharol uwch o unigolion anweithgar mewn cymhariaeth â Chymru a'r DU.

ADRODDIAD STRATEGOL AR GYFER DIWEDD Y FLWYDDYN 31 GORFFENNAF 2025

Pwrrpas

Gweledigaeth Strategol

VISION

We will:

- put the needs of the learner first;
- be safe, inclusive and caring;
- live by our values and behaviours;
- provide the best learner experience, enhanced by digital technology;
- facilitate personal development and progression for learners;
- encourage curiosity and creativity in teaching and learning;
- develop a flexible, employer informed, curriculum;
- champion the Welsh language and culture;
- implement an ambitious workforce development programme;
- develop partnerships that impact positively on learners and business performance;
- improve our financial resilience and efficiency;
- support regeneration and prosperity in our communities; and
- create a sustainable environment for learners to be successful

Gwerthoedd ac Ymddygiadau

RESPECT

We will be:

- accepting of difference and provide opportunity for everyone to thrive;
- empathetic to each others' needs;
- courteous and kind to each other;
- supportive and care for each other;
- ready and willing to engage positively.

UNITY

We will be:

- one team with a set of common goals and unified direction;
- mindful of our behaviour and language, and its impact on others;
- bilingual in our communication and engagement;
- integrated with our community and partners;
- transparent in all aspects of our work.

PROFESSIONALISM

We will be:

- honest and act with integrity;
- driven to provide outstanding education and customer service;
- open to receiving different views that inform our decision making;
- a learning organisation with a curious nature;
- sustainable in our planning and delivery.

Blaenoriaethau Strategol

COLEG SIR GÂR

ADRODDIAD STRATEGOL AR GYFER DIWEDD Y FLWYDDYN 31 GORFFENNAF 2025

Perfformiad Ariannol ac Amcanion

Dyma amcanion ariannol y Coleg:

- llwyddo i sicrhau gwarged gweithredu blynyddol (a ddiffinnir fel gwarged cyn costau pensiwn heblaw am arian parod FRS 102) a llif arian positif
- amrywio llif arian a lleihau dibyniaeth ar gyllid craidd
- cynhyrchu lefelau digonol o arian parod i gefnogi sylfaen asedau'r Coleg
- sicrhau sefyllfa hylifedd tymor byr llewyrchus
- cyllido buddsoddiad cyfalaf parhaus

Mae'r Datganiad Incwm Cynhwysfawr ar gyfer y cyfnod wedi'i gynnwys ar dudalen 35. Nodir uchafbwyntiau'r cyfnod yn y cyswllt hwn isod:

- Mae'r cyfanswm incwm ar gyfer y cyfnod wedi parhau'n gymharol gyson o gwmpas £52m (2024: £46m). Mae cynnal lefel sylweddol o drosiant yn tanlinellu llwyddiant parhaus y Coleg o safbwynt darparu addysg. Mae amrywiadau o safbwynt trosiant yn anorod, ac yn gallu cael eu dylanwadau'n fawr gan lefel y gwaith prosiect a wneir.
- Mae costau staff (ac eithrio costau eithriadol) fel canran o gyfanswm yr incwm wedi parhau'n gymharol gyson ar 53.0 % (2024: 54 %). Parhaodd nifer cyfartalog y staff a gyflogwyd yn gymharol gyson. Cynyddodd costau gweithredu eraill fel canran o gyfanswm yr incwm o 40% i 43%, wedi'u gyrru'n bennaf gan bwysau chwyddiant uchel.
- Y gwarged am y flwyddyn oedd £ 410,000 (2024: gwarged o £710,000) ar ôl addasiadau heblaw am arian parod FRS 102 o £ 230,000 positif (2024 : £619,000 positif). Y gwarged gweithredu (cyn addasiadau heblaw am arian parod FRS 102) oedd £ 180,000 (2024 : gwarged o £ 91,000).
- Mae'r sefyllfa hylifedd yn parhau i fod yn foddhaol, gyda chymhareb asedau tymor byr i gredydwy'r yn disgyn o fewn blwyddyn gan gyrraedd 2.9 (2024: 2.6).
- Mae asedau net wedi gostwng ychydig o £ 30.4 miliwn i £ 30.1 miliwn. Mae asedau net, ar wahân i rwymedigaethau buddion diffiniedig wedi cynyddu o £30.4 miliwn i £30.6 miliwn gan fod terfyn uchaf yr asedau wedi'i gymhwyso i'r pensiwn gan leihau swm y rhwymedigaeth heb ei ariannu yn unig - £0.5 miliwn. Am wybodaeth bellach ynglŷn â'r safonau cyfrifyddu a ddefnyddiwyd i greu'r datganiadau ariannol yma, gweler Datganiad o'r Prif Bolisiau Cyfrifyddu a Thechnegau Amcangyfrif ar dudalen 39.
- Ychwanegwyd grantiau cyfalaf penodol er mwyn hybu effeithiolrwydd a darparu amgylchedd dysgu safonol yn unol â Chynllun Strategol y Coleg.
- Adolygwyd y ddarpariaeth ar gyfer pensiynau uwch yn ystod y cyfnod ac amcangyfrifwyd mai'r balans oedd ei angen ar gyfer 31 Gorffennaf 2025 oedd £477,000 (2024: £530,000).

Polisiau ac amcanion y Trysorlys

Rheolaeth o lif arian, bancio, trafodion marchnad arian a chyfalaf yw rheolaeth y Trysorlys; rheolaeth effeithlon o'r risgiau sy'n gysylltiedig â'r gweithgareddau hynny; a'r nod o sicrhau'r perfformiad gorau posib sy'n gyson â'r risgiau hynny.

Mae gan y Coleg bolisi ar wahân ar gyfer rheoli'r trysorlys.

Caiff benthyciadau tymor byr i ddibenion cyllid dros dro eu cadarnhau gan y Swyddog Cyfrifyddu. Yn achos pob benthyciad arall, mae angen awdurdodiad y Gorfforaeth yn unol â gofynion y Memorandwm Ariannol.

COLEG SIR GÂR

ADRODDIAD STRATEGOL AR GYFER DIWEDD Y FLWYDDYN 31 GORFFENNAF 2025

Polisi llif arian, hylifedd ac arian wrth gefn

Mae sefyllfa llif arian gweithredol y Coleg ar gyfer y flwyddyn yn swm negyddol o £1.5 m. Gostyngodd y balansau arian parod £1.27 m (o £15.1 m i £13.9 m). Roedd hyn yn bennaf oherwydd oedi wrth dderbyn cyllid grant ar gyfer costau buddsoddi cyfalaf. Mae'r Coleg yn dymuno parhau i gronni balansau arian parod i ariannu datblygiadau cyfalaf sydd wedi eu cynllunio ar gyfer y dyfodol. Er mwyn cyflawni hyn, mae'r Coleg wedi parhau i hybu effeithiolrwydd o safbwynt yr addysg a'r hyfforddiant a gyflwynir. Cyflawnwyd hyn drwy adolygu darpariaeth y cwricwlwm yn drylwyr, effeithiolrwydd dosbarthiad adnoddau, a'r gwerth am arian gorau wrth brynu nwyddau a gwasanaethau, a'r un yw'r bwriad i'r dyfodol. Ymhellach, mae'r Coleg yn parhau i geisio a datblygu ffynonellau incwm eraill. Mae ail-fuddsoddiad sylweddol o ran ystadau, peiriannau a chyfarpar y Coleg yn sicrhau fod gan y dysgwyr ddarpariaeth o ansawdd i'w helpu yn eu proses addysgol. Nod y coleg yw cadw o leiaf 2 fis o wariant (tua £ 8 m) mewn cronfeydd arian parod wrth gefn bob amser.

Datblygu a Chyfoethogi Cwricwlwm

Ceir cwricwlwm amrywiol i gyflenwi dyheadau'r dysgwyr. Mae'r cwricwlwm yn eang, yn hyblyg, yn gydlynol, ac yn hybu datblygiad. Fe'i cyflwynir mewn amrywiol ffyrdd sy'n gweddu i anghenion y dysgwyr. Ceir pwyslais galwedigaethol cryf a chaiff pob Maes Pwnc Sector Llywodraeth Cymru eu cynrychioli yn y Coleg.

Caiff y cwricwlwm ei lunio a'i adolygu mewn partneriaeth â rhanddeiliaid y Coleg, y Bartneriaeth Dysgu a Sgiliau Rhanbarthol (RLSP), cyrff cynrychiadol y sector, Y Coleg Cymraeg Cenedlaethol, rhwydweithiau 14-19, cydweithwyr ACL, Prifysgol Cymru: Y Drindod Dewi Sant, diwydiant, byd busnes a chyflogwyr lleol. Ategir hyn gan ddefnyddio data arsyllfa sgiliau a ddarperir trwy'r RLSP.

Mae Tîm Cwricwlwm ac Ansawdd y Coleg yn adrodd wrth Bwyllgor Dysgwyr a Safonau'r Bwrdd. Mae hwn yn cynnig ffocws ar gyfer trafodaeth ar bolisiau cwricwlwm ac ansawdd a materion datblygu.

Mae amrywiaeth o opsiynau ar gael ar bob lefel sy'n cynnig amrywiaeth a dewis i ddysgwyr. Cynigia rhaglen Mynediad Ieuenctid y Sir hefyd ddewis cwricwlwm arall rhannol lawn amser i ddysgwyr yn y Coleg sydd wedi wynebu heriau mewn ysgolion lleol. Mae'r cwricwlwm a gynigir gan y Coleg wedi'i achredu bron yn llwyr, gan gynnig cyfleoedd i ddysgwyr ennill cymwysterau ffurfiol.

Cynigir amrywiaeth o ddarpariaethau achrededig pellach i ddysgwyr er mwyn cefnogi dysgu. Gall dysgwyr hefyd gymryd rhan mewn amrywiaeth eang o weithgareddau sy'n cyfoethogi eu hastudiaethau yn cynnwys profiadau sy'n gysylltiedig â gwaith, prosiectau byw, ymweliadau addysgiadol, ymweliadau tramor, gwaith amgylcheddol, siaradwyr gwadd, celfyddydau cymunedol, gwaith gwirfoddol a chodi arian.

Partneriaeth a Thrawsnewid

Mae gan y Coleg drefniadau partneriaeth ardderchog sy'n cyfrannu at gwricwlwm a phrofiad dysgu wedi eu cyfoethogi.

- O 1 Awst 2013, daeth y Coleg yn rhan o Grŵp Prifysgol Cymru: Y Drindod Dewi Sant, gan gynyddu'r cyfleoedd ar gyfer dysgwyr a rhannu gwybodaeth, profiad ac adnoddau. Yn yr un modd, daeth Coleg Ceredigion yn is-gwmni i Goleg Sir Gâr ar 1^{af} Awst 2017.
- Drwy bartneriaethau o fewn yr awdurdod addysg a gydag ysgolion partner lleol (dros 16 o ysgolion), mae amrywiaeth a nifer y cyfleoedd galwedigaethol ar gyfer disgyblion 14-19 yn sylweddol.
- Mae cysylltiadau â byd addysg a chyflogwyr yn ardderchog ac yn cynnwys cydweithrediad hirsefydlog y Coleg gyda CYFLE.

COLEG SIR GÂR

ADRODDIAD STRATEGOL AR GYFER DIWEDD Y FLWYDDYN 31 GORFFENNAF 2025

- Mae'r coleg yn gweithio'n helaeth wrth gyflwyno darpariaeth ar y cyd â TLC - y cwmni hyfforddi a dysgu.
- Mae'r coleg yn gweithio'n agos gydag ystod o gyflogwyr, e.e. Dŵr Cymru, Owens Group, Thermal Earth, COTS, TRJ, Prince's Gate, CM-Days, Ron Skinner & Son, Castell Howell, yr AA, Serco, Remploy, Hywel Dda, e- Careers, 4DAcademy ac ati.
- Mae'r Coleg wedi gwneud cyfraniad sylweddol i Bartneriaeth Dysgu a Sgiliau Rhanbarth De-orllewin Cymru ac i'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus.
- Mae partneriaeth dda yn bodoli rhwng y Coleg â Choleg Sir Benfro, colegau AB eraill a nifer o ddarparwyr hyfforddiant preifat eraill wrth ddarparu Dysgu Seiliedig ar Waith drwy'r Consortiwm B-WBL.
- Mae perthynas hir yn parhau gyda Chyngor Sir Gaerfyrddin wrth ddarparu Addysg Oedolion a Chymunedol.
- Mae perthynas waith agos yn bodoli gyda Gwasanaeth Ieuencid yr AALI ac ysgolion lleol er mwyn cynnig cefnogaeth a chysiau i ddysgwyr sy'n debygol o beidio â bod mewn Cyflogaeth, Addysg na Hyfforddiant (NEET).
- Llwyddwyd i sicrhau partneriaeth waith ardderchog gyda'r Scarlets, Gardd Fotaneg Genedlaethol Cymru a Gerddi Aberglasne, y mae rhai ohonynt yn gweithredu fel canolfannau cyflwyno hyfforddiant.
- Caiff y Coleg ei gynrychioli'n dda gan aelodau o adran weithredol a thîm rheoli'r Coleg ar nifer o rwydweithiau cenedlaethol; Partneriaeth Dysgu a Sgiliau Rhanbarthol; Addysg Oedolion a Chymunedol; Rhwydweithiau 14-19; Colegau Cymru a Llywodraeth Cymru.
- Mae academiâu chwaraeon rhagorol mewn rygbi, pêl-droed a phêl-rwyd yn darparu cyfleoedd i ddysgwyr ar lefelau elitaidd. Mae'r cyfleoedd hyn wedi deillio o bartneriaethau gwaith gydag Undeb Rygbi Cymru; y Scarlets; CBDC; Cymdeithas Bêl-rwyd Cymru, ac ati.

Ansawdd a Safonau

Dylid nodi fod adran nesaf yr adroddiad yn ymdrin â pherfformiad ansawdd, mesurau ac ystadegau sy'n adlewyrchu cyfuniad o ddata ar gyfer Coleg Sir Gâr a'i is-gwmni Coleg Ceredigion. Coleg Sir Gâr yw'r mwyaf o bell ffordd o ran pwysoli, gyda throsiant o tua £ 52 m o'i gymharu â £7 m ar gyfer Coleg Ceredigion (8,500 o fyfyrwyr o'i gymharu â thua 1,300 o fyfyrwyr yn ôl eu trefn).

Ym mis Mai 2022 croesawodd y Coleg Estyn a gynhaliodd arolygiad o'i ddarpariaeth addysg bellach. Roedd y fframwaith arolygu yn cwmpasu 5 prif faes: Dysgu; Llesiant ac Agweddau at Ddysgu; Profiadau Addysgu a Dysgu; Gofal, Cymorth ac Arweiniad; ac Arweinyddiaeth a Rheoli. Er nad yw Estyn yn darparu canlyniadau wedi'u graddio mwyach, roedd y canlyniad cyffredinol ar gyfer y Coleg yn gadarnhaol iawn. Mae'r nodweddion da a nodwyd yn yr adroddiad yn cynnwys:

- *"Mae'r rhan fwyaf o ddysgwyr yn teimlo'n ddiogel ac yn cael eu cefnogi'n dda yn ystod eu cyfnod yn y coleg."*
- *"Mae'r coleg wedi ymgorffori ethos cadarnhaol yn llwyddiannus wedi'i seilio ar werthoedd parch, undod a phroffesiynoldeb."*
- *"Mae'r rhan fwyaf o ddysgwyr yn siarad yn gadarnhaol am eu profiadau yn y coleg."*
- *"Mae'r rhan fwyaf o ddysgwyr yn datblygu medrau ymarferol cymwys ac mae llawer yn cysylltu theori ag arfer yn llwyddiannus."*

COLEG SIR GÂR

ADRODDIAD STRATEGOL AR GYFER DIWEDD Y FLWYDDYN 31 GORFFENNAF 2025

- “Mae gan y coleg systemau ar waith i gynorthwyo dysgwyr yn eu dealltwriaeth o sut i gadw'n ddiogel a diogelu.”
- “Mae bron pob un o'r athrawon yn adnabod eu dysgwyr yn dda ac yn meithrin perthnasoedd sy'n annog ac yn cynorthwyo dysgwyr i wneud cynnydd.”
- “Mae'r rhan fwyaf o athrawon yn datblygu medrau digidol yn fedrus yn eu pynciau galwedigaethol neu academiaidd.”
- “Mae dysgwyr yn arddangos lefelau uchel o gymhwysedd gan ddefnyddio platfformau digidol i storio, cofnodi, trefnu ac olrhain eu dysgu eu hunain.”
- “Lle bo'n briodol, mae athrawon yn cefnogi medrau Cymraeg dysgwyr trwy sgwrsio â nhw yn ystod dosbarthiadau.”
- “Mae'r Coleg wedi datblygu partneriaethau cryf ag ysgolion lleol ar gyfer darpariaeth 14-16.”
- “Ar draws bron pob un o'r cyrsiau, mae dysgwyr yn elwa ar lwybrau dilyniant clir i'r lefel nesaf neu i ddysgu seiliedig ar waith, addysg uwch neu gyflogaeth.”
- “Mae'r pennaeth wedi gosod gweledigaeth sy'n llywio blaenoriaethau strategol y coleg yn dda.”
- “Mae uwch reolwyr a rheolwyr canol yn dangos dealltwriaeth glir ynglŷn â sut maent yn cefnogi nod y coleg i gyflwyno “profiadau dysgu ysbrydoledig”.
- “Yn ystod y pandemig, un o gryfderau penodol y coleg oedd ei ymrwymiad i wella medrau staff addysgu a staff cymorth i'w galluogi i gynorthwyo dysgwyr yn effeithiol i ddatblygu medrau digidol cryf ac aros ar eu cyrsiau.”
- “Mae tîm uwch reolwyr y coleg wedi bod yn effeithiol yn gwella'r profiadau dysgu a'r deilliannau mewn campysau sy'n tanberfformio.” “Ymatebont yn gyflym a rhoi gweithdrefnau gwella ansawdd trylwyr ar waith.”
- “Mae gan y coleg systemau sicrhau ansawdd cynhwysfawr ac mae'n casglu ystod eang o ddata.”

Mae'r argymhellion ar gyfer gwelliant parhaus yn cynnwys:

1. Gwneud defnydd gwell o'r data helaeth sydd gan y coleg i fireinio gwerthuso effaith y ddarpariaeth a'r mentrau ymhellach.
2. Cryfhau strategaethau i wella dealltwriaeth dysgwyr o radicleiddio ac eithafiaeth.
3. Sicrhau bod medrau rhifedd a medrau mathemategol ehangach dysgwyr yn cael eu datblygu'n llawn i fynd i'r afael â'r bylchau yn eu medrau.

Adroddiad Estyn Mai 2022

<https://www.estyn.llyw.cymru/darparwyr/coleg-sir-gar-a-and-coleg-ceredigion-cy/>

Aethpwyd i'r afael â'r holl gamau gweithredu ers hynny a'u cwblhau.

Y safonau a gyflawnir gan ddysgwyr

Addysg Bellach

Cwblhau'n Llwyddiannus: Rhaglenni Galwedigaethol (AB LIA)				
	2022/23		2023/24	
Lefel	CSG	Cenedlaethol	CSG	Cenedlaethol
Lefel 3	76%	79%	76%	81%
Lefel 3 (Mynediad i AB)	62%	68%	65%	71%
Lefel 2	71%	76%	76%	77%
Lefel 1	77%	77%	75%	80%
Mynediad/Cyn-mynediad	78%	80%	86%	83%

*Mae canlyniadau 2024/25 yn aros i gael eu cwblhau a'u dilysu gan Lywodraeth Cymru.

COLEG SIR GÂR
ADRODDIAD STRATEGOL AR GYFER DIWEDD Y FLWYDDYN 31
GORFFENNAF 2025

Yn 2023/24, mae canlyniadau cwblhau llwyddiannus ar gyfer rhaglenni galwedigaethol AB amser llawn yn dangos gwelliant mewn rhai meysydd, er bod perfformiad yn parhau i fod islaw'r meincnodau cenedlaethol mewn meysydd eraill. Mae'r ddarpariaeth Mynediad a Chyn-Mynediad yn parhau i fod yn gryfder, gan gyflawni canlyniadau uwchlaw'r cymharydd cenedlaethol, tra bod Lefel 2 wedi cynyddu i 76%, ychydig islaw'r gyfradd genedlaethol. Ar Lefel 3, mae canlyniadau'n parhau'n gyson ar 76% o'i gymharu ag 81% yn genedlaethol, a gostyngodd Lefel 1 ychydig i 75% yn erbyn y meincnod o 80%. Dangosodd mynediad i AU ganlyniadau gwell hefyd ond mae'n parhau i fod islaw'r cyfartaleddau cenedlaethol. Mae gwella canlyniadau yn Lefel 3 a Lefel 1 yn flaenoriaethau allweddol yn 2024/25, gydag arwyddion cynnar yn awgrymu bod disgwyl gwelliant.

Safon Uwch 2024/25					
A*		A* - A		A* - E	
Coleg	Cenedlaethol	Coleg	Cenedlaethol	Coleg	Cenedlaethol
14%	10%	32%	30%	99%	98%
Safon Uwch 2023/24					
Coleg	Cenedlaethol	Coleg	Cenedlaethol	Coleg	Cenedlaethol
6.0%	6.6%	25.0%	24.6%	92.0%	89.3%

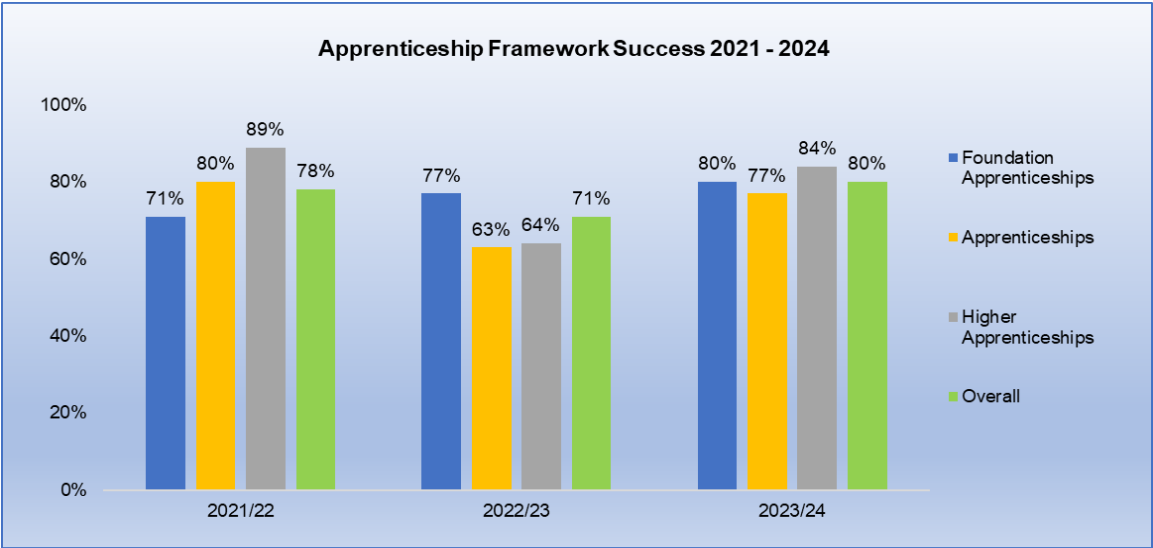
Yn 2024/25, roedd perfformiad Safon Uwch yn y Coleg yn rhagori ar gymaryddion cenedlaethol ar draws pob ffin gradd. Cynyddodd cyfran y graddau A* yn sylweddol i 14%, o'i gymharu â 10% yn genedlaethol a chynnydd ar y 6% yn 2023/24. Bu cynnydd hefyd yn y graddau uwch (A*-A) i 32%, ychydig uwchlaw'r cymharydd cenedlaethol o 30% a chynnydd ar y 25% yn y flwyddyn flaenorol. Parhaodd cyfraddau pasio cyffredinol (A*-E) i fod yn gryf iawn ar 99%, gan ragori ar y meincnod cenedlaethol o 98% a gwella ar y gyfradd o 92% yn 2023/24. Mae'r canlyniadau hyn yn tynnu sylw at welliant parhaus ac yn gosod darpariaeth Safon Uwch y Coleg uwchlaw meincnodau cenedlaethol.

Safon UG 2024/25			
A		A - E	
Coleg	Cenedlaethol	Coleg	Cenedlaethol
19.4%	23%	96%	90%
Safon UG 2023/24			
Coleg	Cenedlaethol	Coleg	Cenedlaethol
21.0%	19.8%	92.0%	89.3%

Yn 2024/25, mae perfformiad Safon UG yn y Coleg yn cyflwyno darlun cymysg o'i gymharu â meincnodau cenedlaethol. Gostyngodd cyfran y graddau A ychydig i 19.4%, islaw'r ffigur cenedlaethol o 23% ac yn is na 21% yn 2023/24. Fodd bynnag, gwelwyd gwelliant yn y cyfraddau pasio cyffredinol (A-E) oedd yn 96%, chwe phwynt uwchlaw'r meincnod cenedlaethol o 90%, a chynnydd sylweddol ar 92% yn y flwyddyn flaenorol. At ei gilydd, mae'r canlyniadau hyn yn adlewyrchu cyflawniad rhagorol, gyda chanlyniadau gwell ar gyfer graddau uwch wedi'u nodi fel ffocws ar gyfer datblygiad pellach.

ADRODDIAD STRATEGOL AR GYFER DIWEDD Y FLWYDDYN 31 GORFFENNAF 2025

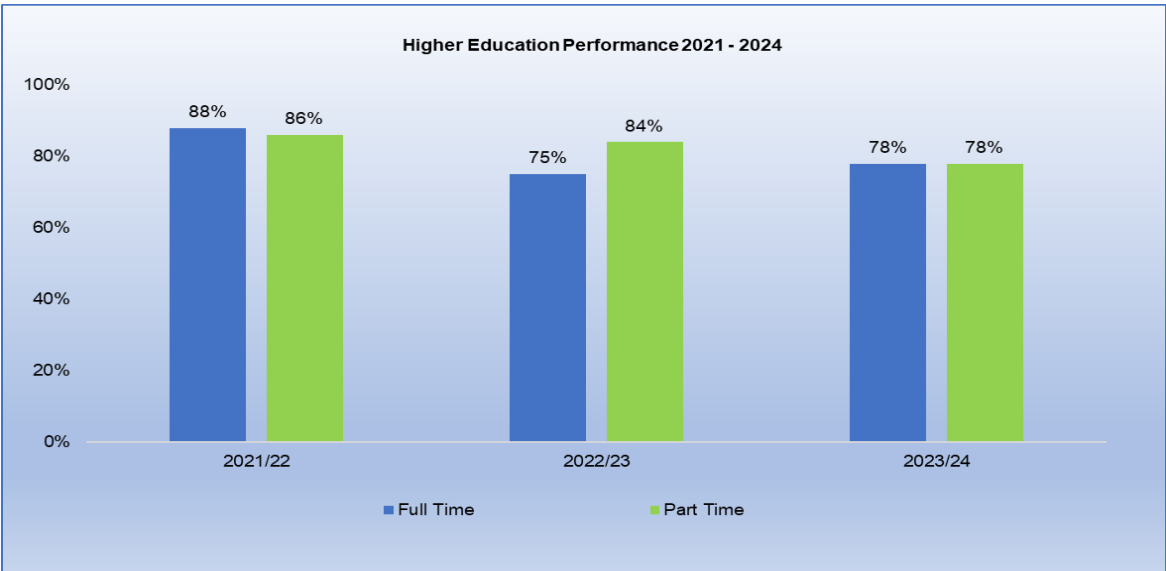
Dysgu Seiliedig ar Waith

*Mae canlyniadau 2024/25 yn aros i gael eu cwblhau a'u dilysu gan Lywodraeth Cymru.

Yn 2023/24, cafwyd gwelliant sylweddol o ran llwyddiant cyffredinol prentisiaethau gyda chynnydd i 80%, o'r gostyngiad a gafwyd yn 2022/23. Mae llwyddiant o ran Prentisiaethau Sylfaen yn parhau i gynyddu, gan gyrraedd 80%, tra bod Prentisiaethau wedi adfer i 77% yn dilyn y gostyngiad sylweddol yn 2022/23. Prentisiaethau Uwch sy'n dangos y gwelliant mwyaf sylweddol, gan gynyddu o 64% yn 2022/23 i 84%. Mae'r canlyniadau hyn yn dangos tuedd ar i fyny ar draws pob lefel, gan adlewyrchu effaith strategaethau gwella wedi'u targedu.

Addysg Uwch

*Mae canlyniadau 2024/25 yn aros i gael eu cwblhau.

Dros y tair blynedd diwethaf, mae perfformiad AU yn y coleg wedi dangos tuedd ar i lawr, gyda gostyngiad yn y carfannau llawn amser a rhan-amser. Cafwyd gostyngiad sydyn ym mherfformiad myfyrwyr llawn amser o 88% yn 2021/22 i 75% yn 2022/23, cyn adfer ychydig i 78% yn 2023/24. Roedd canlyniadau myfyrwyr rhan-amser yn fwy sefydlog i ddechrau, gan ostwng ychydig o 86% i 84%, ac ymhellach, yn fwy sylweddol i 78% yn 2023/24. Mae'r tueddiadau hyn wedi ysgogi

COLEG SIR GÂR

ADRODDIAD STRATEGOL AR GYFER DIWEDD Y FLWYDDYN 31 GORFFENNAF 2025

ymyriadau wedi'u targedu, ac mae'r gwelliant ymhlith dysgwyr llawn amser yn awgrymu bod y camau gweithredu hyn yn dechrau cael effaith gadarnhaol. Mae arwyddion cynnar yn dangos cynnydd pellach yn 2024/25, gyda chanlyniadau'n gwella ar draws charfannau llawn amser a rhan-amser.

Addysgu a Dysgu

Mae'r Coleg yn ymrwymedig i gyflawni'r gorau ar gyfer ei ddysgwyr. Mae'n deall bod pob dysgwr yn dysgu yn ei ffordd unigryw ei hun, ac mae'n ymroddedig i ddarparu profiadau dysgu sy'n ennyn diddordeb, sy'n arloesol ac a gefnogir yn dda fel y gall pob dysgwr ffynnu a llwyddo. Mae Strategaeth Addysgu a Dysgu'r Coleg wedi'i chynllunio i rymuso staff i roi cyfle i bob un dysgwr gael llwyddo. Mewn byd sy'n newid yn barhaus, mae'n hanfodol meithrin gwytnwch ymhlith staff a dysgwyr ill dau er mwyn sicrhau eu bod yn barod i wynebu heriau'r dyfodol.

Mae ymagwedd y Coleg tuag at addysgu a dysgu, a phrofiad y dysgwr wedi'u tanategu gan ei ymrwymiad i'r holl:

- staff yn cael eu grymuso i danategu eu dewisiadau addysgeg trwy brosesau sy'n seiliedig ar ymchwil weithredu.
- amgylcheddau addysgu a dysgu sydd wedi'u galluogi'n ddigidol ac yn arloesol.
- staff yn cael eu cefnogi i gael mynediad i uwchsgilio'r diwydiant er mwyn meithrin a gwella eu proffesiynoldeb deul.
- staff wedi'u hyfforddi a'u cefnogi i greu amgylcheddau cynhwysol a grymusol yn seiliedig ar ddiwylliant o hyfforddi.

Mae'r Coleg yn darparu cefnogaeth bwrpasol wedi'i theilwra ar gyfer yr holl ddysgwyr a staff. Cafodd y pwyslais sylweddol ar hyfforddiant, ysgogi a chefnogi staff ei gydnabod yn 2017 pan enillodd Coleg Sir Gâr Wobr Beacon Cymdeithas y Colegau (Association of Colleges Beacon Award) am ragoriaeth wrth ddatblygu staff; yn 2019 pan dderbyniodd Wobr Hyfforddiant y Dywysoges Frenhinol (Princess Royal Training Award) ac yn fwy diweddar, yn 2022, pan dderbyniodd Wobr Hyfforddiant y Dywysoges Frenhinol eto.

Mae staff yn ymgysylltu'n weithredol ag ymrwymiad cryf y Coleg i ddatblygiad proffesiynol parhaus, ac yn elwa ohono, a adlewyrchir yng nghanlyniadau dysgwyr a chanlyniadau arolygon dysgwyr. Mae hunanasesiad pob athro o'i berfformiad yn erbyn meini prawf allweddol yn ganolog i'r broses hon, ac mae'n helpu i

greu proffil addysgu personol sy'n nodi meysydd penodol i'w datblygu. Ar ôl cyfnod o weithredu, caiff y broses hunanasesu ei hailadrodd i alluogi cymorth wedi'i deilwra a gwelliant parhaus.

Mae Tîm Addysgu a Dysgu'r Coleg yn darparu cefnogaeth ardderchog a hyfforddiant wedi'i deilwra ar gyfer aelodau newydd o staff, myfyrwyr TAR a'r staff dysgu hynny sydd angen cefnogaeth gyda rhai elfennau o'u gwaith. Caiff rhagoriaeth mewn addysgu ei werthfawrogi a'i ddathlu'n fawr trwy gyfrwng seremoni wobrwyo addysgu a dysgu flynyddol.

Iechyd a Lles Dysgwyr

Mae'r Coleg yn ymroddedig i feithrin amgylchedd iach sy'n gwella lles dysgwyr a staff hefyd. Mewn ymateb i anghenion cynyddol, mae wedi cynyddu'r ffocws ar les ac iechyd meddwl. Mae cynnodau cynefino, tiwtorial a gweithgareddau hyrwyddo wedi gwella dealltwriaeth dysgwyr o les yn llwyddiannus, gan adlewyrchu blaenoriaeth y Coleg ar sicrhau eu diogelwch, gan gynnwys diogelwch ar-lein.

Mae'r Coleg yn darparu cefnogaeth arbenigol ragorol o ran lles personol ac iechyd meddwl. Mae gweithdrefn atgyfeirio ac asesu newydd wedi'i chyflwyno, sy'n canolbwyntio ar sicrhau bod dysgwyr yn derbyn y gefnogaeth iawn ar yr adeg iawn. Caiff dysgwyr sy'n wynebu rhwystrau sylweddol i ddysgu eu cyfeirio at wasanaethau mentora a chwnsela. Mae adborth dysgwyr yn gadarnhaol, gyda chefnogaeth y tîm lles yn chwarae rhan hanfodol wrth helpu myfyrwyr i aros mewn addysg a llwyddo, er eu bod yn aml yn wynebu heriau personol sylweddol.

COLEG SIR GÂR

ADRODDIAD STRATEGOL AR GYFER DIWEDD Y FLWYDDYN 31 GORFFENNAF 2025

Mae pwyslais cryf ar gydraddoldeb ac amrywiaeth yn sicrhau bod yr holl ddysgwyr a staff yn cael eu trin â pharch. Cynyddwyd ymwybyddiaeth ymysg y ddau grŵp yn effeithiol drwy amrywiaeth o gyfryngau a gweithgareddau sy'n cael eu harddangos mewn mannau amlwg ar hyd a lled y campysau.

Mae mesurau effeithiol yn eu lle i ddiogelu plant ac oedolion agored i niwed gyda chefnogaeth polisïau a gweithdrefnau clir. Mae neges 'byddwch saff' y coleg yn pwysleisio hawliau pob dysgwr i fod yn rhydd rhag bwlio ac aflonyddu, gyda chamau pendant yn cael eu cymryd i atal ymddygiad o'r fath. Caiff diogelwch ar-lein ei gefnogi'n dda hefyd trwy weithgarwch hyrwyddo a thiwtorial pwrpasol.

Llais y Dysgwr (Addysg Bellach)

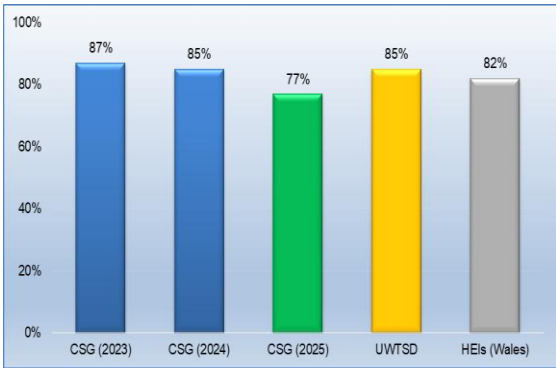
Arolwg Llais y Dysgwr (Addysgu a Dysgu) 2024/25	Lefel UG a Safon Uwch	Galwedigaeth ol
Cyfradd Ymateb	80%	76%
Rhif y	Cyfradd Bodlonrwydd	Cyfradd Bodlonrwydd
Rwy'n teimlo bod fy ngwersi wedi'u cynllunio'n dda.	99%	93%
Rwy'n teimlo fy mod yn cael fy herio a fy ymestyn yn fy ngwersi ac mae gen i gyfleoedd i wella a dysgu.	98%	93%
Rwy'n teimlo bod amrywiaeth o dasgau yn fy ngwersi sy'n cadw fy niddordeb.	91%	88%
Mae fy ngwersi'n dechrau gyda gweithgaredd i wneud i mi feddwl ac yn gorffen gyda gweithgaredd i fyfyrïo ar yr hyn rwyf wedi'i ddysgu.	81%	76%
Mae fy nhwtor yn ystyried fy anghenion dysgu unigol yn dda wrth gynllunio a chyflwyno fy ngwersi.	94%	92%
Mae tasgau anodd yn cael eu rhannu'n gamau llai.	92%	89%
Defnyddir technoleg yn dda yn fy ngwersi sy'n fy helpu i ddysgu.	93%	95%
Mae athrawon yn gofyn cwestiynau i'm hannog i gymryd rhan mewn gwersi.	97%	93%
Pan fo angen, caiff ymddygiad gwael ei herio gyda pharch a phositifrwydd yn y dosbarth.	98%	91%
Rwy'n cael cyfleoedd i ddefnyddio adborth athrawon a gweithgareddau hunanwerthuso er mwyn fy helpu i wella fy ngwaith.	96%	94%
Rwy'n cael cyfleoedd i weithio gyda fy nghyd-ddysgwyr ac i roi adborth i'n gilydd ar ein gwaith.	93%	95%
Os bydd fy mhresenoldeb yn disgyn yn is na'r lefel a ddisgwylir gan y coleg, rwy'n gwybod y cynigir cefnogaeth ac arweiniad i mi er mwyn sicrhau y gallaf wella fy mhresenoldeb mewn gwersi.	93%	93%
Rwy'n cael fy annog yn rheolaidd i osod targedau ac adolygu fy nghynnydd.	93%	92%
Rwy'n cael adborth rheolaidd â ffocws i'm helpu i wella fy ngwaith.	94%	91%
Rwy'n derbyn gwaith wedi'i farcio'n brydlon ac rwy'n gwybod ble i chwilio am fy adborth a'm graddau.	96%	92%
Mae gan fy athrawon ddisgwyliadau uchel ohonof ac rwy'n teimlo fy mod yn cael fy nghefnogi a'm herio i wneud fy ngorau bob amser.	98%	95%
Rwy'n mwynhau dysgu ac yn cael fy ysbrydoli i lwyddo	95%	92%

ADRODDIAD STRATEGOL AR GYFER DIWEDD Y FLWYDDYN 31 GORFFENNAF 2025

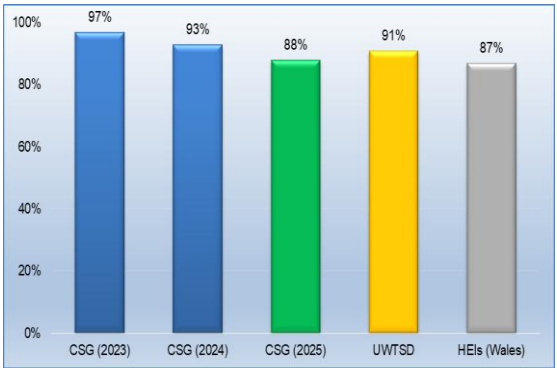
Mae arolwg blynyddol llais y dysgwyr ym maes addysg bellach (AB) ar gyfer 2024/25 yn parhau i ddangos lefel uchel o foddhad ymhlith dysgwyr ar draws cyrsiau UG a Safon Uwch a chysiau Galwedigaethol. Mae dysgwyr yn dweud bod gwersi wedi'u cynllunio'n dda, yn heriol, ac yn ddiddorol, gyda defnydd effeithiol o dechnoleg, cyfleoedd i gydweithio, ac adborth cryf ac amserol. Gwelir bod athrawon yn cefnogi anghenion dysgu unigol, yn cynnal disgwyliadau uchel, ac yn ysbrydoli dysgwyr i lwyddo, gan greu amgylchedd dysgu cadarnhaol ac ysgogol.

Llais y Dysgwr (Addysg Uwch)

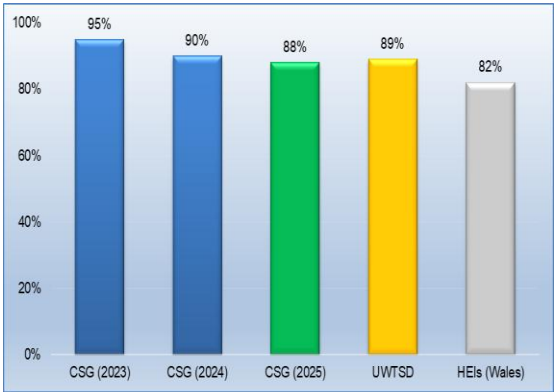
Bodlonrwydd Cyffredinol

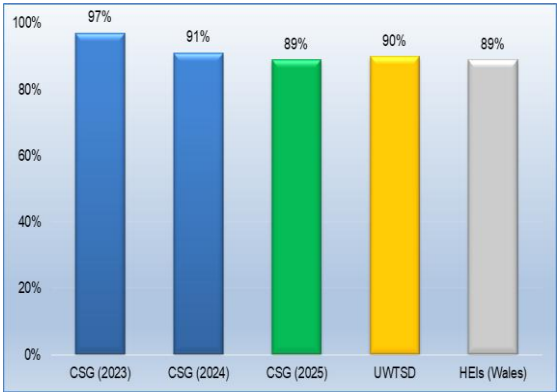
Addysgu

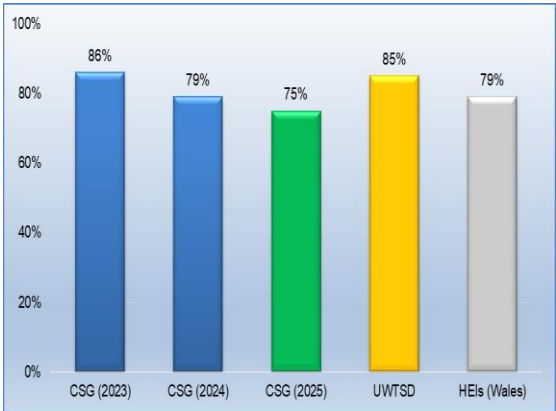
Asesu ac Adborth

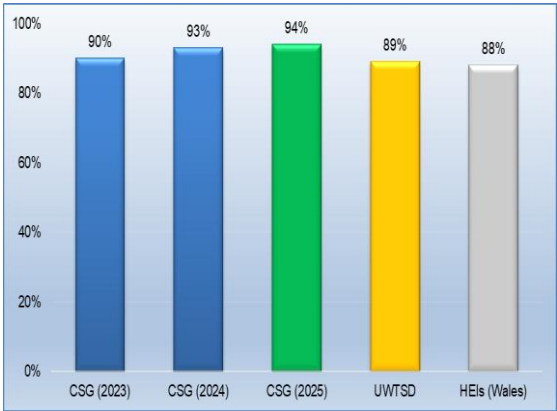
Cymorth Academaidd

Trefniadaeth a Rheolaeth

Adnoddau Dysgu

COLEG SIR GÂR

ADRODDIAD STRATEGOL AR GYFER DIWEDD Y FLWYDDYN 31 GORFFENNAF 2025

Mae myfyrwyr Addysg Uwch yn eu blwyddyn astudio olaf wedi parhau i ymateb yn dda i'r Arolwg Cenedlaethol o Fyfirwyr, ac yn hanesyddol mae sgorau bodlonrwydd myfyrwyr rhagorol wedi'u cyflawni mewn addysgu, dysgu a phrofiadau cyffredinol yn y coleg. Fodd bynnag, mae canlyniadau Arolwg Myfyrwyr Cenedlaethol 2025 yn tynnu sylw at duedd ar i lawr ym modlonrwydd cyffredinol myfyrwyr CSG, gan ostwng o 87% yn 2023 ac 85% yn 2024 i 77%, gan osod y Coleg islaw cyfartaleddau PCYDDS (85%) a SAU Cymru (82%). Mae gostyngiadau yn amlwg ar draws addysgu, asesu ac adborth, cefnogaeth academiaidd, trefniadaeth a rheolaeth, a chyfleoedd dysgu, gyda CSG bellach yn perfformio yn unol â chyfartaleddau'r sector neu islaw iddynt. Fodd bynnag, mae adnoddau dysgu yn parhau i fod yn gryfder amlwg, gyda boddhad yn cynyddu'n gyson i 94% yn 2025, gan ragori ar gyfartaledd PCYDDS a SAUau Cymru. Er bod y Coleg yn parhau i gyflawni sgoriau boddhad sy'n cyd-fynd yn fras â chyfartaleddau'r sector, mae angen cymryd camau wedi'u targedu i fynd i'r afael â'r dirywiad cyffredinol ac adfer lefelau blaenorol o foddhad myfyrwyr mewn addysg uwch.

Buddsoddiad Cyfalaf a Llety

Er na chafwyd unrhyw brosiectau adeiladu na chaffaeliadau mawr yn ystod y flwyddyn, bu buddsoddiad cyfalaf sylweddol mewn perthynas â chynnal a chadw adeiladau, peiriannau, cyfarpar a TG a hwyluswyd yn y coleg ar gyfer 2024/25.

Y Dyfodol

Mae'r Coleg yn rhagweld dyfodol sicr fel rhan o grŵp Prifysgol Cymru: Y Drindod Dewi Sant ("PCYDDS") gan ymrwymo i barhau i gynnig darpariaeth addysg bellach gref ar draws y sir.

Mae'r Coleg yn wynebu nifer o heriau sylweddol yn ystod y blynyddoedd nesaf, yn cynnwys:

- Gwellu canlyniadau dysgwyr
- Datblygu'r coleg fel canolfan rhagoriaeth ar gyfer addysgu a dysgu
- Wynebu heriau 'Digital 2030'
- Cydymffurfio â gofynion y Ddeddf Anghenion Dysgu Ychwanegol
- Datblygu Cymhwyster y Fagloriaeth Gymreig ar Lefel 3
- Datblygu'r ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg ymhellach
- Cynnal ac amrywio portffolio'r cwricwlwm ar draws amrywiol sectorau
- Datblygu mwy o hyfforddiant masnachol
- Datblygu strategaethau i ymdopi â phwysau nawdd cyhoeddus
- Gwellu, rhesymoli a datblygu ystâd mewn partneriaeth â PCYDDS a'r Cyngor Sir.
- Hyrwyddo'r agenda cynladwyedd ar gyllideb gyfyngedig.

Prif Risgiau ac Ansicrwydd

Mae'r Coleg yn gweithredu fframwaith rheoli risg a rheolaeth fewnol gadarn fel y disgrifir yn y datganiad llywodraethiant corfforaethol isod. Cefnogir hwn gan raglen rheoli risg benodol.

Mae'r pwyllgor Archwilio a Rheoli Risg yn ymgymryd ag adolygiad cynhwysfawr o bob risg posib sy'n wynebu'r Coleg, sy'n cael eu cofnodi wedyn yng nghofrestr risg y Coleg a'u sgorio yn unol â matrices penodol sy'n adnabod y tebygrwydd o'r risgiau yma'n digwydd, a'r effaith posib ar y Coleg petaent yn digwydd. Rhaid i'r pwyllgor wedyn ganfod systemau, gweithdrefnau a dulliau rheoli y gellir eu mabwysiadu i leihau'r risgiau er mwyn sicrhau y gellir eu rheoli ar lefel dderbyniol.

Ymdrinnir â phwnc rheoli risgiau ym mhob cyfarfod o'r pwyllgor Archwilio a Rheoli Risg, sy'n adrodd eu canfyddiadau'n achlysurol i'r Bwrdd.

Caiff arolwg blynyddol ei gynnal er mwyn sicrhau effeithiolrwydd y system rheoli risgiau a chaiff unrhyw wendidau eu hadnabod a'u cywiro.

Isod, ceir amlinelliad o rai o'r prif risgiau sy'n wynebu'r Coleg yn y dyfodol rhagweladwy. Nid yw pob un o fewn rheolaeth y Coleg. Gall ffactorau eraill, heblaw'r rhai a restrir isod, gael effaith andwyol ar y Coleg.

COLEG SIR GÂR

ADRODDIAD STRATEGOL AR GYFER DIWEDD Y FLWYDDYN 31 GORFFENNAF 2025

1. Lleihad yn nhermau real yng nghyllid y llywodraeth

Mae'r Coleg yn dibynnu ar gyllid gan y llywodraeth, ac mae'r hinsawdd gyfredol yn golygu fod yna bwysau parhaus ar y ffrwd incwm yma.

Caiff y risg ei lleihau mewn nifer o ffyrdd:

- Ymdrech ar y cyd, ysfa a ffocws ar greu sylfaen incwm mwy amrywiol;
- Ffocws penodol ar ansawdd er mwyn sicrhau safon cyflwyniad uchel ym mhob agwedd o addysg a hyfforddiant;
- Cynnal nifer y myfyrwyr sy'n cofrestru ar gyfer addysg uwch. Mae'r Coleg eisoes yn cynnig darpariaeth sylweddol o gyrsiau addysg uwch;
- Gweithio'n agos gyda grŵp PCYDDS a Choleg Ceredigion i gysoni gweithrediadau ac osgoi dyblygu gyda'r nod o leihau costau;
- Gwaith yr Uned Datblygu Busnes sydd â phrif nod o adeiladu ffrwd incwm masnachol cynaliadwy nad yw'n dibynnu ar gyllid oddi wrth y llywodraeth;
- Canolbwyntio ar sectorau blaenoriaeth sy'n debygol o ddenu cyllid cyhoeddus;
- Tyfu a datblygu darpariaeth ddysgu seiliedig ar waith y Coleg; ac
- Adeiladu partneriaethau gydag ysgolion a busnesau

2. Methiant i recriwtio a chadw myfyrwyr

Bydd demograffeg ac amgylchedd newidiol lle credir bod cystadleuaeth yn dwysáu yn anorfod yn ei gwneud hi'n fwy anodd i recriwtio a chadw myfyrwyr. Gallai hyn gael effaith ar bob ffynhonnell ariannol.

Gellir lleihau'r risg fel a ganlyn:

- Gweithio mewn partneriaeth ag ysgolion;
- Ymdrech farchnata â ffocws;
- Ffynonellau incwm amrywiol;
- Partneriaethau gyda busnesau lleol a chyrff perthnasol eraill;
- Sicrhau cyflwyno addysg a hyfforddiant o safon uchel;
- Strwythurau cefnogi dysgwyr er mwyn sicrhau fod dysgwyr yn cael eu cefnogi ar hyd y daith;
- Canolbwyntio ar ddatblygiad drwy'r lefelau.

3. Amodau Economaidd Cyffredinol: Costau cynyddol a phwysau cyflogau

Mae'r coleg yn mynd ati i edrych ar weithrediadau i sicrhau parhad llyfn gweithrediadau yn ogystal â gweithio'n agos gyda Llywodraeth Cymru yn ystod y cyfnod heriol parhaus hwn.

Dangosyddion Perfformiad Allweddol

Mae'r Coleg yn falch o allu cadarnhau bod y targed o adennill costau cyn costau rhwymedigaeth buddion diffiniedig wedi'i gyflawni gydag alldro gwirioneddol cyn costau rhwymedigaeth buddion diffiniedig heblaw am arian parod o £ 180,000 (24/25: gwarged o £92,000). Y gwarged ar gyfer y flwyddyn wedi costau rhwymedigaeth buddion diffiniedig yw £873,000 (gwarged o £710,000 yn 24/25), gydag addasiadau heblaw am arian parod o £693,000 yn fudd positif anarferol (24/25: £618,000 addasiad positif).

Mae niferoedd myfyrwyr wedi parhau i fod yn weddol fywiog yn ystod y flwyddyn, gyda chyfanswm niferoedd myfyrwyr Addysg Bellach llawn amser yn parhau i fod yn uwch na'r blynyddoedd blaenorol.

Mae'r Coleg yn parhau i sicrhau safonau uchel o safbwynt ansawdd yr addysgu a dysgu, ac wedi derbyn adroddiad Estyn da adeg yr arolwg diwethaf (gweler Adroddiad Strategol). Yn yr un modd, mae adroddiadau'r Arolwg Cenedlaethol o Fyfyrwyr fel arfer yn dangos lefelau boddhad uchel ymysg y myfyrwyr.

COLEG SIR GÂR

ADRODDIAD STRATEGOL AR GYFER DIWEDD Y FLWYDDYN 31 GORFFENNAF 2025

Cafodd yr adroddiad hwn ei gymeradwyo gan y bwrdd ar 11^{eg} Rhagfyr 2025 a'i lofnodi ar ran y bwrdd gan:

Llofnod

Dyddiad: 11eg Rhagfyr 2025.....

Mr John Edge

Cyfarwyddwr

COLEG SIR GÂR

ADRODDIAD Y CYFARWYDDWYR AR GYFER DIWEDD Y FLWYDDYN 31 GORFFENNAF 2025

Mae'r cyfarwyddwyr yn cyflwyno eu hadroddiad a datganiadau ariannol y Cwmni wedi eu harchwilio ar gyfer diwedd y flwyddyn 31ain Gorffennaf 2025.

Canlyniadau a datblygiadau i'r dyfodol

Nodir canlyniadau'r flwyddyn, strategaeth a datblygiadau'r Cwmni i'r dyfodol yn yr Adroddiad Strategol ar dudalennau 4 i 17.

Difidendau

Mae'r Cwmni'n gyfyngedig drwy warrant. Nid oes unrhyw ddifidendau wedi eu talu nac yn cael eu hargymell ar gyfer diwedd y flwyddyn 31 Gorffennaf 2025.

Ymgynghorwyr proffesiynol

Archwilydd allanol: KPMG LLP, Caerdydd
Archwilydd mewnol: Mazars LLP, Bryste
Banciwr: Barclays Bank Plc, Llanelli
Cyfreithwyr: Eversheds, Hepworth & Chadwick, Caerdydd

Cyfarwyddwyr

Dyma gyfarwyddwyr y Cwmni oedd yn weithredol yn ystod y flwyddyn a hyd at y dyddiad y llofnodwyd y datganiadau ariannol, oni nodir yn wahanol:

Cyfarwyddwyr	% mynychu cyfarfodydd
Mr John Edge *# (Cadeirydd) (ymddiswyddodd Hydref 25)	80 %
Mrs Abigail Salini *# (Is-gadeirydd)	60 %
Mr Huw Davies *# (ymddiswyddodd 31/07/2025)	40 %
Mrs Jacqui Kedward *# (penodwyd yn Gadeirydd Hydref 25)	100 %
Mr Alan Smith *#	100 %
Ms Erica Cassin *#	80 %
Mr Ben Francis *#	60 %
Mr Mike Theodoulou *#	100 %
Mrs Tracy Senchal *# (ymddiswyddodd 20/01/2025)	50 %
Mr John Williams *#	100 %
Mr Louis Dare *#	60 %
Mrs Sharon Lusher *# (penodwyd 17/10/2024)	60 %
Mr Rhys Taylor *# (penodwyd 17/10/2024)	80 %
Mrs Angharad Lloyd Bevan *# (penodwyd 12/12/2024)	100 %
Ms Sophie Wint *# (penodwyd 12/12/2024)	100 %
Ms Estelle Hitchon *# (penodwyd 12/12/2024)	100 %
Mrs Jeanne Childs *# (penodwyd 12/12/2024)	100 %
Miss Hannah Freckleton *# (penodwyd 01/08/2024, ymddiswyddodd 31/07/2025)	100 %
Dr Andrew Cornish *# (Pennaeth – ymddiswyddodd Hydref 25)	100 %
Mrs Vanessa Cashmore (penodwyd yn Bennaeth Hydref 25)	-

(* cyfarwyddwyr anweithredol)
(# Ymddiriedolwyr)

ADRODDIAD Y CYFARWYDDWYR AR GYFER DIWEDD Y FLWYDDYN 31 GORFFENNAF 2025 (parhad)

Indemniadau Cyfarwyddwyr

Mae gan y cyfarwyddwyr fantais o indemniad sy'n ddarpariaeth indemniad trydydd parti cymwys fel y'i diffinnir gan adran 234 o Ddeddf Cwmnïau 2006. Roedd yr indemniad yn bodoli trwy gydol y flwyddyn ariannol ddiwethaf, ac mae'n dal mewn bodolaeth ar ddyddiad llofnodi'r datganiadau ariannol yma.

Perfformiad taliadau

Mae'r Coleg yn dilyn y Cod Arfer Taliadau Gwell (Better Payments Practice Code) wrth ymdrin â'i gyflenwyr. Dyma bedair prif egwyddor y cod:

- cytuno ar delerau talu ar ddechrau unrhyw fargen a glynu wrth y telerau hynny;
- egluro'r gweithdrefnau talu wrth gyflenwyr;
- talu biliau yn unol ag unrhyw gytundeb a wnaed gyda'r cyflenwr, neu'n unol â'r gyfraith; a
- hysbysu cyflenwyr yn ddi-oed os oes yna anghytundeb ynglŷn ag anfoneb a setlo'r mater cyn gynted â phosib o dderbyn ymateb ffafriol.

Mae Deddf Talu Dyledion Masnachol yn Hwyr (Llog) 1998, sy'n weithredol ers 1 Tachwedd 1998, yn gofyn i Golegau, yn absenoldeb cytundeb i'r gwrthwyneb, dalu cyflenwr o fewn 30 diwrnod naill ai o ddarparu'r nwyddau neu'r gwasanaethau neu'r dyddiad y derbyniwyd yr anfoneb. 95 y cant yw'r targed a osodwyd gan y Trysorlys ar gyfer talu cyflenwyr o fewn 30 diwrnod. Dyma berfformiad y Coleg o safbwynt talu ei gyflenwyr ar ddiwedd y flwyddyn 31 Gorffennaf 2025:-

	2025	2025	2024	2024
	Nifer	£000	Nifer	£000
Cyfanswm yr Anfonebau a Dderbyniwyd	8,031	25,860	7,454	25,852
Talwyd ar amser	6,654	23,656	5,809	23,123
% o gyfanswm yr anfonebau a dderbyniwyd	83%	92%	78%	90%
Credydwy'r Masnachol ar 31 Gorffennaf - (Nodyn 16)		2,065		2,168
Diwrnodau credydwy'r masnachol		29 diwrnod		31 diwrnod

Ni dderbyniodd y Coleg unrhyw gostau llog yn sgil Deddf Talu Dyledion Masnachol yn Hwyr (Llog) 1998. Wrth symud ymlaen, er mwyn gwella prydlongdeb talu anfonebau, bydd yr Adran Gyllid yn dechrau olrhain perfformiad taliadau'r coleg yn agos ac yn mynd i'r afael ag unrhyw broblemau sy'n codi.

Datblygu ystadau

Mae'r Coleg yn buddsoddi'n gyson yn y gwaith o gynnal a chadw'r ystâd trwy gyfrwng rhaglenni cynnal a chadw blynyddol sy'n cael eu gweinyddu yn ystod misoedd yr haf. Mae cyllidebau blynyddol yn cynnwys dyraniadau ar gyfer gwaith o'r fath. Yn 24/25, gwelodd y coleg y gwaith adeiladu ar adeilad y "Bwâu" yn cael ei gwblhau, cyfleuster o'r radd flaenaf i arddangos ac addysgu cyrsiau carbon sero net a chynaliadwyedd cyffredinol – dan arweiniad ein tîm yn yr Academi Sgiliau Gwyrdd. Ychydig dros £600,000 oedd cost y cyfleuster sydd wedi'i ariannu'n llawn. Dechreuodd gwaith hefyd ar gyfleuster newydd i storio slyri ar ein fferm weithredol yng Ngelli Aur (amcangyfrifir y bydd yn costio tua £250,000).

COLEG SIR GÂR

ADRODDIAD Y CYFARWYDDWYR AR GYFER DIWEDD Y FLWYDDYN 31 GORFFENNAF 2025 (parhad)

Mae'r coleg hefyd cydweithio â Llywodraeth Cymru ar brosiect mawr i ailddatblygu ein safle ym Mhibwrlwyd. Mae'n gynnar yn y broses, ond rydym yn sicr wedi dechrau ar y trywydd i sicrhau cyllid drwy'r fenter "Model Buddsoddi Cydfuddiannol". Bydd y wybodaeth ddiweddaraf yn cael ei rhannu wrth i ni symud ymlaen.

Cyfle cyfartal

Mae'r Coleg wedi ymrwymo i sicrhau cydraddoldeb cyfleoedd ar gyfer pawb sy'n dysgu ac yn gweithio yma. Rydym yn parchu ac yn gwerthfawrogi'n gadarnhaol y gwahaniaethau mewn hil, rhywedd, cyfeiriadedd rhywiol, anabledd, crefydd neu gred ac oed. Rydym yn ymdrechu'n daer iawn i ddileu amodau sy'n rhoi pobl dan anfantais ac rydym yn gweithredu yn erbyn rhagfarn. Mae'r modd y mae'r polisi hwn yn derbyn adnoddau, yn cael ei weithredu a'i fonitro yn cael ei gynllunio.

Mae Polisi Cydraddoldeb Strategol y Coleg, er yn gyffredinol berthnasol i weithwyr cyflogedig, yr un mor berthnasol i unigolion anabl gan y byddai'r Coleg yn darparu hyfforddiant, datblygiad gyrfa a chyfleoedd ar gyfer dyrchafiad, sydd, cyn belled â phosibl, yn union yr un fath â'r rhai ar gyfer gweithwyr cyflogedig eraill.

Perthynas rhanddeiliaid

Mae gan y Coleg nifer o randdeiliaid. Mae'r rhain yn cynnwys, ond nid yn gyfyngedig i:

- Fyfrwyr;
- Cyrff ariannu'r sector addysg;
- Staff;
- Cyflogwyr lleol (gyda chysylltiadau penodol);
- Awdurdodau lleol;
- Partneriaethau Mentrau Lleol (LEPs);
- Y gymuned leol;
- Sefydliadau Addysg Bellach eraill;
- Undebau llafur; a
- Chyrff proffesiynol.

Mae'r Coleg yn cydnabod pwysigrwydd y berthynas â'r budd-ddeiliaid yma ac yn cyfathrebu'n gyson â nhw trwy gyfrwng cyfarfodydd a gwefan y Coleg.

Cyfranogiad staff a myfyrwyr

Mae'r Coleg yn darparu gwybodaeth yn systematig i weithwyr cyflogedig a staff ynglŷn â materion o bwys iddynt, gan drafod yn gyson â nhw neu â'u cynrychiolwyr, er mwyn gallu ystyried eu barn wrth wneud penderfyniadau sy'n debygol o effeithio arnynt. Cynigia strwythur y pwyllgorau y cysylltiadau cyfathrebu ffurfiol fel sy'n briodol o wahanol gategorïau cyflogaeth staff a myfyrwyr. Caiff cyfranogiad gweithwyr cyflogedig a myfyrwyr eu hannog yn y Coleg, gan fod cyflawni ymwybyddiaeth gyffredin ar ran yr holl weithwyr cyflogedig a myfyrwyr o'r ffactorau ariannol ac economaidd sy'n effeithio ar y Coleg ac yn chwarae rôl flaenllaw yn y broses o wneud penderfyniadau.

Datganiad o gyfrifoldebau cyfarwyddwyr

Mae'n ofynnol i'r Cyfarwyddwyr gyflwyno datganiadau ariannol wedi eu harchwilio ar gyfer pob blwyddyn ariannol o dan y gyfraith cwmniâu. Mae'r Cyfarwyddwyr yn gyfrifol am baratoi'r Adroddiad Strategol, Adroddiad y Cyfarwyddwyr, y Datganiad Budd Cyhoeddus a'r Datganiad o Lywodraethiant Corfforaethol a Rheolaeth Fewnol a'r datganiadau ariannol yn unol â chyfraith a rheoliadau sy'n gymwys.

Yn unol â thelerau ac amodau'r Memorandwm Ariannol rhwng Llywodraeth Cymru â'r sefydliadau addysg bellach, mae'n ofynnol i'r Cyfarwyddwyr baratoi datganiadau ariannol ac adolygiad gweithredol ac ariannol ar gyfer pob blwyddyn ariannol yn unol â'r Datganiad o'r Arfer a Argymhellir – Cyfrifyddu ar gyfer Addysg Bellach ac Uwch, y Cyfarwyddyd Cyfrifon ar gyfer Colegau Addysg Bellach yng Nghymru ac Egwyddorion Cyfrifyddu Derbyniol Cyffredinol y DU, gan gynnwys FRS 102, y Safon Adrodd Ariannol sy'n gymwys yn y DU a Gweriniaeth Iwerddon.

COLEG SIR GÂR

ADRODDIAD Y CYFARWYDDWYR AR GYFER DIWEDD Y FLWYDDYN 31 GORFFENNAF 2025 (parhad)

O dan gyfraith cwmnïau, rhaid i'r Cyfarwyddwyr beidio â chymeradwyo'r datganiadau ariannol oni bai eu bod yn fodlon eu bod yn rhoi darlun cywir a theg o sefyllfa'r Coleg a'i elw neu golled am y cyfnod hwnnw.

Trosglwyddwyd y gwaith o reoleiddio'r sector Addysg Bellach yng Nghymru o Lywodraeth Cymru i Medr, y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil ar 1 Awst 2024. Mae'r Cod Ymarfer Archwilio, y Cyfarwyddyd Cyfrifon ar gyfer Colegau Addysg Bellach yng Nghymru 2024/25 a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru ("Cyfarwyddyd Cyfrifon 2024/25") a'r Cod Rheoli Memorandwm Ariannol a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru yn parhau yn eu lle hyd nes y cânt eu disodli gan gyhoeddiadau dilynol Medr.

O ystyried y trosglwyddiad hwn, dylid darllen unrhyw gyfeiriadau at Lywodraeth Cymru yn ein hadroddiad fel cyfeiriad hefyd at Medr.

Wrth lunio'r datganiadau ariannol, mae'n ofynnol i'r Cyfarwyddwyr:

- ddewis polisïau cyfrifyddu addas ac yna eu defnyddio'n gyson
- gwneud dyfarniadau ac amcangyfrifon sy'n rhesymol a darbodus;
- datgan os ydynt wedi dilyn safonau cyfrifyddu perthnasol y DU, yn unol ag unrhyw ymadawiadau perthnasol a ddatgelir ac a eglurir yn y datganiadau ariannol;
- asesu gallu'r Coleg i barhau yn fusnes gweithredol, gan nodi'r rhagdybiaethau ategol allweddol neu gamau lliniarol, fel sy'n briodol (sy'n gorfod bod yn gyson â datgeliadau eraill yn y cyfrifon); a
- defnyddio'r sail gyfrifyddu busnes gweithredol heblaw eu bod naill ai'n bwriadu dirwyn y Coleg i ben neu i beidio â gweithredu, neu os nad oes unrhyw ffordd realistig arall o osgoi gwneud hynny.

Disgwylir hefyd i'r Cyfarwyddwyr lunio Adroddiad Aelodau sy'n disgrifio'r hyn y mae'n ceisio'i gyflawni a sut mae cyflawni hynny, yn cynnwys gwybodaeth ynglŷn â statws cyfreithiol a gweinyddol y Coleg.

Mae'r Cyfarwyddwyr yn gyfrifol am gadw cofnodion cyfrifyddu digonol sy'n ddigon i ddangos ac egluro trafodion y Coleg ac sy'n datgelu, gyda chywirdeb rhesymol ar unrhyw adeg, sefyllfa ariannol y Coleg ac sy'n eu galluogi i sicrhau bod y datganiadau ariannol yn cael eu paratoi yn unol â deddfwriaeth berthnasol gan gynnwys Deddf Cwmnïau 2006, Deddf Addysg Bellach ac Uwch 1992 a Deddf Elusennau 2011, a safonau cyfrifyddu perthnasol. Maent yn gyfrifol am y cyfryw reolaeth fewnol ag y maent yn barnu sy'n angenrheidiol i alluogi paratoi datganiadau ariannol sy'n rhydd o gamddatganiadau materol, boed hynny oherwydd twyll neu gamgymeriad. Maent yn gyfrifol am gymryd camau sy'n rhesymol agored iddynt er mwyn diogelu asedau'r Coleg a rhwystro a chanfod twyll ac unrhyw afreoleidd-dra arall.

Cyfrifoldeb y Cyfarwyddwyr yw cynnal a chadw ei wefan(nau), a'i chywirdeb; nid yw'r gwaith a wneir gan archwilydwr yn cynnwys ystyriaeth o'r materion hyn, ac o'r herwydd, nid yw'r archwilydwr yn derbyn unrhyw gyfrifoldeb am unrhyw newidiadau a allai fod wedi digwydd i'r datganiadau ariannol ers iddynt gael eu cyflwyno'n wreiddiol ar y wefan. Gall deddfwriaeth yn y Deyrnas Unedig sy'n ymwneud â llunio a lledaenu gwybodaeth am ddatganiadau ariannol wahaniaethu oddi wrth ddeddfwriaeth mewn awdurdodaethau eraill.

Mae'r Cyfarwyddwyr yn gyfrifol am sicrhau fod gwariant ac incwm yn cael eu defnyddio i'r dibenion a nodwyd gan Lywodraeth Cymru a bod trafodion ariannol yn cydymffurfio â'r awdurdodau sy'n eu llywodraethu. Ymhellach, maent yn gyfrifol am sicrhau fod cyllid gan Lywodraeth Cymru, ac unrhyw arian cyhoeddus arall, yn cael ei ddefnyddio'n unol â'r Memorandwm Ariannol gyda Llywodraeth Cymru ac unrhyw amodau eraill y gellir eu mabwysiadu'n achlysurol gan Lywodraeth Cymru neu unrhyw gyllidwr cyhoeddus arall. Rhaid i'r Cyfarwyddwyr sicrhau fod dulliau rheoli ariannol a rheolaethol yn weithredol er mwyn diogelu arian y cyhoedd ac eraill gan sicrhau eu bod yn cael eu defnyddio'n gywir. Ymhellach, y Cyfarwyddwyr sy'n gyfrifol am sicrhau bod adnoddau a gwariant y Coleg yn cael ei reoli'n economaidd effeithiol ac yn effeithlon rhag i'r manteision sy'n deillio o ddefnyddio cyllid cyhoeddus Llywodraeth Cymru a chyrff cyhoeddus eraill gael eu peryglu.

COLEG SIR GÂR

ADRODDIAD Y CYFARWYDDWYR AR GYFER DIWEDD Y FLWYDDYN 31 GORFFENNAF 2025 (parhad)

Adrodd ar Ynni a Charbon

Data allyriadau nwyon tŷ gwydr y DU a defnydd ynni ar gyfer y cyfnod 1^{af} Awst 2024 tan 31^{ain} Gorffennaf 2025 (a'r flwyddyn flaenorol):

	Blwyddyn gyfredol	Blwyddyn flaenorol
Defnydd ynni i gyfrifo allyriadau (kwh)	4,448,891	4,435,025
<u>Allyriadau Cwmpas 1 mewn tunelli metrig Co2e</u>		
Nwy	592	595
Trafnidiaeth dan berchnogaeth	44	43
Cyfanswm Cwmpas 1	636	638
<u>Allyriadau Cwmpas 2 mewn tunelli metrig Co2e</u>		
Trydan	271	310
<u>Allyriadau Cwmpas 3 mewn tunelli metrig Co2e</u>		
Teithio busnes - Cerbydau sy'n eiddo i weithwyr cyflogedig	54	58
Cyfanswm Gros allyriadau mewn tunelli metrig Co2e	961	1,005
Cymhareb dwyster tunelli Co2e fesul myfyriwr	0.102	0.141

Methodoleg cymhwyster ac adrodd

Rydym wedi dilyn canllawiau Adrodd Amgylcheddol Llywodraeth Ei Mawrhydi 2019. Rydym hefyd wedi defnyddio Protocol Adrodd Nwyon Tŷ Gwydr – Safonau Corfforaethol ac wedi defnyddio ffactorau trosi Llywodraeth y DU 2025 ar gyfer Adroddiadau Cwmnïau.

Mesur dwyster

Y gymhareb mesur dwyster a ddewiswyd yw cyfanswm yr allyriadau gros mewn tunelli metrig Co2e fesul disgybl, y gymhareb a argymhellir ar gyfer y sector.

Mesurau a gymerwyd i wella effeithiolrwydd ynni

Gosodwyd mesuryddion clyfar ym mhob safle. Mae paneli solar wedi eu gosod ar 3 o'n campysau mwyaf sy'n lleihau faint o ynni a brynwyd yn sylweddol. Gosodwyd bylbiau golau arbed ynni (LEDs) gymaint â phosib ac mae teithiau staff wedi lleihau yn sgil y pwyslais ar gynnal cyfarfodydd rhithiol a defnyddio meddalwedd megis Teams neu Google Meet. Mae'r coleg wedi buddsoddi'n helaeth mewn cyfleusterau storio beiciau ac mae'n gweithredu Cynllun Beicio i'r Gwaith i annog y dull glanach ac iachach hwn o deithio i'r coleg. Mae manau gwefru EV (Cerbydau Trydan) hefyd wedi'u gosod ar bob un o'n campysau.

Datganiad cydymffurfiaeth dyletswydd y cyfarwyddwyr i hybu llwyddiant y Coleg

Ymgysylltu â'n rhanddeiliaid (datganiad adran 172 (1))

Bwrdd y Cyfarwyddwyr sy'n gyfrifol am hybu llwyddiant y Grŵp er lles ei holl aelodau gan ystyried buddiannau ein rhanddeiliaid (dim cyfranddalwyr gan ei fod yn gwmni cyfyngedig trwy warant), ein myfyrwyr, Llywodraeth Cymru, ein cleientiaid, ein gweithwyr cyflogedig, ein perthnasoddd â'n cyflenwyr ac effaith ein gweithrediadau ar y cymunedau yr ydym yn gweithredu ynddynt, gan sicrhau ein bod yn cynnal enw da am safonau uchel o ran ansawdd, gofal ac ymddygiad busnes.

Ein prif randdeiliaid yw ein myfyrwyr, Llywodraeth Cymru, ein cleientiaid, busnesau lleol, ein gweithwyr cyflogedig a'r cymunedau rydym yn gweithredu o'u mewn. Mae ein cyflenwyr a'n rheoleiddwyr hefyd yn randdeiliaid pwysig o fewn y grŵp. Mae pob un o brif benderfyniadau'r Bwrdd yn ystyried yr effaith ar y rhanddeiliaid perthnasol. Yn fwyfwy, mae rhanddeiliaid yn ceisio sicrhau dealltwriaeth o'n perfformiad yng nghyswllt nifer o feysydd o berfformiad i wasanaethau, ymgysylltiad â'r gymuned, mentergarwch, llywodraethiant,

COLEG SIR GÂR

ADRODDIAD Y CYFARWYDDWYR AR GYFER DIWEDD Y FLWYDDYN 31 GORFFENNAF 2025 (parhad)

arferion yn y gweithle a dinasyddiaeth gorfforaethol. Mae'r Bwrdd yn ymdrechu i ddeall rhagdybiaethau ac agweddau pob grŵp o randdeiliaid a'r pwyslais y maent yn ei roi ar wahanol faterion. Os oes yna wahaniaethau barn rhwng gwahanol grwpiau o randdeiliaid, mae'n rhaid i'r Bwrdd benderfynu ar y ffordd orau i symud ymlaen er mwyn hybu llwyddiant hirdymor y cwmni.

Ein myfyrwyr

Ein myfyrwyr sydd wrth galon ein busnes a'n gweithrediadau. Ein bwriad yw sicrhau'r safonau addysgol a hyfforddiant gorau posibl yn ogystal â darparu amgylchedd diogel, cyffrous a modern ar gyfer astudio ynddo a'r profiad gorau posib yn ystod eu cyfnod yn y coleg.

Gweithwyr Cyflogedig

Fel sefydliad gwasanaeth, mae ein gweithwyr cyflogedig yn allweddol i'n busnes. Rydym yn awyddus i'n gweithwyr cyflogedig deimlo eu bod wedi ymgysylltu a bod ganddynt y gallu i sicrhau deilliannau ardderchog ar gyfer ein myfyrwyr yn ogystal â phob un o'n rhanddeiliaid. Mae lles y staff yn hynod bwysig i'r coleg ac o ganlyniad rydym wedi penodi rheolwr lles i ymdrin yn benodol ag agenda lles ein myfyrwyr a'n staff fel ei gilydd. Ceir mecanwaith sylweddol o fewn y coleg i gefnogi ac ymdrin ag unrhyw faterion sy'n poeni'r staff, a cheir cyfle cyson ar gyfer datblygiad proffesiynol wedi'i gefnogi sydd ar gael i bawb sy'n dymuno gwneud cais. Mae'r coleg yn gweithio'n agos gyda holl undebau'r staff i sicrhau bod anghenion a phryderon staff yn derbyn y sylw priodol ac mae'n ymfalchïo yn y berthynas gadarn, gydweithredol sydd ganddynt ac yn dod â budd i'r ddwy ochr. Mae gan y staff hefyd gynrychiolydd ar Fwrdd y Cyfarwyddwyr.

Rheoleiddwyr

Fel Sefydliad Addysg Bellach, mae'r Coleg yn gweithio'n agos iawn gyda Llywodraeth Cymru, sef y prif gorff ariannu ar gyfer y rhan helaethaf o incwm grant y Coleg. Cyflwynir adroddiadau meintiol ac

ariannol yn gyson ac mae llwyddiant yn dibynnu ar berthynas agored, wydn a dwyochrog.

Fel cwmni ac elusen, mae'r Coleg hefyd yn adrodd drwy Dŷ'r Cwmnïau a'r comisiwn Elusennau.

Cyflenwyr

Mae perthynas agos â Chyflenwyr yn hanfodol er mwyn sicrhau parhad ein gweithrediadau, ac felly hefyd ein gallu i wasanaethu ein rhanddeiliaid i'r safonau uchaf posib. Mae hyn yn cynnwys cyflenwyr nwyddau a gwasanaethau ar draws ein 5 campws. Ein nod yw trin ein cyflenwyr yn deg a'u talu o fewn yr amserlen ni y cytunwyd arnynt, os nad yn gynharach na hynny, ac ymddwyn mewn modd proffesiynol ac i'r safonau uchaf posib bob amser. Rydym yn gweithio'n agos gyda'n cyflenwyr i sicrhau bod ganddynt reolaethau effeithiol ar waith er mwyn amddiffyn 'iechyd a diogelwch' ein myfyrwyr (a'n rhanddeiliaid os yw'n berthnasol), ac yn amddiffyn preifatrwydd a diogelwch eu data.

Cymunedau a'r amgylchedd

Rydym yn chwarae rhan weithredol o fewn y cymunedau yr ydym yn gweithredu o'u mewn ac yn ystyrlon o'r amgylchedd. Rydym yn gwerthuso'r risgiau a'r cyfleoedd i'n busnes o safbwynt newidiadau hinsawdd, gan reoli ein heffaith ar yr amgylchedd a hybu arferion amgylcheddol cadarnhaol.

Cyfranogiad Gweithwyr Cyflogedig a Gweithwyr Cyflogedig Anabl

Mae'r cwmni'n parhau i hysbysu'r gweithwyr cyflogedig ynglŷn â materion sy'n effeithio arnynt a'r ffactorau ariannol ac economaidd sy'n effeithio ar berfformiad y cwmni. Cyflawnir hyn trwy gyfrwng ymgynghoriadau/sesiynau hyfforddi, porth staff sy'n cael ei ddiweddarau'n barhaus, e-byst, cylchlythyron a chyfryngau cymdeithasol. Rhoddir ystyriaeth lawn a theg i geisiadau am swyddi gan unigolion anabl.

COLEG SIR GÂR

ADRODDIAD Y CYFARWYDDWYR AR GYFER DIWEDD Y FLWYDDYN 31 GORFFENNAF 2025 (parhad)

Yn achos gweithwyr cyflogedig sy'n mynd yn anabl neu'n analluog i barhau â'u gwaith presennol, gwneir pob ymdrech i'w hailhyfforddi er mwyn iddynt allu parhau â'u cyflogaeth gyda'r Coleg. Polisi'r

cwmni yw bod yr hyfforddiant, datblygiad gyrfa a chyfleoedd ar gyfer dyrchafiadau ar gael i bob aelod o weithwyr cyflogedig bob amser.

Cyfraniadau gwleidyddol

Nid yw'r Cwmni na'i is-gwmnïau wedi gwneud unrhyw gyfraniadau gwleidyddol nac wedi bod yn gyfrifol am wariant gwleidyddol yn ystod y cyfnod (2024 – cyfraniadau £dim).

Gwybodaeth Arall

Caiff arwydd o ddatblygiadau tebygol yn y dyfodol ym musnes a manylion digwyddiadau allweddol sydd wedi digwydd ers diwedd y flwyddyn ariannol eu cynnwys yn yr Adroddiad Strategol ar dudalennau 4 - 17.

Datganiad datgelu gwybodaeth i Archwilwyr

Mae pob person oedd yn gyfarwyddwyr ar yr adeg pan gafodd Adroddiad y Cyfarwyddwyr ei gymeradwyo, wedi cadarnhau, cyn belled ag yr oeddent yn ymwybodol, nad oes unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol (h.y. gwybodaeth sydd ei hangen ar archwilydd y cwmni yng nghyswllt llunio ei adroddiad), nad oedd archwilwyr y cwmni'n ymwybodol ohono, ac mae'r cyfarwyddwyr wedi cymryd pob cam posib a gofynnol er mwyn sicrhau eu bod yn ymwybodol o unrhyw wybodaeth berthnasol ac i sicrhau fod archwilwyr y cwmni'n ymwybodol o'r wybodaeth honno.

Archwilydd Annibynnol

Yn unol ag Adran 487 Deddf Cwmnïau 2006, ystyrir bod yr archwilydd wedi'i ailbenodi ac felly y bydd KPMG LLP yn parhau i wneud y gwaith.

Newid o ran Rheoleiddiwr : O Lywodraeth Cymru i MEDR

Ym mis Awst 2024, cymerodd MEDR (y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil), corff hyd braich newydd, gyfrifoldeb dros ariannu a goruchwyllo addysg drydyddol ac ymchwil.

Cafodd yr adroddiad hwn ei gymeradwyo gan y Bwrdd ar 11 Rhagfyr 2025 a'i lofnodi ar ran y Bwrdd gan:

Mr John Edge
Cyfarwyddwr

Cyfeiriad Cofrestredig: Campws y Graig, Heol Sandy, Pwll, Llanelli. SA15 4DN

Dyddiad: 11^{eg} Rhagfyr 2025

COLEG SIR GÂR

DATGANIAD LLYWODRAETHIANT CORFFORAETHOL A RHEOLAETH FEWNOL

Mae'r Cwmni wedi ymrwymo i weithredu'r arfer orau yng nghyswllt pob agwedd o lywodraethiant corfforaethol. Disgrifia'r crynodeb hwn y modd y mae'r Cwmni wedi gweithredu'r egwyddorion a nodwyd yng Nghod Llywodraethu Da ar gyfer Colegau yng Nghymru, a gyhoeddwyd gan Golegau Cymru. Ei ddiben yw helpu defnyddwyr datganiadau ariannol i ddeall sut mae'r egwyddorion wedi eu cymhwyso.

Ym marn y cyfarwyddwyr, mae'r Cwmni'n cydymffurfio â phob un o ddarpariaethau gorfodol y cod i'r graddau y maent yn berthnasol i'r sector addysg bellach, gan gydymffurfio trwy gydol y flwyddyn hyd at 31 Gorffennaf 2025 a hyd at ddyddiad yr adroddiad hwn.

Bwrdd y Cyfarwyddwyr

Rhestrir enwau Bwrdd y Cyfarwyddwyr ar dudalen 18. Cyfrifoldeb y cyfarwyddwyr yw cyflwyno barn annibynnol yng nghyswllt materion yn ymwneud â strategaeth, perfformiad, adnoddau a safonau ymddygiad. Mae'r Cwmni'n cydnabod, fel cwmni sy'n gyfrifol am gyllid cyhoeddus a phreifat, fod ganddo gyfrifoldeb penodol dros ddilyn y safonau uchaf o safbwynt llywodraethiant corfforaethol bob amser.

Mae'r Bwrdd yn derbyn gwybodaeth gyson ac amserol yn ymwneud â pherfformiad ariannol cyffredinol y Cwmni, yn ogystal â gwybodaeth bellach megis perfformiad yn erbyn targedau ariannol, gwariant cyfalaf arfaethedig, materion yn ymwneud â safonau a phersonél megis iechyd a diogelwch a materion amgylcheddol. Mae'r Bwrdd yn cyfarfod bedair gwaith y flwyddyn.

Cynhalia'r Cwmni ei fusnes trwy gyfrwng nifer o bwyllgorau. Mae gan bob pwyllgor gylch gorchwyl sydd wedi ei gymeradwyo gan y Bwrdd. Y pwyllgorau dan sylw yw Chwilio a Llywodraethu; Tâl; Cwricwlwm y Dysgwr a Sgiliau; Safonau; Adnoddau ac Ymgysylltu â Busnes; ac Archwilio a Rheoli Risg.

Mae'r pwyllgorau'n cynnwys cyfarwyddwyr ac aelodau cyfetholedig a ddewiswyd gan y pwyllgor chwilio a llywodraethu sy'n cynnwys cyfarwyddwyr yn unig – ar sail y wybodaeth, y sgiliau a'r profiad y gallant ei gynnig i'r pwyllgor perthnasol. Er mwyn osgoi unrhyw amheuaeth, nid yw'r aelodau cyfetholedig yn gyfarwyddwyr y Cwmni. Rhaid i bob penderfyniad a wneir gan y pwyllgorau gael eu cymeradwyo'n ffurfiol maes o law gan y Bwrdd.

Gweithreda'r pwyllgorau ar sail ymgynghorol gan adrodd yn uniongyrchol i Fwrdd y Cyfarwyddwyr. Bydd cadeirydd bob pwyllgor yn gyfarwyddwr gweithredol o leiaf. Nodir manylion yn ymwneud â chyfansoddiad bob pwyllgor o dan y penawdau perthnasol isod. Caiff agendâu ffurfiol, papurau ac adroddiadau eu dosbarthu i aelodau'r pwyllgorau a'r cyfarwyddwyr mewn da bryd, cyn y cyfarfodydd. Darperir deunydd briffio ar sail ad-hoc.

Mae elfen anweithredol annibynnol gref yn perthyn i'r Bwrdd ac nid oes unrhyw unigolyn na grŵp yn dominyddu'r broses benderfynu. Ystyria'r Cwmni fod pob aelod anweithredol yn annibynnol ar reolwyr ac yn rhydd o unrhyw berthynas fusnes neu arall, a allai amharu'n ymarferol wrth iddynt ddod i benderfyniadau annibynnol.

Ceir rhaniad cyfrifoldeb clir yn rôl y Cadeirydd (cyfarwyddwr anweithredol) a'r Pennaeth (cyfarwyddwr gweithredol) sydd ar wahân.

Penodiadau i Fwrdd y Cyfarwyddwyr

Ystyrir unrhyw benodiadau newydd i'r Bwrdd gan y Bwrdd cyfan. Y pwyllgor Chwilio sy'n gyfrifol am ddewis ac enwebu unrhyw aelod newydd i'r Bwrdd ystyried. Y Bwrdd sy'n gyfrifol am sicrhau fod hyfforddiant addas yn cael ei ddarparu yn ôl yr angen.

Y Pwyllgor Chwilio a Llywodraethu

Trwy gydol y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2025, roedd pwyllgor Chwilio'r Sefydliad yn cynnwys pedwar aelod o Fwrdd y Cyfarwyddwyr. Cyfrifoldebau'r pwyllgor yw gwneud argymhellion i'r Bwrdd o ran dewis cyfarwyddwyr ac aelodau cyfetholedig, ac ar faterion llywodraethu.

COLEG SIR GÂR

DATGANIAD LLYWODRAETHIANT CORFFORAETHOL A RHEOLAETH FEWNOL (PARHAD)

Pwyllgor Tâl

Mae'r pwyllgor, sy'n cynnwys tri Chyfarwyddwr, yn pennu tâl ac amodau cyflogaeth deiliaid uwch swyddi, gan gynnwys y Pennaeth. Ceir manylion tâl ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2025 yn nodyn 6 y datganiadau ariannol.

Y Pwyllgor Archwilio a Rheoli Risg

Pedwar aelod sy'n perthyn i'r Pwyllgor Archwilio a Rheoli Risg. Gweithreda'r pwyllgor yn unol â chylch gorchwyl ysgrifenedig wedi'i gymeradwyo gan y Bwrdd.

Mae'r Pwyllgor Archwilio a Rheoli Risg yn cyfarfod yn dymhorol ac yn cynnig fforwm adrodd yn ôl i archwilydd datganiad ariannol mewnol y Sefydliad, sy'n ymwneud â'r pwyllgor ar gyfer trafodaethau annibynnol heb bresenoldeb rheolwyr y Sefydliad. Mae'r pwyllgor hefyd yn derbyn ac yn ystyried adroddiadau oddi wrth MEDR / Llywodraeth Cymru sy'n effeithio ar fusnes y Sefydliad.

Archwilydd mewnol y Cwmni sy'n gyfrifol am fonitro systemau rheoli mewnol, trefniadau rheoli risg a phrosesau llywodraethu yn unol â'r cynllun mewnbyn y cytunwyd arno, a chyflwyno'u canfyddiadau i reolwyr a'r Pwyllgor Archwilio a Rheoli Risg. Yr archwilydd allanol sy'n cynnal yr archwiliad o'r Datganiadau Ariannol blyneddol ac yn adrodd yn ôl ar y canfyddiadau i'r pwyllgor. Mae'r archwilydd mewnol ac allanol yn elfennau allweddol o'r broses archwilio a rheoli risg ac yn feysydd cyfrifoldeb allweddol i'r pwyllgor.

Y rheolwyr sy'n gyfrifol am weithredu argymhellion yr archwiliad y cytunwyd arnynt, ac mae'r archwilydd mewnol yn cynnal adolygiad dilynol cyfnodol er mwyn sicrhau fod y fath argymhellion yn cael eu gweithredu. Mae'r Pwyllgor Archwilio a Rheoli Risg hefyd yn cynnig cyngor i'r Cwmni ynglŷn â phenodiad archwilydd mewnol a datganiadau ariannol, a'r tâl ar gyfer gwaith archwilio a heb fod yn waith archwilio.

Board Member Activity

Members attended the following number of Audit & Risk Management Committee meetings.

Name	Max. Number of Meetings	Actual Attendance	Attendance (%)
Mrs Jacqui Kedward (Chair)	4	4	100%
Mr Ben Francis	4	4	100%
Mr Alan Smith	4	4	100%
Mr Mike Theodoulou	4	3	75%
Ms Rachel Williams	2	2	100%
Mr Stephen Davies	2	2	100%

Overall Audit & Risk Management Committee attendance for the year was 95.8%.

Y Pwyllgor Adnoddau a Datblygu Busnes

Wyth aelod sy'n perthyn i'r Pwyllgor Adnoddau a Datblygu Busnes. Gweithreda'r pwyllgor yn unol â chylch gorchwyl ysgrifenedig wedi'i gymeradwyo gan y Bwrdd. Mae'r pwyllgor yn cwrdd yn dymhorol er mwyn adolygu pob agwedd ar gynllunio a defnyddio adnoddau yn y Cwmni. Gall hyn gynnwys pennu cyllidebau, cyfrifon rheoli ac ariannol, y trysorlys a buddsoddiadau, adnoddau dynol, a datblygu'r ystâd a chynnal a chadw.

COLEG SIR GÂR

DATGANIAD LLYWODRAETHIANT CORFFORAETHOL A RHEOLAETH FEWNOL (PARHAD)

Y Pwyllgor Dysgwyr, Cwricwlwm a Sgiliau (a Safonau)

Wyth aelod sy'n perthyn i'r pwyllgor Dysgwyr, Cwricwlwm a Sgiliau yn ogystal â'r pwyllgor Safonau. Gweithreda'r pwyllgorau yn unol â chylch gorchwyl ysgrifenedig wedi'i gymeradwyo gan y Bwrdd.

Mae'r pwyllgorau'n cwrdd yn dymhorol i adolygu pob agwedd o ddarpariaeth y cwricwlwm, cyflwyniad a pherfformiad y Cwmni.

Rheolaeth fewnol

Cwmpas cyfrifoldeb

Yn y pen draw, y cyfarwyddwyr sy'n gyfrifol am systemau rheolaeth fewnol y Sefydliad ac am adolygu eu heffeithiolrwydd. Fodd bynnag, cynlluniwyd y fath system i reoli yn hytrach na dileu'r risg o fethiant i gyflawni amcanion busnes, a dim ond sicrwydd rhesymol yn hytrach nac absoliwt yn erbyn camddatganiad materol neu golled y gellir ei roi.

Mae'r Bwrdd wedi dirprwyo'r cyfrifoldeb o ddydd i ddydd o gynnal system reolaeth fewnol gadarn sy'n cefnogi cyflawniad polisïau, nodau ac amcanion y Sefydliad i'r pennaeth, gan ddiogelu'r arian cyhoeddus a'r asedau y maent hwy'n bersonol gyfrifol amdanynt, yn unol â'r cyfrifoldebau a roddwyd iddynt yn y Memorandwm Ariannol rhwng Coleg Sir Gâr a MEDR / Llywodraeth Cymru. Y Pennaeth sydd hefyd yn gyfrifol am hysbysu'r Bwrdd ynglŷn ag unrhyw wendidau neu fethiannau materol o safbwynt rheolaeth fewnol.

Diben y system rheolaeth fewnol

Cynlluniwyd y system rheolaeth fewnol i gadw lefelau risg yn rhesymol yn hytrach na dileu risg yn llwyr o safbwynt methu i gyflawni polisïau, nodau ac amcanion; dim ond sicrwydd rhesymol o effeithiolrwydd yn hytrach nag absoliwt y gellir ei gynnig felly. Seilir y system rheolaeth fewnol ar broses barhaus a gynlluniwyd i adnabod a blaenoriaethu'r risgiau i gyflawni polisïau, nodau ac amcanion y Sefydliad, gwerthuso'r tebygrwydd o wireddu'r risgiau hynny a'u heffaith, a'u rheoli'n effeithiol, yn effeithlon ac o safbwynt economaidd. Mae'r system rheolaeth fewnol wedi bod yn weithredol yng Ngholeg Sir Gâr yn ystod y flwyddyn sy'n gorffen 31 Gorffennaf 2025 a hyd at ddyddiad cymeradwyo'r adroddiad blynyddol a'r datganiadau ariannol.

Capasiti i ddelio â risgiau

Adolygwyd y prif risgiau sy'n wynebu'r Sefydliad gan y Bwrdd, yn ogystal â'r rheolaethau gweithredu, ariannol a chydymffurfio sydd wedi cael eu gweithredu i leihau'r risgiau hynny. Cred y Bwrdd fod yna broses ffurfiol barhaus ar gyfer adnabod, gwerthuso a rheoli'r risgiau sylweddol sy'n wynebu'r Sefydliad, wedi bod yn weithredol yn ystod y flwyddyn sy'n gorffen 31 Gorffennaf 2025 a hyd at ddyddiad cymeradwyo'r adroddiad blynyddol a'r datganiadau ariannol. Caiff y broses hon ei hadolygu'n gyson gan y Bwrdd.

Y fframwaith risgiau a rheolaeth

Seilir y system reolaeth fewnol ar fframwaith o wybodaeth reoli gyson, gweithdrefnau gweinyddol yn cynnwys gwahanu dyletswyddau, a system ddirprwyo ac atebolrwydd. Mae hyn yn cynnwys, yn enwedig:

- Systemau cyllidebu cynhwysfawr gyda chyllideb flynyddol, sy'n cael ei hadolygu a'i chytuno gan y Bwrdd;
- Adolygiadau cyson gan y pwyllgor ymgynghori a'r Bwrdd o adroddiadau ariannol cyfnodol a blynyddol, sy'n cymharu'r perfformiad ariannol â'r rhagolygon;
- Gosod targedau er mwyn mesur perfformiad ariannol ac ati;

COLEG SIR GÂR

DATGANIAD LLYWODRAETHIANT CORFFORAETHOL A RHEOLAETH FEWNOL (PARHAD)

- Canllawiau clir ar gyfer rheoli buddsoddiad cyfalaf; a
- Mabwysiadu disgyblaethau rheoli prosiect ffurfiol, os yn briodol.

Mae Coleg Sir Gâr yn gweithio'n agos gyda chwmni o archwilyddwyr proffesiynol er mwyn darparu gwasanaeth archwilio mewnol, sy'n gweithredu'n unol â gofynion MEDR / Llywodraeth Cymru. Caiff gwaith y gwasanaeth archwilio mewnol ei lywio gan ddadansoddiad o'r risgiau sy'n wynebu'r Sefydliad a chaiff cynlluniau ar gyfer archwiliad mewnol blynyddol eu seilio ar y dadansoddiad hwn. Caiff y dadansoddiad risg a'r cynlluniau archwilio mewnol eu hardystio gan y Bwrdd yn unol ag argymhelliad y Pwyllgor Archwilio a Rheoli Risg. Mae'r archwilydd mewnol yn llunio adroddiad ar gyfer y Corff Llywodraethu yn ymwneud â gweithgaredd archwilio mewnol y Sefydliad o leiaf unwaith y flwyddyn. Mae'r adroddiad yn cynnwys barn annibynnol yr archwilydd mewnol ynglŷn a digonolrwydd ac effeithiolrwydd system rheolaeth risg, rheolyddion a phrosesau llywodraethiant y Sefydliad.

Adolygu effeithiolrwydd

Y Pennaeth sy'n gyfrifol am adolygu effeithiolrwydd y system rheolaeth fewnol. Seilir ei adolygiad o effeithiolrwydd y system rheolaeth fewnol ar:

- waith yr archwilydd mewnol;
- gwaith yr uwch reolwyr o fewn y Sefydliad, sy'n gyfrifol am ddatblygu a chynnal y fframwaith rheoli mewnol; a
- sylwadau a wnaed gan archwilydd datganiadau ariannol y Sefydliad ac archwilydd MEDR / Llywodraeth Cymru yn eu llythyron rheoli ac adroddiadau eraill.

Cynghorwyd y Pennaeth ynglŷn â goblygiadau canlyniad eu hadolygiad o effeithiolrwydd y system rheolaeth fewnol gan y Pwyllgor Archwilio a Rheoli Risg, sy'n arolygu gwaith yr archwilydd mewnol, a chynllun i ymdrin â gwendidau a sicrhau bod gwelliant parhaus o fewn y system yn weithredol.

Mae'r tîm uwch reolwyr yn derbyn adroddiadau sy'n cyfeirio at brif ddangosyddion perfformiad a risg gan ystyried materion rheolaethol posib y tynnwyd eu sylw atynt gan fecanweithiau rhybudd cynnar, sydd wedi eu hymgorffori o fewn yr adrannau a'u hatgyfnerthu gan hyfforddiant ymwybyddiaeth risg. Mae'r tîm uwch reolwyr a'r Pwyllgor Archwilio a Rheoli Risg hefyd yn derbyn adroddiadau cyson gan yr archwilydd mewnol, sy'n cynnwys argymhellion ar gyfer gwelliant. Caiff rôl y Pwyllgor Archwilio a Rheoli Risg yn y cyswllt hwn ei chyfyngu i adolygiad lefel uchel o drefniadau rheolaeth fewnol. Mae agenda'r Bwrdd yn cynnwys eitem gyson er mwyn ystyried risgiau a rheolaeth ac mae'n derbyn adroddiadau ynglŷn â hynny oddi wrth y tîm uwch reolwyr a'r Pwyllgor Archwilio a Rheoli Risg. Mae'r pwyslais ar ganfod y raddfa berthnasol o sicrwydd ac nid yn unig adrodd drwy eithriad. Yn ystod cyfarfod Rhagfyr 2025, cynhaliodd y Bwrdd ei asesiad blynyddol ar gyfer y flwyddyn yn dod i ben ar 31 Gorffennaf 2025 drwy ystyried dogfennaeth gan y tîm uwch reolwyr a'r archwilydd mewnol, gan ystyried digwyddiadau ers 31 Gorffennaf 2025 hefyd.

Yn seiliedig ar gyngor y Pwyllgor Archwilio a Rheoli Risg a'r Pennaeth, mae'r Bwrdd o'r farn fod gan y Cwmni fframwaith llywodraethiant a rheolaeth risg ddigonol ac effeithiol, a'i fod wedi cyflawni ei gyfrifoldebau statudol o safbwynt "defnydd effeithiol ac effeithlon o adnoddau, solfedd y sefydliad a'r corff a diogelu eu hasedau".

Busnes gweithredol

Caiff gweithgareddau'r Coleg, yn ogystal â ffactorau sy'n debygol o effeithio ar ei ddatblygiad a'i berfformiad i'r dyfodol eu nodi yn yr Adroddiad Strategol. Cyflwynir sefyllfa ariannol y Coleg, ei lif arian, hylifedd a'i fenthyciadau yn y Datganiadau Ariannol a'r Nodiadau atodedig.

Lluniwyd y datganiadau ariannol ar sail busnes gweithredol y mae'r Cyfarwyddwyr yn ystyried i fod yn addas am y rhesymau canlynol.

Mae'r Cyfarwyddwyr wedi llunio rhagolygon llif arian ar gyfer cyfnod o 12 mis o ddyddiad cymeradwyo'r datganiadau ariannol yma. Wedi adolygu'r rhagolygon hyn, mae'r Cyfarwyddwyr o'r

COLEG SIR GÂR

DATGANIAD LLYWODRAETHIANT CORFFORAETHOL A

RHEOLAETH FEWNOL (PARHAD)

farn, o ystyried anawsterau difrifol ond credadwy, gan gynnwys chwyddiant cyflogau a newidiadau o ran trefniadau ariannu, y bydd gan y Coleg ddigon o arian i fodloni ei rwymedigaethau wrth iddynt ddod yn ddyledus dros gyfnod o 12 mis o ddyddiad cymeradwyo'r datganiadau ariannol (y cyfnod asesu busnes gweithredol). O ganlyniad, mae'r Cyfarwyddwyr wedi llunio'r datganiadau ariannol ar sail busnes gweithredol.

Hyfforddiant a Datblygiad - Bwrdd y Cyfarwyddwyr a Phenaethiaid Llywodraethu

- Hyfforddiant ar-lein Colegau Cymru ar Cymraeg 2050, Rheoli Risg, Gwrth-hiliaeth a Dysgu Seiliedig ar Waith
- Gwnaeth pob cyfarwyddwr a'r Clerc gymryd rhan mewn hyfforddiant ar-lein ar : Ddiogelu; Prevent a GDPR.

Adolygiad Allanol – Llywodraethu

Cynhelir adolygiad allanol o Lywodraethu o leiaf unwaith bob 3 blynedd. Cynhaliwyd yr adolygiad diweddaraf gan y Tîm Archwilio Mewnol - Mazars LLP - ym mis Mawrth 2025.

Trwy orchymyn y Bwrdd

Mr John Edge
Cyfarwyddwr
Dyddiad: 11^{eg} Rhagfyr 2025

COLEG SIR GÂR

Datganiad ar reoleidd-dra, priodoldeb a chydymffurfiaeth

Mae'r Corff Llywodraethu wedi ystyried ei gyfrifoldebau o ran hysbysu Llywodraeth Cymru / MEDR ynglŷn ag afreoleidd-dra materol, amhriodoldeb, a methiant i gydymffurfio â thelerau ac amodau cyllido, yn unol â'r memorandwm a'r cytundebau sy'n bodoli rhwng y Coleg a Llywodraeth Cymru / MEDR. Fel rhan o'n hystyriaeth ni, rydym wedi rhoi sylw dyledus i ofynion y memorandwm a'r cytundebau ariannol gyda Llywodraeth Cymru / MEDR.

Rydym yn cadarnhau ar ran y Corff Llywodraethu, wedi dyddiad yr ymchwiliad, a hyd eithaf ein gwybodaeth, ein bod yn gallu adnabod unrhyw anghysondebau neu ddefnydd amhriodol o gyllid gan y Coleg, neu unrhyw ddiffyg cydymffurfiaeth faterol â thelerau ac amodau cyllido yn unol â'r memorandwm a'r cytundebau sy'n bodoli rhwng y Coleg a Llywodraeth Cymru / MEDR.

Rydym yn cadarnhau na chafwyd unrhyw enghreifftiau o afreoleidd-dra materol, amhriodoldeb neu ddiffyg cydymffurfio hyd yn hyn. O ddarganfod unrhyw enghreifftiau o'r fath wedi dyddiad y datganiad hwn, hysbysir Llywodraeth Cymru o hynny.

Datganiad y swyddog cyfrifyddu

Fel swyddog cyfrifyddu Coleg Sir Gâr, rwy'n cadarnhau bod y coleg wedi rhoi sylw dyledus i ofynion cytundebau a chontractau cyllid grant gyda Medr, ac wedi ystyried ei gyfrifoldeb i hysbysu Medr am afreoleidd-dra materol, amhriodoldeb a diffyg cydymffurfio â thelerau ac amodau cyllido.

Rwy'n cadarnhau ar ran y coleg, wedi dyddiad yr ymchwiliad, a hyd eithaf fy ngwybodaeth, fy mod yn gallu adnabod unrhyw anghysondebau neu ddefnydd amhriodol o gyllid gan y coleg, neu unrhyw ddiffyg cydymffurfiaeth faterol â thelerau ac amodau cyllido, yn unol â chytundebau a chontractau cyllid grant sy'n bodoli rhwng y coleg a Medr, neu unrhyw ddarparwr cyllid cyhoeddus arall.

Rwy'n cadarnhau na chafwyd unrhyw enghreifftiau o afreoleidd-dra materol, amhriodoldeb neu ddiffyg cydymffurfio hyd yn hyn. Os bydd unrhyw enghreifftiau o'r fath yn cael eu darganfod ar ôl dyddiad y datganiad hwn, bydd Medr yn cael gwybod amdanynt.

Mrs Vanessa Cashmore
Pennaeth / Swyddog Cyfrifyddu
11eg Rhagfyr 2025

Datganiad y Bwrdd

Rwy'n cadarnhau, ar ran y Coleg, bod y swyddog cyfrifyddu wedi trafod eu datganiad ar reoleidd-dra, priodoldeb a chydymffurfiaeth gyda'r bwrdd a fy mod yn fodlon ei fod yn ei hanfod yn gywir.

Mr John Edge
Cyfarwyddwr
11eg Rhagfyr 2025

COLEG SIR GÂR

ADRODDIAD YR ARCHWILYDD ANNIBYNNOL I AELODAU COLEG SIR GÂR; ADRODDIAD AR ARCHWILIAD O'R DATGANIADAU ARIANNOL

Barn

Rydym wedi archwilio datganiadau ariannol Coleg Sir Gâr (y "Coleg") ar gyfer diwedd y flwyddyn 31 Gorffennaf 2025 sy'n cynnwys y Datganiad Incwm Cynhwysfawr, Datganiad o Newid mewn Cronfeydd Wrth Gefn, Mantolen, Datganiad Llif Arian a nodiadau perthnasol, yn cynnwys y Datganiad o'r Prif Bolisiau Cyfrifyddu a Thechnegau Amcangyfrif.

Yn ein barn ni, mae'r datganiadau ariannol:

- yn rhoi darlun cywir a theg o sefyllfa'r Coleg ar 31 Gorffennaf 2025 ac o'i warged ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny;
- wedi eu paratoi'n gywir yn unol â safonau cyfrifyddu'r DU, yn cynnwys FRS 102 *Y Safon Adrodd Ariannol sy'n berthnasol yn y DU a Gweriniaeth Iwerddon*; ac
- maent wedi eu paratoi yn unol â gofynion Ddeddf Cwmnïau 2006.

Sail y farn

Cynhaliwyd ein harchwiliad yn unol â Safonau Cyfrifyddu Rhyngwladol (DU) ("SCRh (DU)") a'r gyfraith berthnasol. Disgrifir ein cyfrifoldebau isod. Rydym wedi cyflawni ein cyfrifoldebau moesol, yn annibynnol o'r Coleg yn unol â gofynion moesol y DU yn cynnwys Safon Foesol y FRC. Credwn fod y dystiolaeth a gasglwyd gennym yn ystod ein harchwiliad yn ddigonol ac yn addas ar gyfer llunio barn.

Busnes gweithredol

Mae'r Cyfarwyddwyr wedi llunio datganiadau ariannol ar sail busnes gweithredol am nad ydynt yn bwriadu diddymu'r Coleg na dirwyn ei weithrediadau i ben, ac oherwydd eu bod wedi dod i'r casgliad fod sefyllfa ariannol y Coleg yn golygu fod hyn yn realistig. Daethant i'r casgliad hefyd nad oes unrhyw ansicrwydd perthnasol a allai fod wedi dwyn amheuaeth sylweddol ynglŷn â'i allu i barhau fel busnes gweithredol am o leiaf blwyddyn o ddyddiad cymeradwyo'r datganiadau ariannol ("y cyfnod busnes gweithredol").

Yn ein gwerthusiad o gasgliadau'r Cyfarwyddwyr, ystyriwyd y risgiau cynhenid i fodel busnes y Coleg, a dadansoddi sut y gallai'r risgiau hynny effeithio ar adnoddau ariannol y Coleg neu ei allu i barhau i weithredu dros y cyfnod busnes gweithredol.

Ein casgliadau ar sail y gwaith hwn:

- rydym o'r farn fod defnydd y Cyfarwyddwyr o sail busnes gweithredol ar gyfer cyfrifyddu wrth baratoi'r datganiadau ariannol yn briodol; ac
- nid ydym wedi nodi, ac rydym yn cytuno ag asesiad y Cyfarwyddwyr, nad oes ansicrwydd perthnasol sy'n gysylltiedig â digwyddiadau neu amodau a allai, yn unigol neu ar y cyd, fwrw amheuaeth sylweddol ar allu'r Coleg i barhau'n fusnes gweithredol am y cyfnod busnes gweithredol.

Serch hynny, gan na allwn ragweld pob digwyddiad neu amodau i'r dyfodol a chan y gall digwyddiadau dilynol arwain at ganlyniadau sy'n anghyson â dyfarniadau a oedd yn rhesymol ar yr adeg y cawsant eu gwneud, nid yw'r casgliadau uchod yn warant y bydd y Coleg yn parhau i weithredu.

Twyll a thorri cyfreithiau a rheoliadau – y gallu i ganfod

Nodi ac ymateb i risgiau o gamddatganiad perthnasol oherwydd twyll

Er mwyn nodi risgiau o gamddatganiad sylweddol oherwydd twyll ("risgiau twyll") rydym wedi asesu digwyddiadau neu amodau a allai ddangos cymhelliad neu bwysau i gyflawni twyll neu roi cyfle i gyflawni twyll. Roedd ein gweithdrefnau asesu risg yn cynnwys:

- Holi Cyfarwyddwyr, y Pwyllgor Archwilio a Rheoli Risg, yn ogystal ag a ydynt yn gwybod am unrhyw dwyll gwirioneddol, amheuaeth o dwyll neu dwyll honedig.
- Darllen cofnodion cyfarfodydd Bwrdd y Cyfarwyddwr a'r Pwyllgor Archwilio a Rheoli Risg.
- Defnyddio gweithdrefnau dadansoddol i nodi unrhyw berthnasloedd anarferol neu annisgwyl.

COLEG SIR GÂR

ADRODDIAD YR ARCHWILYDD ANNIBYNNOL I AELODAU COLEG SIR GÂR; ADRODDIAD AR ARCHWILIAD O'R DATGANIADAU ARIANNOL

Gwnaethom gyfleu risgiau twyll a nodwyd drwy'r tîm archwilio a gwnaethom barhau'n effro i unrhyw arwyddion o dwyll drwy gydol yr archwiliad.

Fel sy'n ofynnol gan safonau archwilio, rydym yn cyflawni gweithdrefnau i fynd i'r afael â'r risg y bydd rheolwyr yn diystyru rheolaethau a'r risg y gall rheolwyr fod mewn sefyllfa i wneud cofnodion cyfrifyddu amhriodol. Yn yr archwiliad hwn ni wnaethom nodi risg o dwyll yn ymwneud â chydabod referniw oherwydd y meini prawf cydnabod referniw nad ydynt yn gymhleth, sy'n cyfyngu ar y cyfle i drin referniw yn dwyllodrus.

Ni wnaethom nodi unrhyw risgiau twyll ychwanegol.

Hefyd, gwnaethom gyflawni gweithdrefnau gan gynnwys:

Nodi cofnodion dyddlyfrau i'w profi ar sail meini prawf risg a chymharu'r cofnodion a nodwyd â dogfennau ategol. Roedd y rhain yn cynnwys cofnodion ar gyfer cyfrifon na ddefnyddir yn aml.

Nodi ac ymateb i risgiau camddatganiad materol yn ymwneud â chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau

Nodwyd meysydd o gyfreithiau a rheoliadau y byddai'n rhesymol disgwyl iddynt gael effaith faterol ar y datganiadau ariannol o'n profiad masnachol ac un y sector yn gyffredinol a thrwy drafod gyda'r Cyfarwyddwyr a rheolwyr eraill (fel sy'n ofynnol gan safonau archwilio), a thrafod y polisïau a'r gweithdrefnau ynghylch cydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau gyda'r Cyfarwyddwyr a'r rheolwyr eraill.

Gwnaethom gyfleu cyfreithiau a rheoliadau a nodwyd ledled ein tîm a pharhau'n effro i unrhyw arwyddion o beidio â chydymffurfio drwy gydol yr archwiliad.

Mae effaith bosibl y cyfreithiau a'r rheoliadau hyn ar y datganiadau ariannol yn amrywio'n sylweddol.

Yn gyntaf, mae'r Coleg yn ddarostyngedig i gyfreithiau a rheoliadau sy'n effeithio'n uniongyrchol ar y datganiadau ariannol gan gynnwys deddfwriaeth adrodd ariannol (gan gynnwys deddfwriaeth cwmnïau cysylltiedig a deddfwriaeth addysg bellach cysylltiedig, gan gynnwys y Cyfarwyddyd Cyfrifon ar gyfer Colegau Addysg Bellach yng Nghymru a gyhoeddwyd gan Medr), deddfwriaeth elw dosbarthadwy a deddfwriaeth pensiynau ac aseswyd graddau'r cydymffurfio â'r cyfreithiau a'r rheoliadau hyn fel rhan o'n gweithdrefnau ar yr eitemau cysylltiedig ar y datganiad ariannol.

Yn ail, mae'r Coleg yn ddarostyngedig i lawer o gyfreithiau a rheoliadau eraill lle gallai canlyniadau methu â chydymffurfio gael effaith faterol ar symiau neu ddatgeliadau yn y datganiadau ariannol, er enghraifft trwy osod dirwyon neu ymgyfreitha. Fe wnaethom nodi'r meysydd canlynol fel y rheiny sydd fwyaf tebygol i gael effaith o'r fath: iechyd a diogelwch, cyfreithiau diogelu data, a chyfraith cyflogaeth, gan gydnabod natur gweithgareddau'r Coleg. Mae safonau archwilio yn cyfyngu'r gweithdrefnau archwilio gofynnol i nodi achosion o ddiffyg cydymffurfio â'r cyfreithiau a'r rheoliadau hyn i holi'r Cyfarwyddwyr ac archwilio gohebiaeth reoleiddiol a chyfreithiol, os oes o gwbl. Felly, os na fydd achos o dorri rheoliadau gweithredol yn cael ei ddatgelu i ni neu os nad yw'n amlwg mewn gohebiaeth berthnasol, ni fydd archwiliad yn canfod y torri rheolau hynny.

Cyd-destun gallu'r archwiliad i ganfod twyll neu dorcyfraith neu dorri rheoliad

Oherwydd cyfyngiadau cynhenid archwiliad, mae perygl anochel nad ydym efallai wedi canfod rhai camddatganiadau materol yn y datganiadau ariannol, er ein bod wedi cynllunio a chyflawni ein harchwiliad yn briodol yn unol â safonau archwilio. Er enghraifft, po fwyaf yw'r pellter rhwng y cydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau o'r digwyddiadau a'r trafodion a adlewyrchir yn y datganiadau ariannol, lleiaf oll yw'r tebygrwydd y byddai'r gweithdrefnau cyfyngedig sy'n ofynnol gan safonau archwilio yn ei nodi.

Yn ogystal, yn yr un modd ag unrhyw archwiliad, roedd risg uwch o beidio â chanfod twyll, gan y gall twyll gynnwys cydgynllwynio, ffugio, hepgoriadau bwriadol, camliwio, neu ddiystyru rheolaethau mewnol. Mae ein gweithdrefnau archwilio wedi'u cynllunio i ganfod camddatganiad perthnasol. Nid ydym yn gyfrifol am atal diffyg cydymffurfio na thwyll ac ni ellir disgwyl i ni ganfod diffyg cydymffurfio â'r holl gyfreithiau a rheoliadau.

Gwybodaeth arall

Mae'r Cyfarwyddwyr yn gyfrifol am y wybodaeth arall, sy'n cynnwys y Datganiad Budd Cyhoeddus, yr Adroddiad Strategol, Adroddiad y Cyfarwyddwyr, a'r Datganiad Llywodraethiant Corfforaethol a

COLEG SIR GÂR

ADRODDIAD YR ARCHWILYDD ANNIBYNNOL I AELODAU COLEG SIR GÂR; ADRODDIAD AR ARCHWILIAD O'R DATGANIADAU ARIANNOL

Rheolaeth Fewnol – Nid yw ein barn ar y datganiadau ariannol yn cwmpasu'r wybodaeth arall ac, yn unol â hynny, nid ydym yn mynegi barn archwilio nac, ac eithrio fel y nodir yn benodol isod, unrhyw fath o gasgliad sicrwydd arno.

Ein cyfrifoldeb yw darllen y wybodaeth arall ac, wrth wneud hynny, ystyried a yw'r wybodaeth honno, yn seiliedig ar ein gwaith yn archwilio'r datganiadau ariannol, wedi'i chamddatgan yn faterol neu'n anghyson â'r datganiadau ariannol neu'r wybodaeth a gawsom yn sgil archwilio. Yn seiliedig ar y gwaith hwnnw'n unig:

- nid ydym wedi canfod unrhyw gamddatganiadau materol yn y wybodaeth arall;
- yn ein barn ni, mae'r wybodaeth a roddwyd yn yr Adroddiad Strategol ac yn Adroddiad y Cyfarwyddwyr ar gyfer y flwyddyn ariannol yn gyson â'r datganiadau ariannol; ac
- yn ein barn ni, mae'r adroddiadau hynny wedi'u llunio'n unol â Deddf Cwmnïau 2006.

Materion y mae'n ofynnol i ni adrodd arnynt fel eithriad

Yn unol â'r Ddeddf Cwmnïau 2006 mae'n ofynnol i ni adrodd i chi, os, yn ein barn ni:

- nad yw'r cofnodion cyfrifyddu sydd wedi eu cadw gan y Coleg yn ddigonol, neu os nad yw'r ffurflenni sy'n ddigonol ar gyfer ein harchwiliad wedi eu derbyn o'r adrannau na fuom yn ymweld â nhw; neu
- nad yw'r datganiadau ariannol y Coleg yn cyd-fynd â'r cofnodion a'r ffurflenni cyfrifyddu; neu
- nad yw rhai datgeliadau o dâl Cyfarwyddwyr a bennir gan y gyfraith wedi eu gwneud; neu
- nad ydym wedi derbyn yr holl wybodaeth ac esboniadau angenrheidiol ar gyfer ein harchwiliad.

Nid oes gennym unrhyw beth i'w adrodd yn y cyswllt hwn.

Cyfrifoldebau'r Cyfarwyddwyr

Fel yr eglurir yn llawnach yn eu datganiad ar dudalen 18, y Cyfarwyddwyr sy'n gyfrifol am: lunio'r datganiadau ariannol a bod yn hyderus eu bod yn rhoi darlun gwir a theg; rheolaeth fewnol i'r graddau sy'n angenrheidiol i'w galluogi i lunio datganiadau ariannol sy'n rhydd o gamddatganiad materol, boed hynny yn sgil twyll neu gamgymeriad; asesu gallu'r Coleg i barhau fel busnes gweithredol, gan ddatgelu, fel sy'n berthnasol, materion yn ymwneud â busnes gweithredol; a defnyddio'r sail gyfrifo busnes gweithredol heblaw eu bod naill ai'n bwriadu dirwyn y Coleg i ben neu i beidio â gweithredu, neu os nad oes unrhyw ffordd realistig arall o osgoi gwneud hynny.

Cyfrifoldebau'r Archwilydd

Ein hamcanion yw cael sicrwydd rhesymol ynglŷn ag os yw'r datganiadau ariannol yn eu cyfanrwydd yn rhydd o gamddatganiadau materol, boed hynny ar sail twyll neu gamgymeriad, ac i gynnig ein barn yn adroddiad yr archwilydd. Mae sicrwydd rhesymol yn gyfystyr â lefel uchel o sicrwydd, ond nid yw'n gwarantu fod archwiliad wedi'i gynnal yn unol â ISA (DU) bob amser yn darganfod camddatganiad materol pan fydd yn bodoli. Gall camddatganiadau ddigwydd yn sgil twyll neu gamgymeriad ac fe'u hystyrir yn berthnasol, yn unigol neu ar y cyd, os gellid yn rhesymol ddisgwyl iddynt ddylanwadu ar benderfyniadau economaidd defnyddwyr a gymerir ar sail y datganiadau ariannol.

Mae disgrifiad llawnach o'n cyfrifoldebau i'w weld ar wefan yr FRC:

www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities.

ADRODDIAD AR ANGHENION CYFREITHIOL A RHEOLAETHOL ERAILL

Mae angen i ni adrodd ar y materion canlynol yn unol â Chod Ymarfer Archwilio Addysg Bellach 2015 (a ddaeth i rym 1 Awst 2014) ("Cod Ymarfer Archwilio") a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru yn sgil Deddf Dysgu a Sgiliau 2000.

Trosglwyddwyd y gwaith o reoleiddio'r sector Addysg Bellach yng Nghymru o Lywodraeth Cymru i Medr, y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil ar 1 Awst 2024. Mae'r Cod Ymarfer Archwilio a'r Memorandwm Ariannol a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru yn parhau i fod mewn grym ar ddyddiad ein hadroddiad. O ystyried y trosglwyddiad hwn, dylid darllen unrhyw gyfeiriadau at Lywodraeth Cymru yn ein hadroddiad fel cyfeiriad hefyd at Medr.

COLEG SIR GÂR

ADRODDIAD YR ARCHWILYDD ANNIBYNNOL I AELODAU COLEG SIR GÂR; ADRODDIAD AR ARCHWILIAD O'R DATGANIADAU ARIANNOL

Yn ein barn ni, ym mhob ffordd sylweddol:

- mae arian a wariwyd o grantiau Llywodraeth Cymru a chronfeydd eraill o ba bynnag ffynhonnell a weinyddwyd gan y Coleg at ddibenion penodol wedi'u cymhwyso'n briodol at y dibenion hynny ac, os yw'n briodol, wedi eu rheoli yn unol â phob deddfwriaeth berthnasol;
- mae arian a dderbyniwyd gan Lywodraeth Cymru (a chyrrff eraill a chronfeydd cyfyngedig os yn briodol) wedi ei ddefnyddio'n unol â'r Memorandwm Ariannol rhwng Llywodraeth Cymru a sefydliadau addysg bellach; ac
- mae'r datganiadau ariannol yn bodloni gofynion y Cyfarwyddyd Cyfrifon ar gyfer Colegau Addysg Bellach yng Nghymru 2024/25 a gyhoeddwyd gan Medr.

DIBEN EIN GWAITH ARCHWILIO AC I BWY YR YDYM YN GYFRIFOL

Cyflwynir yr adroddiad hwn i aelodau'r Coleg yn unig, fel corff, yn unol â Phennod 3 o Ran 16 o Ddeddf Cwmnïau 2006 a pharagraff 56(b) o Erthyglau Cymdeithasu'r Coleg. Cynhaliwyd ein gwaith archwilio er mwyn i ni allu hysbysu aelodau'r Coleg o'r materion hynny y mae'n ofynnol i ni eu datgan wrthynt mewn adroddiad archwilydd ac nid ar gyfer unrhyw ddiben arall. I'r graddau eithaf a ganiateir gan y gyfraith, nid ydym yn derbyn nac yn cymryd cyfrifoldeb dros unrhyw un heblaw'r Coleg ac aelodau'r Coleg, fel corff, am ein gwaith archwilio, am yr adroddiad hwn, nac am y farn yr ydym wedi'i ffurfio.

Rees Batley (Uwch Archwilydd Statudol)
o blaid ac ar ran KPMG LLP, Archwilydd Statudol
Cyfrifyddion Siartredig
66 Queen Square
Bryste
BS1 4BE
Dyddiad:

COLEG SIR GÂR

DATGANIAD O INCWM CYNHWYSFAWR AR GYFER DIWEDD Y FLWYDDYN 31 GORFFENNAF 2025

	Nodiad au	2025 £000	2024 £000
Incwm			
Grantiau cyrff ariannu	1	33,017	29,186
Ffioedd dysgu a chontractau addysg	2	4,375	4,947
Incwm arall	3	13,818	11,248
Incwm buddsoddi	4	670	754
Cyfanswm incwm		51,880	46,135
Gwariant			
Costau staff	5	27,230	24,895
Costau ailstrwythuro sylfaenol	5	-	-
Costau gweithredu eraill	7	22,105	18,487
Dibrisiant	11	2,076	2,361
Llog a chostau ariannol eraill	9	45	(330)
Cyfanswm gwariant		51,456	45,413
Gwarged/(Diffyg) cyn enillion a cholledion eraill		424	722
Enillion/(Colled) o waredu asedau sefydlog		(26)	-
Enillion/(Colled) ar fuddsoddiadau		12	(12)
Gwarged/(Diffyg) cyn treth		410	710
Trethiant		-	-
Gwarged/(Diffyg) am y flwyddyn		410	710
Cynnydd actiwaraid/(colled) o ran y cynlluniau pensiwn	21	(711)	(618)
Cyfanswm Incwm Cynhwysfawr am y flwyddyn		(301)	92
Cynrychiolwyd gan:			
Incwm cynhwysfawr anghyfyngedig		(301)	92
Incwm cynhwysfawr cyfyngedig		0	0
		(301)	92

Deillia bob swm o weithrediadau parhaus.

Mae'r nodiadau cysylltiedig yn rhan annatod o'r Datganiadau Ariannol.

COLEG SIR GÂR

DATGANIAD NEWID YN YR ARIAN WRTH GEFN AR GYFER DIWEDD Y FLWYDDYN 31 GORFFENNAF 2025

	Cyfrif Incwm a Gwariant	Cronfa ailbrisio	Gwaddolion	Cyfanswm
		£000	£000	£000
Balans ar 31 ^{ain} Gorffennaf 2023	22,504	7,765	22	30,291
Gwarged/(Diffyg) o'r cyfrif incwm a gwariant	710	-	1	711
Incwm cynhwysfawr arall	(618)	-	-	(618)
Trosglwyddiad rhwng cronfeydd ailbrisio ac incwm a gwariant	192	(192)	-	-
Cynnydd/(colled) actiwaraidd yng nghyswllt y cynllun pensiwn	-			-
Symudiad	284	(192)	1	93
Balans ar 31 ^{ain} Gorffennaf 2024	22,788	7,573	23	30,384
Gwarged/(Diffyg) o'r cyfrif incwm a gwariant	410	-	-	410
Incwm cynhwysfawr arall	(711)	-	-	(711)
Trosglwyddiad rhwng cronfeydd ailbrisio ac incwm a gwariant	192	(192)	-	-
Symudiad	(109)	(192)	-	(301)
Balans ar 31 ^{ain} Gorffennaf 2025	22,679	7,381	23	30,083

COLEG SIR GÂR

MANTOLEN DYDDIEDIG 31 GORFFENNAF 2025

		2025	2024
	Nodia dau	£000	£000
Asedau anghyfredol			
Asedau sefydlog anniriaethol	10	-	-
Asedau sefydlog diriaethol	11	28,965	28,778
Buddsoddiadau	12	248	236
Cyfanswm asedau sefydlog		29,213	29,014
Asedau cyfredol			
Stociau	14	365	184
Masnach a symiau derbyniadwy eraill	15	4,332	3,625
Buddsoddiadau	13	18	17
Arian parod a chyfwerth ag arian parod	25	13,866	15,139
Cyfanswm asedau cyfredol		18,581	18,965
Llai: Credydwy: symiau dyledus o fewn blwyddyn	16	(6,480)	(7,396)
Asedau cyfredol net		12,101	11,569
Cyfanswm asedau llai rhwymedigaethau cyfredol		41,314	40,583
Llai: Credydwy: symiau dyledus wedi mwy na blwyddyn	17	(10,273)	(9,669)
Llai: Darpariaethau (Rhwymedigaeth)/ased buddion diffiniedig	21	(481)	-
Darpariaethau eraill	18	(477)	(530)
Cyfanswm asedau net		30,083	30,384
Cronfeydd cyfyngedig :			
Cronfa incwm a gwariant – Cronfeydd gwaddol	20	23	23
Cronfeydd anghyfyngedig :			
Cronfa incwm a gwariant – anghyfyngedig		22,679	22,788
Cronfa ailbrisio		7,381	7,573
Cyfanswm cronfeydd anghyfyngedig		30,060	30,361
Cyfanswm cronfeydd		30,083	30,384

Mae'r datganiadau ariannol ar dudalennau 35 i 66 wedi eu cymeradwyo a'u cadarnhau ar gyfer eu cyhoeddi gan y Bwrdd ar 11^{eg} Rhagfyr 2025 a'u harwyddo ar ei ran ar y dyddiad hwnnw gan:

Y Cadeirydd:
Dyddiad :11^{eg} Rhagfyr 2025
Mr John Edge

Y Cyfarwyddwr:
Dyddiad: 11^{eg} Rhagfyr 2025
Mrs Vanessa Cashmore

Rhif cwmni cofrestredig: 8539630
Rhif elusen cofrestredig: 1152522

COLEG SIR GÂR

DATGANIAD LLIF ARIAN AR GYFER DIWEDD Y FLWYDDYN 31 GORFFENNAF 2025

	Nodiadau	2025 £000	2024 £000
Mewnlif/(all-lif) arian parod net o weithgareddau gweithredol	22	(1,484)	(1,848)
Llif arian o weithgareddau cyllido	23	349	488
Llif arian o weithgareddau buddsoddi	24	(138)	(1,539)
(Gostyngiad)/Cynnydd yn yr arian parod a chyfwerth ag arian parod yn ystod y cyfnod		(1,273)	(2,899)
Arian parod a chyfwerth ag arian parod ar 1 Awst	25	15,139	18,038
Arian parod a chyfwerth ag arian parod ar 31 Gorffennaf	25	13,866	15,139

COLEG SIR GÂR

DATGANIAD O'R PRIF BOLISIÂU CYFRIFYDDU A THECHNEGAIU AMCANGYFRIF AR GYFER DIWEDD Y FLWYDDYN 31 GORFFENNAF 2025

Sail llunio

Cwmni cyfyngedig trwy warant wedi'i ymgorffori a'i leoli yn y Deyrnas Unedig yw Coleg Sir Gâr.

Lluniwyd y datganiadau ariannol hyn yn unol â'r Ddeddf Cwmnïau fel y'i haddaswyd i'r Datganiad o'r Arferion a Argymhellir: Cyfrifyddu ar gyfer Addysg Bellach ac Uwch 2019 (FEHE SORP 2019), ac yn unol â'r Safonau Adrodd Ariannol 102 - "Y Safonau Adrodd Ariannol sy'n berthnasol yn y Deyrnas Unedig a Gweriniaeth Iwerddon" (FRS 102), Deddf Cwmnïau 2006 ac yn unol â Chyfarwyddyd Cyfrifon perthnasol Medr. Mae Coleg Sir Gâr yn endid budd cyhoeddus ac mae felly wedi cymhwyso'r gofynion budd cyhoeddus perthnasol yn unol ag FRS 102.

Mae llunio datganiadau ariannol yn unol ag FRS 102 yn gofyn am ddefnyddio amcangyfrifon cyfrifyddu beirniadol. Mae hefyd yn ei gwneud yn ofynnol i'r rheolwyr arfer barn wrth gymhwyso polisïau cyfrifyddu'r Coleg.

Sail cyfrifyddu

Caiff y datganiadau ariannol eu llunio yn unol â'r confensiwn cost hanesyddol fel y'i haddaswyd trwy ddefnyddio prisiau blaenorol fel cost dybiedig wrth drosglwyddo i FRS 102 ar gyfer rhai asedau sefydlog fel ar 1 Awst 2014. Cafodd y rheolau cyfrifyddu a nodir isod eu defnyddio'n gyson.

Mae'r Cwmni wedi'i eithrio yn rhinwedd a400 o Ddeddf Cwmnïau 2006 o'r gofyniad i baratoi datganiadau ariannol grŵp. Mae'r datganiadau ariannol hyn yn cyflwyno gwybodaeth am y Cwmni fel ymgymeriad unigol ac nid am ei grŵp.

Busnes gweithredol

Caiff gweithgareddau'r Coleg, yn ogystal â ffactorau sy'n debygol o effeithio ar ei ddatblygiad a'i berfformiad i'r dyfodol eu nodi yn yr Adroddiad Strategol. Cyflwynir sefyllfa ariannol y Coleg, ei lif arian, hylifedd a'i fenthyciadau yn y Datganiadau Ariannol a'r Nodiadau atodedig.

Lluniwyd y datganiadau ariannol ar sail busnes gweithredol y mae'r Cyfarwyddwyr yn ystyried i fod yn addas am y rhesymau canlynol.

Mae'r Cyfarwyddwyr wedi llunio rhagolygon llif arian ar gyfer cyfnod o 12 mis o ddyddiad cymeradwyo'r datganiadau ariannol yma. Wedi adolygu'r rhagolygon hyn, mae'r Cyfarwyddwyr o'r farn, o ystyried anawsterau difrifol ond credadwy, yn cynnwys chwyddiant cyflogau a newidiadau mewn trefniadau ariannu, y bydd gan y Coleg ddigon o arian i fodloni ei rwymedigaethau wrth iddynt ddod yn ddyledus dros gyfnod o 12 mis o ddyddiad cymeradwyo'r datganiadau ariannol (y cyfnod asesu busnes gweithredol). O ganlyniad, mae'r Cyfarwyddwyr wedi llunio'r datganiadau ariannol ar sail busnes gweithredol.

Cydnabyddiaeth incwm

Mae grantiau refeniw'r Llywodraeth yn cynnwys grantiau cylchol corff cyllido a grantiau eraill a rhoddir cyfrif amdanynt yn unol â'r model cronni a ganiateir gan FRS 102. Mae'r grantiau cylchol gan Lywodraeth Cymru'n cynrychioli'r dyraniadau cyllid sydd i'w priodoli i'r flwyddyn ariannol gyfredol a chânt eu credydu'n uniongyrchol i'r cyfrif incwm a gwariant. Mae grantiau cylchol yn cael eu cydnabod yn unol â gweithgareddau cynlluniedig. Caiff unrhyw dangyflawni yn erbyn y gweithgaredd cynlluniedig hwn ei addasu yn ystod y flwyddyn a'i adlewyrchu yn lefel y grant cylchol a gydnabyddir yn y cyfrif incwm a gwariant.

Caiff incwm o ffioedd dysgu ei nodi fel gros a'i gydnabod yn y cyfnod y cawsant eu derbyn gan gynnwys pob ffi sy'n daladwy gan fyfyrwyr neu eu noddwyr. Mewn achosion lle mae swm y ffioedd dysgu wedi ei leihau, yn sgil disgownt am daliad prydlon, dangosir incwm derbyniadwy fel disgownt net. Mae bwrsariau ac ysgoloriaethau'n cael eu cyfrifo ar gyfer gwariant gros ac nid yw'n cael ei dynnu o incwm.

COLEG SIR GÂR

DATGANIAD O'R PRIF BOLISÏAU CYFRIFYDDU A THECHNEGAI AMCANGYFRIF AR GYFER DIWEDD Y FLWYDDYN 31 GORFFENNAF 2025(parhad)

Cydnabod incwm (parhad)

Caiff incwm o Grantiau, contractau a gwasanaethau eraill a dderbyniwyd eu cynnwys i'r graddau y mae'r contract neu'r gwasanaeth dan sylw wedi ei gwblhau. Yn gyffredinol, mae hyn yn cyfateb i swm y gwariant perthnasol a wnaed yn ystod y flwyddyn ac unrhyw gyfraniadau cysylltiedig tuag at gostau gorbenion.

Cydnabyddir rhoddion cyfyngedig o fodloni amodau perthnasol; mewn llawer o achosion, mae hyn yn uniongyrchol gysylltiedig â'r gwariant a wnaed i ddibenion penodol. Cydnabyddir rhoddion sy'n cael eu cadw er budd y sefydliad fel gwaddol; cydnabyddir rhoddion eraill trwy eu cynnwys fel incwm arall yn y cyfrif incwm a gwariant.

Caiff pob incwm o flaendaliadau tymor byr eu credydu i'r cyfrif incwm a gwariant yn ystod y cyfnod y caiff ei ennill.

Caiff grantiau afreolaidd gan Lywodraeth Cymru neu gyrff eraill y llywodraeth a dderbynnir mewn perthynas â chaffael neu adeiladu asedau sefydlog eu trin fel grantiau cyfalaf gohiriedig a'u hamorteiddio yn unol â dibrisiant dros oes yr asedau o dan y dull cronni yn unol ag FRS 102.

Caiff incwm o werthu nwyddau neu wasanaethau ei gredydu i'r cyfrif incwm a gwariant pan gyflenwir y nwyddau neu'r gwasanaethau i'r cwsmeriaid allanol neu pan fydd telerau'r contract wedi'u bodloni.

Cyfrifyddu ar gyfer buddion ôl-gyflogaeth

Mae buddion ôl-gyflogaeth ar gyfer gweithwyr cyflogedig y Coleg yn cael eu darparu gan y Cynllun Pensiwn Athrawon (CPA) a Chynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (CPLIL). Cynlluniau buddion diffiniedig yw'r rhain, sy'n cael eu hariannu'n allanol a'u contractio allan o'r Ail Bensiwn Gwladol.

Cynllun heb ei ariannu yw'r CPA. Caiff cyfraniadau i'r CPA eu codi i'r incwm a gwariant er mwyn lledaenu cost pensiwnau dros gyfnod bywyd gwaith gweithwyr cyflogedig yn y Coleg yn y fath fodd fel bod y gost pensiwn yn ganran sylweddol ar lefel y gyflogres oed pensiwn cyfredol ac yn y dyfodol. Pennir y cyfraniadau gan actiwariaid cymwys ar sail prisiadau bob pum mlynedd sy'n defnyddio'r dull darpar fudd. Cynllun aml-gyflogwr yw'r CPA ac ni all y Coleg nodi ei gyfran o asedau a rhwymedigaethau sylfaenol y cynllun ar sail gyson a rhesymol. Caiff y CPA felly ei drin fel cynllun cyfraniadau diffiniedig a chaiff y cyfraniadau eu nodi fel cost yn y datganiad incwm ar gyfer y cyfnodau pan fydd gweithwyr cyflogedig mewn cyflogaeth.

Cynllun wedi'i ariannu yw CPLIL. Caiff asedau CPLIL eu mesur trwy gyfrwng gwerthoedd cau teg. Mesurir rhwymedigaethau CPLIL trwy ddefnyddio'r dull rhagamcanu credyd unedau wedi'i ostwng ar y gyfradd enillion cyfredol ar fond corfforaethol o ansawdd uchel o gyfnod ac arian cyfred cyfatebol i'r rhwymedigaethau. Ceir y prisiadau actiwaraidd o leiaf bob tair blynedd a'u diweddarau ar bob dyddiad mantolen. Y symiau a godir ar waged gweithredu yw'r costau gwasanaeth cyfredol a chostau cyflwyno'r cynllun, newidiadau i fudd-daliadau, setliadau a chwtogiadau. Fe'u cynhwysir fel rhan o gostau staff. Caiff y llog net ar yr ased/rhwymedigaeth buddion diffiniedig net hefyd ei gydnabod yn y Datganiad Incwm Cynhwysfawr ac mae'n cynnwys y gost llog ar y rhwymedigaeth buddion diffiniedig a'r incwm o log ar asedau'r cynllun, wedi'i gyfrifo trwy luosi gwerth teg asedau'r cynllun ar ddechrau'r cyfnod yn ôl y gyfradd a ddefnyddir i ostwng y rhwymedigaethau budd. Cydnabyddir y gwahaniaeth rhwng y llog ar incwm ar asedau'r cynllun â'r gwir adennillion ar asedau'r cynllun yn yr incwm cynhwysfawr arall. Caiff enillion a cholledion actiwaraidd ar rhwymedigaethau hefyd eu cydnabod yn syth yn yr incwm cynhwysfawr arall. Pan fydd cyfrifiad yn arwain at ased net, mae'r cydnabod wedi'i gyfyngu i'r graddau y gall y coleg adennill y gwaged, naill ai drwy lai o gyfraniadau yn y dyfodol neu drwy ad-daliadau o'r cynllun. Mae'r cyfarwyddwyr wedi asesu na all y Cwmni adennill y gwaged naill ai drwy lai o gyfraniadau yn y dyfodol neu drwy ad-daliadau o'r cynllun, ac o'r herwydd, mae terfyn uchaf yr asedau wedi'i gymhwyso gan leihau'r gwaged i DIM.

COLEG SIR GÂR

DATGANIAD O'R PRIF BOLISÏAU CYFRIFYDDU A THECHNEGAI AMCANGYFRIF AR GYFER DIWEDD Y FLWYDDYN 31 GORFFENNAF 2025 (parhad)

Buddion cyflogaeth tymor byr

Cydnabyddir buddion tymor byr megis cyflog ac absenoldeb ag iawndal (tâl gwyliau) fel cost yn ystod y flwyddyn y mae'r gweithwyr cyflogedig yn gwasanaethu'r Coleg. Caiff unrhyw fuddion sydd heb eu defnyddio eu cronni a'u mesur fel swm ychwanegol y mae'r Coleg yn disgwyl ei dalu o ganlyniad i'r hawl nas defnyddiwyd.

Pensiwn uwch

Caiff cost wirioneddol unrhyw bensiwn uwch cyfredol i gyn aelod o staff ei dalu'n flynyddol gan y Coleg. Bydd y Coleg yn talu amcangyfrif o'r gost ddisgwyliedig yn y dyfodol o unrhyw gynnydd ym mhensiwn parhaus cyn aelod o staff yn llawn yn ystod y flwyddyn y bydd yr aelod staff yn ymddeol. Yn ystod y blynyddoedd canlynol, codir tâl ar ddarpariaethau yn y fantolen gan ddefnyddio'r daenlen pensiwn uwch a ddarperir gan y cyrff cyllido.

Asedau diriaethol sefydlog

Caiff asedau diriaethol sefydlog eu nodi fel cost/cost yn llai dibrisiad cronedig a cholledion amhariad cronedig. Caiff eitemau asedau sefydlog penodol sydd wedi eu hailbrisio i werth teg ar neu cyn dyddiad trosglwyddo SORP AB AU 2015, eu mesur ar sail cost dybiedig, sef y swm wedi ailbrisio ar ddyddiad yr ailbrisio hwnnw.

(a) Tir ac adeiladau

Caiff adeiladau rhydd-ddaliad eu dibrisio dros eu cyfnod oes economaidd ddefnyddiol i'r Coleg rhwng deg a hanner can mlynedd. Dibrisir tir ac adeiladau rhydd-ddaliad dros 50 mlynedd, neu dros gyfnod y brydles, os yw honno'n fyrrach. Ni chaiff tir rhydd-ddaliad ei ddibrisio.

Pan gaiff tir ac adeiladau eu caffael gyda chymorth grantiau penodol, maent yn cael eu cyfalafu a'u dibrisio fel yr uchod. Caiff y grantiau perthnasol eu credydu i gyfrif incwm gohiriedig o fewn credydwy'r a'u rhyddhau i'r cyfrif incwm a gwariant dros gyfnod oes economaidd ddefnyddiol yr ased perthnasol ar sail gyson â'r polisi dibrisio. Caiff yr incwm gohiriedig ei glustnodi rhwng credydwy'r sy'n ddyledus o fewn blwyddyn a'r rhai sy'n ddyledus wedi mwy na blwyddyn.

Ni chaiff asedau sydd wrthi'n cael eu hadeiladu eu dibrisio nes i'r Coleg gael defnydd llawn o'r asedau hynny, a chânt eu dibrisio yn unol â'r polisi uchod ar ôl hynny.

Ni chaiff costau ariannol, sy'n cael eu priodoli'n uniongyrchol i adeiladu tir ac adeiladau, eu cyfalafu fel rhan o gost yr asedau hynny.

O fabwysiadu FRS 102, dilynodd y Coleg y ddarpariaeth drawsnewidiol i gadw gwerth llyfr tir ac adeiladau, a ail-brisiwyd yn 1998, fel cost dybiedig, ond nid i fabwysiadu polisi ailbrisio'r eiddo yma yn y dyfodol.

Cynhelir adolygiad o amhariad ar ased sefydlog os yw digwyddiadau neu newidiadau mewn amgylchiadau yn awgrymu efallai na fydd modd adennill swm cario unrhyw ased sefydlog. Cynhelir adolygiad blynyddol o ddangosyddion amhariad ar ddyddiad adrodd y datganiad ariannol.

(b) Cyfarpar (yn cynnwys gosodiadau a ffitiadau)

Caiff cyfarpar sy'n costio llai na £3,000 yr eitem unigol ei ddileu i'r cyfrif incwm a gwariant yn ystod y cyfnod pryniant. Caiff eitemau grŵp sydd mewn agregau uwchlaw'r trothwy ond heblaw hynny'n unigol, eu hadolygu'n arbennig cyn penderfynu ar y dull. Caiff pob cyfarpar arall ei gyfalafu ar gost prynu. Nid yw cyfarpar a etifeddwyd o'r Awdurdod Addysg Lleol wedi'i gynnwys yn y fantolen, gan ei bod yn bolisi ganddynt i godi cost prynu llawn yr ased i'r cyfrif incwm a gwariant ym mwyddyn y pryniant.

Caiff cyfarpar ei ddibrisio dros gyfnod economaidd defnyddiol ei oes fel a ganlyn:

Cyfarpar cyffredinol	5% - 25% y flwyddyn
Cyfarpar cyfrifiadurol	20% - 33% y flwyddyn
Gosodiadau a ffitiadau	10% - 25% y flwyddyn

COLEG SIR GÂR

DATGANIAD O'R PRIF BOLISÏAU CYFRIFYDDU A THECHNEGAI AMCANGYFRIF AR GYFER DIWEDD Y FLWYDDYN 31 GORFFENNAF 2025 (parhad)

Pan fydd cyfarpar yn cael ei brynu gyda chymorth grantiau penodol caiff ei gyfalafu a'i ddibrisio yn unol â'r polisi uchod. Caiff y grantiau perthnasol eu credydu i gyfrif incwm gohiriedig o fewn credydwy'r a'u rhyddhau i'r cyfrif incwm a gwariant dros gyfnod oes economaidd ddefnyddiol yr ased perthnasol ar sail gyson â'r polisi dibrisio. Caiff yr incwm gohiriedig ei glustnodi rhwng credydwy'r sy'n ddyledus o fewn blwyddyn a'r rhai sy'n ddyledus wedi mwy na blwyddyn.

Asedau sefydlog anniriaethol

Mae'r Coleg wedi prynu nifer o gwtâu llaeth i'w defnyddio yng nghyswllt gweithgareddau ffermio'r Coleg. Mae cost cwtâu llaeth wedi ei nodi fel ased sefydlog anniriaethol. Caiff cwtâu llaeth eu hamorteiddio dros gyfnod o 10 mlynedd ar sail llinell syth.

Asedau ar brydles

Codir costau mewn perthynas â phrydlesi gweithredu ar sail llinell syth dros dymor y brydles. Caiff unrhyw breimiymau neu gymhellion prydles cysylltiedig â phrydlesi a arwyddwyd wedi 1 Awst 2014 eu lledaenu dros isafswm cyfnod y brydles. Mae'r Coleg wedi manteisio ar eithriadau trawsnewidiol FRS 102, ac wedi cadw'r polisi o ledaenu premiymau a chymhellion prydles hyd at ddyddiad adolygiad cyntaf rhent y farchnad ar gyfer prydlesi a arwyddwyd cyn 1 Awst 2014.

Caiff cytundebau prydles sy'n trosglwyddo pob risg a budd perchnogaeth ased i'r Coleg eu trin fel petai'r ased wedi'i brynu'n llawn. Caiff y rhain eu cyfalafu ar bris teg ar ddechrau'r brydles, a'u dibrisio dros gyfnod byrrach y brydles neu'r oes economaidd ddefnyddiol ar gyfer asedau tebyg a berchnogir. Dangosir yr elfen gyfalafu sy'n ddyledus fel rhwymedigaeth o dan brydlesi cyllid.

Caiff costau cyllid eu clustnodi dros gyfnod y brydles yn gymesur â'r elfen gyfalaf sy'n ddyledus. Lle mae taliadau prydles cyllid yn cael eu hariannu'n llawn gan grantiau cyfarpar cyfalaf y cyngor cyllido, mae'r asedau cysylltiedig yn cael eu dynodi fel asedau a ariennir gan grant.

Buddsoddiadau

Caiff buddsoddiadau mewn is-gwmnïau eu cyfrif ar gost llai amhariad yn y datganiadau ariannol.

Caiff buddsoddiadau rhestredig sy'n cael eu dal fel asedau anghyfredol a buddsoddiadau, eu nodi ar werth teg, gyda symudiadau'n cael eu cofnodi yn yr Incwm Cynhwysfawr. Caiff buddsoddiadau na restrir ar gyfnewidfa stoc gydnabyddedig eu cario ar gost hanesyddol llai unrhyw ddarpariaeth ar gyfer amhariad mewn gwerth, wedi eu hamcangyfrif drwy ddefnyddio techneg brisio.

Stociau

Caiff stociau eu nodi fel isafswm eu cost a'u gwerth net gwiredadwy. Gwneir darpariaeth ar gyfer stociau darfodedig, diffygiol ac sy'n symud yn araf, yn ôl yr angen.

Arian parod a chyfwerth ag arian parod

Mae arian parod yn cynnwys arian parod mewn llaw, blaendaliadau ad-daladwy ar alw a gorddrafftiau. Mae blaendaliadau yn ad-daladwy ar alw os ydynt ar gael yn ymarferol o fewn 24 awr heb gosb.

Buddsoddiadau tymor byr hynod hylifol y gellir eu trosi'n rhwydd i symiau hysbys o arian parod sydd â risg ddibwys o newid mewn gwerth yw symiau cyfwerth ag arian parod. Mae buddsoddiad yn gymwys fel cyfwerth ag arian parod pan fydd wedi aeddfedu dros dri mis neu lai o'r dyddiad y'i cafwyd.

Cynnal a chadw eiddo

Mae gan y Coleg gynllun cynnal a chadw hir dymor treigl deng mlynedd sy'n sail i'r gwaith cynnal a chadw cyfredol ar yr ystâd. Caiff cost gwaith cynnal a chadw hir dymor a chywirol arferol ei roi yn erbyn y cyfrif incwm a gwariant yn ôl y gofyn.

COLEG SIR GÂR

DATGANIAD O'R PRIF BOLISÏAU CYFRIFYDDU A THECHNEGAIU AMCANGYFRIF AR GYFER DIWEDD Y FLWYDDYN 31 GORFFENNAF 2025 (parhad)

Asedau ariannol, rhwymedigaethau ac ecwiti

Caiff asedau ariannol, rhwymedigaethau ac ecwiti eu dosbarthu yn unol yn ôl sylwedd rhwymedigaethau cytundebol y cyfrwng ariannol, yn hytrach na ffurf gyfreithiol y cyfrwng ariannol.

Dosberthir unrhyw fenthyciadau, buddsoddiadau a blaendaliadau tymor byr a ddelir gan y Coleg fel cyfryngau ariannol sylfaenol yn unol â FRS 102. Caiff y cyfryngau yma eu cofnodi i ddechrau ar bris trafodiad yn llai cost trafodiad (costau hanesyddol). Mae FRS 102 yn ei gwneud yn ofynnol bod cyfryngau ariannol sylfaenol yn cael eu mesur ar gost amorteiddiedig. Nid yw benthyciadau a buddsoddiadau sy'n daladwy neu'n dderbyniadwy o fewn blwyddyn yn cael eu disgowntio.

Cyfnewid arian tramor

Caiff trafodion mewn arian tramor eu cofnodi gan ddefnyddio'r gyfradd rheoli cyfnewid ar ddyddiad y trafodiad. Mae asedau a rhwymedigaethau ariannol mewn arian tramor yn cael eu trosi ar y cyfraddau cyfnewid ar ddiwedd y cyfnod ariannol, a chymerir yr holl wahaniaethau cyfnewid sy'n deillio o hynny fel incwm yn ystod y cyfnod y maent yn digwydd.

Trethiant

Ystyrir bod y Coleg yn pasio'r profion a nodir ym Mharagraff 1 Atodlen 6 o Ddeddf Cyllid 2010 a'i fod felly'n cydymffurfio â'r diffiniad o gwmni elusennol i ddibenion treth gorfforaethol yn y DU. Yn yr un modd, mae'n bosib y gellir eithrio'r Coleg rhag treth mewn perthynas ag enillion neu enillion cyfalaf a dderbynnir o fewn categorïau a gwmpesir gan adrannau 478-488 o Ddeddf Treth Gorfforaeth 2010 neu Adran 256 o Ddeddf Trethi Enillion Trethadwy 1992, i'r graddau y mae enillion neu enillion o'r fath yn cael eu cymhwyso at ddibenion elusennol yn unig.

Nid yw'r Coleg yn derbyn unrhyw eithriad yng nghyswllt Treth Ar Werth.

Mae is-gwmni'r Coleg, CCTA Enterprises Ltd, yn talu treth gorfforaethol a TAW yn yr un modd ag unrhyw sefydliad masnachol.

Darpariaethau

Cydnabyddir darpariaethau pan fydd gan y Coleg rhwymedigaeth gyfreithiol neu adeiladol bresennol o ganlyniad i ddigwyddiad yn y gorffennol, mae'n debygol y bydd angen trosglwyddo budd economaidd i setlo'r rhwymedigaeth a gellir gwneud amcangyfrif dibynadwy o swm y rhwymedigaeth.

Da byw

Caiff da byw eu trin fel ased sefydlog lle y bwriedir eu defnyddio'n barhaus ar gyfer gweithgareddau'r Coleg. Caiff da byw eu hailbrisio'n flynyddol heb ychwanegu cost dibrisio. Caiff gwahaniaethau rhwng prisiau olynol eu credydu neu eu hychwanegu neu gredydu i'r cyfrif incwm a gwariant.

Costau asiantaeth

Gweithreda'r Coleg fel asiant drwy gasglu a thalu cronfeydd ariannol wrth gefn a lwfansau cynnal a chadw addysgol. Caiff taliadau cysylltiedig a dderbynnir gan Lywodraeth Cymru a thaliadau dilynol i fyfyrwyr eu heithrio oddi wrth incwm a gwariant y Coleg lle mae'r Coleg yn agored i'r risg leiaf neu'n mwynhau'r budd economaidd lleiaf posibl sy'n gysylltiedig â'r trafodiad.

Cyfrifyddu ar gyfer cyfraniadau elusennol a gwaddolion

Rhoddion a gwaddolion yw trafodion digyfnewid heb amodau yn ymwneud â pherfformiad. Caiff rhoddion a gwaddolion ag iddynt gyfyngiadau wedi eu gosod gan gyfranwyr eu cydnabod yn yr incwm pan fydd gan y Coleg hawl ar y cronfeydd hynny.

COLEG SIR GÂR

DATGANIAD O'R PRIF BOLISIÂU CYFRIFYDDU A THECHNEGAIU AMCANGYFRIF AR GYFER DIWEDD Y FLWYDDYN 31 GORFFENNAF 2025 (parhad)

Cyfrifyddu ar gyfer cyfraniadau elusennol (parhad)

Caiff incwm ei gadw o fewn y gronfa gyfyngedig hyd nes y bydd unrhyw gyfyngiadau a osodwyd gan roddwr wrth roddion neu waddolion yn cael eu bodloni, gan arwain at ryddhau'r incwm i gronfeydd cyffredinol wrth gefn trwy drosglwyddiad wrth gefn. Ni chaiff rhoddion heb gyfyngiadau eu cydnabod fel incwm pan fydd gan y Coleg hawl ar y cyllid.

Cofnodir incwm buddsoddi a symudiadau mewn gwaddolion gwerth teg eu cofnodi fel incwm yn y flwyddyn pan godant, naill ai fel incwm cyfyngedig neu anghyfyngedig yn unol â thelerau'r cyfyngiadau a gymhwyswyd i'r cronfeydd gwaddolion unigol.

Mae tri phrif fath:

1. Gwaddolion anghyfyngedig parhaol – mae'r rhoddwr wedi nodi fod y cyllid i'w fuddsoddi'n barhaol er mwyn cynhyrchu llif incwm er budd cyffredinol y sefydliad
2. Gwaddolion cyfyngedig gwariadwy – mae'r rhoddwr wedi nodi amcan penodol ar wahân i brynu neu adeiladu asedau diriaethol sefydlog, a gall y sefydliad drosi swm y rhodd yn incwm
3. Gwaddolion cyfyngedig parhaol – mae'r rhoddwr wedi nodi fod y gronfa i'w buddsoddi'n barhaol er mwyn cynhyrchu llif incwm i'w ddefnyddio ar gyfer nod penodol

Dyfarniadau wrth gymhwyso polisiâu cyfrifyddu a ffynonellau allweddol o ansicrwydd amcangyfrif

Wrth baratoi'r datganiadau ariannol yma, mae'r rheolwyr wedi dod i'r casgliadau isod:

- Penderfynu os oes yna ddangosyddion amhariad o safbwynt asedau diriaethol y grŵp. Ymysg y ffactorau a ystyriwyd wrth gyrraedd y fath gasgliad roedd hyfywedd economaidd a pherfformiad ariannol tebygol yr asedau i'r dyfodol a lle mae'n rhan o uned gynhyrchu arian fwy, hyfywedd a pherfformiad disgwylidig yr uned honno.

Prif ffynonellau eraill ansicrwydd amcangyfrif

- **Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol**

Dibynna gwerth presennol rhwymedigaeth buddion diffiniedig Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol ar nifer o ffactorau sy'n cael eu penderfynu ar sail actiwaraid gan ddefnyddio nifer o ragdybiaethau. Mae'r rhagdybiaethau a ddefnyddir i bennu'r gost net (incwm) ar gyfer pensiynau'n cynnwys y gyfradd ddisgownt. Bydd unrhyw newidiadau yn y rhagdybiaethau yma, fel y nodir yn nodyn 21, yn effeithio ar y swm cario'r rhwymedigaeth pensiwn. Ymhellach, defnyddiwyd sail rholio ymlaen sy'n rhagweld canlyniadau'r prisiad actiwaraid llawn diweddaraf a gynhaliwyd ar 31 Mawrth 2022 gan yr actiwari wrth brisio'r rhwymedigaeth pensiwn ar 31 Gorffennaf 2025. Byddai unrhyw wahaniaethau rhwng y ffigyrau ar y sail rholio ymlaen a phrisiad actiwaraid llawn yn effeithio ar swm cario'r rhwymedigaeth pensiwn.

Pan fydd cyfrifiad yn arwain at ased net, mae'r cydnabod wedi'i gyfyngu i'r graddau y gall y coleg adennill y gwarged, naill ai drwy lai o gyfraniadau yn y dyfodol neu drwy ad-daliadau o'r cynllun. Mae'r cyfarwyddwyr wedi asesu na all y Cwmni adennill y gwarged naill ai drwy lai o gyfraniadau yn y dyfodol neu drwy ad-daliadau o'r cynllun, ac o'r herwydd, mae terfyn uchaf yr asedau wedi'i gymhwyso gan leihau'r gwarged i DIM.

COLEG SIR GÂR

NODIADAU I GYD-FYND Â'R DATGANIADAU ARIANNOL

1 Grantiau Cyrff Ariannu

	2025	2024
	£000	£000
Grantiau cylchol	24,906	22,224
Dysgu Seiliedig ar Waith	5,065	4,719
Grantiau penodol	2,010	923
Grantiau cyfalaf:		
Adeiladau	407	459
Cyfarpar	629	861
	33,017	29,186

2 Ffioedd dysgu a chontractau addysg

	2025	2024
	£000	£000
Myfyrwyr addysg uwch y DU	3,211	3,673
Myfyrwyr addysg bellach y DU	87	151
Myfyrwyr y tu hwnt i'r UE	-	-
Cyfanswm y ffioedd dysgu a dalwyd gan neu ar ran myfyrwyr unigol	3,298	3,824
Contractau addysg		
Contractau Addysg Uwch	522	620
Contractau eraill	555	503
	4,375	4,947

3 Incwm arall

	2025	2024
	£000	£000
Llety ac arlwyo	946	903
Gweithgareddau ffermio	1,733	1,407
Gweithgareddau creu incwm eraill	2,755	3,047
Incwm grant arall:		
Cronfeydd Ewropeaidd	-	-
Cronfeydd eraill	8,146	5,660
Incwm arall	238	231
	13,818	11,248

4 Incwm buddsoddiadau

	2025	2024
	£000	£000
Llog derbyniadwy	670	754
	670	754

COLEG SIR GÂR

NODIADAU I GYD-FYND Â'R DATGANIADAU ARIANNOL (parhad)

5 Costau staff

Cyfartaledd y nifer o bersonau (yn cynnwys personél rheoli allweddol) a gyflogwyd gan y Coleg yn ystod y flwyddyn, a fynegwyd fel bod yn gyfwerth ag amser llawn, oedd:

	2025	2024
	Nifer	Nifer
Adrannau addysgu:		
Staff addysgu	212	211
Staff eraill	21	21
	233	232
Gwasanaethau cefnogi dysgu	14	13
Gwasanaethau cefnogi eraill	23	24
Gwasanaethau gweinyddu a chanolog	97	95
Eiddo	18	17
Gweithgareddau creu incwm eraill	92	88
Arlwyo a llety	-	-
Fferm	9	10
	486	479
Yn seiliedig ar nifer cyfartalog: Staff addysgu	313	286
Staff Cynnal	327	291
Costau staff ar gyfer y personau uchod:		
	2025	2024
	£000	£000
Adrannau addysgu		
Staff addysgu	14,319	12,957
Staff eraill	712	660
	15,031	13,617
Gwasanaethau cefnogi dysgu	641	552
Gwasanaethau cefnogi eraill	1,050	971
Gwasanaethau gweinyddu a chanolog	5,196	4,871
Eiddo	756	679
Gweithgareddau creu incwm eraill	4,358	4,010
Arlwyo a llety	-	-
Fferm	368	351
Costau ailstrwythuro	27	34
Costau pensiwn	16	55
FRS 102 (Adran 28 – Costau Pensiwn)	(213)	(247)
Croniad tâl gwyliau	-	2
	27,230	24,895
	2025	2024
	£000	£000
Pae a chyflogau	20,371	19,042
Costau nawdd cymdeithasol	2,217	1,860
Costau pensiwn eraill	4,615	3,959
	27,203	24,861
Costau ailstrwythuro	27	34
	27,230	24,895

COLEG SIR GÂR

NODIADAU I GYD-FYND Â'R DATGANIADAU ARIANNOL (parhad)

5 Costau staff (parhad)

Nifer y staff, yn cynnwys personél rheoli allweddol (yn unol â diffiniad nodyn 6), a dderbyniodd enillion o fewn yr amrediadau canlynol oedd:

	2025 Nifer	2024 Nifer
£60,001 - £65,000	7	3
£65,001 - £70,000	-	4
£70,001- £75,000	9	2
£75,001 - £80,000	-	-
£80,001 - £85,000	-	-
£85,001 - £90,000	-	-
£90,000 - £95,000	-	-
£95,001 - £100,000	-	2
£100,001 - £105,000	1	1
£105,001 - £110,000	2	-
£110,000 - £180,000	-	1
£180,000 - £185,000	1	-
	20	13

Cymeradwyodd y Bwrdd godiad cyflog o 5.5 % ac fe'i talwyd o 1 Awst 2024 i'r holl staff, gan gynnwys y Pennaeth a dderbyniodd 5.5 % (2024: 0 %). I'r dibenion hynny, mae enillion yn cynnwys buddion trethadwy er budd ond nid costau pensiwn cyflogwr. Doedd dim un aelod o staff o fewn yr ystod £110,001 - £180,000.

6 Enillion personél rheoli allweddol

Personél rheoli allweddol yw'r personau hynny â chanddynt awdurdod a chyfrifoldeb dros gynllunio, cyfarwyddo a rheoli gweithgareddau'r Coleg ac yn cael eu cynrychioli gan Dîm Rheoli'r Coleg sy'n cynnwys y Pennaeth a'r is benaethiaid.

Nifer y personél rheoli allweddol, yn cynnwys y Pennaeth, oedd 4 (2024: 4).

	2025 Nifer	2024 Nifer
£95,001 - £100,000	-	2
£100,001 - £105,000	1	1
£105,001 - £110,000	2	-
£175,000 - £180,000	-	1
£180,001 - £185,000	1	-
	4	4

Dyma enillion y personél rheoli allweddol:

	2025 £	2024 £
Cyflogau	500,236	471,044
Buddion mewn nwyddau	7,522	4,973
	507,758	476,017
Cyfraniadau pensiwn	134,326	114,196
Cyfanswm enillion	642,084	590,213

Mae'r enillion uchod yn cynnwys symiau sy'n daladwy i'r Pennaeth (sef yr aelod sy'n cael ei dalu fwyaf o blith y personél rheoli allweddol):

	2025 £	2024 £
Cyflogau	183,133	173,595
Buddion mewn nwyddau	7,522	4,500
	190,655	178,095
Cyfraniadau pensiwn	52,523	44,000
Cyfanswm enillion	243,178	222,095

COLEG SIR GÂR
NODIADAU I GYD-FYND Â'R DATGANIADAU ARIANNOL (parhad)

Mae'r cyfraniadau pensiwn mewn perthynas â'r Pennaeth a deiliaid swyddi uwch eraill yn ymwneud â chyfraniadau'r cyflogwr i Gynllun Pensiwn Llywodraeth Leol a Chynllun Pensiwn Athrawon ac maent yn cael eu talu ar yr un gyfradd ag ar gyfer gweithwyr cyflogedig eraill.

Ni dderbyniodd aelodau'r Bwrdd, ar wahân i'r Pennaeth ac aelodau staff, unrhyw daliad gan y Coleg heblaw am ad-daliadau am deithio a chynhaliadau £1,105 (2024: £1,635) yn sgil eu dyletswyddau.

Derbyniodd y Pennaeth godiad cyflog o 5.5 % yn 2025 (2024: 0%), ynghyd â staff eraill ar gyflogau uwch (yn cynnwys personél rheoli allweddol), a gafodd godiad cyflog o 5.5 % yn ystod y flwyddyn (2024: 5.0%). Ni roddwyd unrhyw daliadau bonws ychwanegol nag ychwanegiadau cyflog i bersonél rheoli allweddol neu staff eraill ar gyflogau uwch (2024: dim). Cyflog y Pennaeth, fel lluosrif o ganolrif cyflog yr holl weithwyr cyflogedig (yr holl staff llawn amser a rhan-amser ond heb gynnwys gweithwyr asiantaeth) oedd 5.3 yn 2025 (2024: 5.3). Yn yr un modd, y lluosrif yn seiliedig ar yr holl enillion oedd 5.7 yn 2025 (2024 : 5.5).

Caiff cydnabyddiaeth y Pennaeth ei feincnodi ar sefydliadau Addysg Bellach nodweddiadol o faint a strwythur tebyg gan adlewyrchu heriau a maint y swydd. Mae Coleg Sir Gâr, ynghyd â'i is-gwmni, Coleg Ceredigion, yn gwmni mawr gyda throsiant ar y cyd o dros £ 58 m gyda mwy na 600 o staff wedi eu gwasgaru dros ardal amrywiol; yn wir, dros 2 sir: Sir Gaerfyrddin a Cheredigion. Mae'r dasg o reoli 7 safle, mor bell wrth ei gilydd, yn gymhleth a heriol.

Ymysg y mesurau perfformiad allweddol byddai sicrhau'r safonau uchaf posib o safbwynt ein gwaith addysgu a dysgu wrth gynnig amgylchedd cyffrous, arloesol a chynhwysol ar gyfer myfyrwyr a staff, gan wneud hynny o fewn yr adnoddau a ddarperir bob amser.

Her gyson yw sicrhau effeithiolrwydd ein gweithrediadau, ochr yn ochr ag ysfa i geisio a sicrhau ffynonellau newydd o incwm os yn bosib. Cyflawnir hyn yn unig drwy weithio gyda phob un o randdeiliaid y coleg, sy'n niferus, a sicrhau amgylchedd cytûn, cydweithredol a theg i bawb.

Ymhellach, gan fod y coleg yn rhan o grŵp ehangach fel is-gwmni Prifysgol Cymru : Y Drindod Dewi Sant, mae'r Pennaeth yn chwarae rôl bwysig o safbwynt cydweithio'n agos gyda'r brifysgol i gyflawni amcanion cynlluniedig a chytûn o fudd i'r ddwy ochr, wedi eu datblygu i greu'r lefel uchaf o ansawdd addysgu a phrofiadau i'r dysgwyr wrth hwyluso diwylliant ac amgylchedd dysgu gydol oes.

Mae'r Pennaeth yn adrodd yn uniongyrchol i'r Bwrdd Cyfarwyddwyr sydd yn y pen draw'n gyfrifol am berfformiad y Coleg. Y Cyfarwyddwyr sydd hefyd yn gyfrifol am werthuso ac asesu effeithiolrwydd y Pennaeth o safbwynt rheoli'r Coleg, ac yn yr un modd, y pecyn cydnabyddiaeth ar gyfer y rôl.

Mae'r Cyfarwyddwyr wedi cynnal asesiad o gyflog y Pennaeth ac yn credu bod y cyflog yn gymesur â'r rôl y coleg. Er mwyn dod i'r casgliad hwn, byddai asesiadau o faint, cymhlethdod, heriau a chyfrifoldeb wedi eu gwneud, yn ogystal ag ymarfer meincnodi o safbwynt colegau AB eraill o faint a chymhlethdod tebyg.

Taliadau Diswyddo

Talodd y coleg 6 taliad diswyddo yn ystod y flwyddyn, a ddatgelir yn y bandiau canlynol:

	2025
	Nifer
£0 - £25,000	6
£25,001 - £50,000	-
£50,001 - £100,00	-
£100,001 - £ 150,000	-
£150,000 +	-
	6

Wedi'i gynnwys yng nghostau ailstrwythuro staff, mae taliad diswyddo arbennig â chyfanswm o £27,000.

COLEG SIR GÂR

NODIADAU I GYD-FYND Â'R DATGANIADAU ARIANNOL (parhad)

7 Costau gweinyddu eraill

	2025 £000	2024 £000
Adrannau addysgu	909	1,242
Gwasanaethau cefnogi addysgu – llyfrgelloedd a chanolfannau	49	52
adnoddau		
- ffioedd arholiadau	689	792
- cludiant myfyrwyr	1,319	1,263
Gwasanaethau cefnogi eraill	42	46
Gwasanaethau gweinyddu a chanolog	11,718	8,001
Gwariant addysg gyffredinol	326	336
Adeiladau:		
Costau rhedeg	1,424	1,517
Cynnal a chadw arferol	953	969
Rhent a phrydlesi	163	139
Cynnal a chadw wedi'i gynllunio	-	-
Gweithgareddau creu incwm eraill	32	32
Gweithrediadau arlwyo a llety	1,237	1,056
Gweithgareddau ffermio	999	910
Darpariaeth fasnachfaint	928	875
Treth ar werth anadferadwy	1,317	1,257
	22,105	18,487

Mae costau gweithredu eraill yn cynnwys:

	£000	£000
Cyflog archwilydd:		
Archwiliad datganiadau ariannol	42	40
Gwasanaethau eraill a ddarparwyd gan yr archwilydd datganiadau ariannol (gwasanaethau dychwelyd rheoliadol)	9	6
Archwiliad mewnol	22	22
Ffioedd cofrestru	80	82
Llogi asedau eraill – prydlesi gweithredu	135	128

COLEG SIR GÂR
NODIADAU I GYD-FYND Â'R DATGANIADAU ARIANNOL (parhad)

8 Costau yng nghyswllt gweithgareddau tramor

Aethpwyd i'r costau canlynol yn ystod 2025-2026 mewn perthynas â gweithgareddau tramor, a gyflawnwyd yn unol â'r strategaeth a gymeradwywyd gan y corff llywodraethu:

	Teithio a Llety	Chynhaliaeth Lletygarwch	Costau Eraill	Nifer Ymwelia dau
	£	£	£	
Aelodau	-	-	-	-
Personél rheoli allweddol	-	-	-	-
Staff eraill	-	-	-	-
	-	-	-	-

9 Llog a chostau ariannol eraill

	2025 £000	2024 £000
Ar brydlesi cyllid	62	41
Costau cyllid pensiynau (gweler nodyn 21)	(17)	(371)
	45	(330)

10 Asedau anniriaethol sefydlog

	Cwota llaeth £000
Cost	
Ar 1 Awst 2024 a 31 Gorffennaf 2025	302
Amorteiddiad Cronedig	
Ar 1 Awst 2024	302
Cost ar gyfer y flwyddyn	-
Ar 31 Gorffennaf 2025	302
Gwerth llyfr net	
Ar 31 Gorffennaf 2025	-
Ar 31 Gorffennaf 2024	-

COLEG SIR GÂR

NODIADAU I GYD-FYND Â'R DATGANIADAU ARIANNOL (parhad)

11

Asedau diriaethol sefydlog

	Tir ac adeiladau rhydd- ddaliad £000	Cyfarpar £000	Gosodiadau a Ffitiadau £000	Da byw £000	Cyfanswm £000
Cost neu brisiad					
Ar 1 Awst 2024	43,979	10,431	4,384	500	59,294
Ychwanegiadau	1,450	341	469	27	2,287
Ailbrisio	-	-	-	-	-
Gwarediadau	-	(474)	(706)	-	(1,180)
Ar 31 Gorffennaf 2025	45,429	10,298	4,147	527	60,401
Dibrisiad Cronedig					
Ar 1 Awst 2024	17,813	8,940	3,763	-	30,516
Cost ar gyfer y flwyddyn	856	853	367	-	2,076
Dilëwyd wrth waredu	-	(449)	(707)	-	(1,156)
Ar 31 Gorffennaf 2025	18,669	9,344	3,423	-	31,436
Gwerth llyfr net					
Ar 31 Gorffennaf 2025	26,760	954	724	527	28,965
Ar 31 Gorffennaf 2024	26,166	1,491	621	500	28,778

Dadansoddiad o werth llyfr
net ar 31 Gorffennaf 2025

Etifeddwyd	7,382	-	-	-	7,382
Ariannwyd drwy grant cyfalaf	10,539	349	-	-	10,888
Arall	8,839	605	724	527	10,695
	26,760	954	724	527	28,965

Cafodd tir ac adeiladau eu hailbrisio yn 1998 ar gost amnewid dibrisedig gan Cooke & Arkwright, cwmni o syrfewyr siartredig annibynnol. O fabwysiadu FRS 102, mae eiddo wedi'i ailbrisio'n cael ei drin fel cost dybiedig. Dyma ddadansoddiad o gost neu brisiad yr asedau diriaethol sefydlog ar 31 Gorffennaf 2025:

Cost neu brisiad ar 31 Gorffennaf
2025 wedi'i gynrychioli gan:

Brisiad yn 1998 (gweler uchod)	19,716	-	-	527	20,243
Cost	25,713	10,298	4,147	-	40,158
	45,429	10,298	4,147	527	60,401

COLEG SIR GÂR

NODIADAU I GYD-FYND Â'R DATGANIADAU ARIANNOL (parhad)

11

Asedau diriaethol (parhad)

Tir ac adeiladau rhydd-ddaliad

	Yn cael eu defnyddio i ddiben y Coleg £000	Eiddo fel buddsoddiad £000	Eiddo sy'n cael ei ddatblygu £000	Cyfanswm £000
Cost neu brisiad				
Ar 1 Awst 2024	43,979	-	-	43,979
Trosglwyddwyd yn ystod y flwyddyn	-	-	-	-
Ychwanegiadau	1,450	-	-	1,450
Gwarediadau	-	-	-	-
Ar 31 Gorffennaf 2025	45,429	-	-	45,429
Dibrisiad Cronedig				
Ar 1 Awst 2024	17,813	-	-	17,813
Cost ar gyfer y flwyddyn	856	-	-	856
Gwarediadau	-	-	-	-
Ar 31 Gorffennaf 2025	18,669	-	-	18,669
Gwerth llyfr net				
Ar 31 Gorffennaf 2025	26,760	-	-	26,760
Ar 31 Gorffennaf 2024	26,166	-	-	26,166
Dadansoddiad o werth llyfr net ar 31 Gorffennaf 2025				
Etifeddwyd	7,382	-	-	7,382
Ariannwyd drwy grant cyfalaf	10,539	-	-	10,539
Arall	8,839	-	-	8,839
	26,760	-	-	26,760

COLEG SIR GÂR
NODIADAU I GYD-FYND Â'R DATGANIADAU ARIANNOL (parhad)

12 Buddsoddiadau anghyfredol

	2025 Coleg £000	2024 Coleg £000
Buddsoddiad mewn is-gwmni	-	-
Buddsoddiadau anghyfredol eraill mewn asedau	248	236
	248	236

Mae'r Coleg wedi buddsoddi yn yr is-gwmnïau canlynol:

Enw'r cwmni	Daliad	Gwlad Ymgorffori	Gweithgaredd
Coleg Ceredigion	Cyfyngedig trwy Warrant	Cymru	Coleg Addysg Bellach
CCTA Enterprises Limited	100%	Cymru	Segur
Rareblend Limited	100%	Cymru	Segur

Buddsoddiadau anghyfredol eraill mewn asedau

	Buddsoddiadau wedi eu rhestru £000	Buddsoddiadau eraill £000	Cyfanswm £000
Cost neu brisiad			
Ar 1 Awst 2024	33	203	236
Ychwanegiadau	-	-	-
Ailbrisiad	12	-	12
Ar 31 Gorffennaf 2025	45	203	248
Cost neu brisiad ar 31 Gorffennaf 2025 wedi'i gynrychioli gan:			
Prisiad	45	-	45
Cost	-	203	203
	45	203	248

13 Buddsoddiadau Cyfredol

	2025 £000	2024 £000
Asedau gwaddol		
Balans ar 1 Awst	17	17
Cynnydd yng ngwerth buddsoddiadau	1	-
Incwm ar gyfer y flwyddyn	-	-
Gwariant ar gyfer y flwyddyn	-	-
Balans ar 31 Gorffennaf	18	17
Cynrychiolwyd gan:		
COIF Daliadau Cronfa Buddsoddi Elusennau	18	17
	18	17

14 Stoc

	2025 £000	2024 £000
Da byw ar gyfer gwerthu	365	184
Stoc arall	-	-

COLEG SIR GÂR

365 184

NODIADAU I GYD-FYND Â'R DATGANIADAU ARIANNOL (parhad)

15 Masnach a symiau derbyniadwy eraill

	2025 £000	2024 £000
Symiau dyledus o fewn blwyddyn:		
Dyledwyr masnach	201	158
Symiau dyledus oherwydd ymrwymadau grŵp: is-gwmnïau eraill	- 1,358	- 168
Blaendaliadau ac incwm cronrus	2,773	3,299
	4,332	3,625

Note: Mae symiau dyledus i ymrwymadau grŵp yn ad-daladwy ar gais ac yn ddi-log. Mae arall yn cyfeirio at y rhiant gwmni PCYDDS

16 Credydwy: symiau dyledus o fewn blwyddyn

	2025 £000	2024 £000
Rhwymedigaethau o dan brydlesi cyllid	212	161
Taliadau a dderbyniwyd ymlaen llaw	1,102	1,320
Taladwy i fasnachwyr	1,517	1,517
Symiau sy'n ddyledus oherwydd ymrwymadau grŵp: is-gwmnïau	-	-
Symiau sy'n ddyledus oherwydd ymrwymadau grŵp:	30	197
Arall		
Treth a nawdd cymdeithasol	518	454
Croniadau ac incwm gohiriedig	2,065	2,427
Incwm gohiriedig – grantiau cyfalaf y llywodraeth	1,036	1,320
	6,480	7,396

Note: Mae symiau dyledus i ymrwymadau grŵp yn ad-daladwy ar gais ac felly ddim yn cronni llog.

17 Credydwy: symiau dyledus wedi mwy na blwyddyn

	2025 £000	2024 £000
Benthyciadau banc a gorddrafft	-	-
Rhwymedigaethau o dan brydlesi cyllid	421	321
Incwm gohiriedig – grantiau cyfalaf y llywodraeth	9,852	9,348
Cyfanswm	10,273	9,669

COLEG SIR GÂR

NODIADAU I GYD-FYND Â'R DATGANIADAU ARIANNOL (parhad)

17 Credydwyr: symiau dyledus wedi mwy na blwyddyn (parhad)

Prydlesi cyllid

	2025 £000	2024 £000
Dyma'r ymrwymadau prydlesi cyllid net sydd gan y sefydliad :		
O fewn blwyddyn neu lai	212	161
Rhwng dwy a phum mlynedd	421	321
Ymhen pum mlynedd neu fwy	-	-
	633	482

18 Darpariaethau eraill

	Darpariaeth Pensiwn Uwch £000
Ar 1 Awst 2024	530
Defnyddiwyd yn y cyfnod	(69)
Rhyddhawyd yn y cyfnod	-
Trosglwyddwyd o'r cyfrif incwm a gwariant	16
Ar 31 Gorffennaf 2025	477

Mae'r ddarpariaeth pensiwn uwch yn ymwneud â staff sydd wedi gadael cyflogaeth y Coleg ac ymrwymadau ar gyfer costau ad-drefnu na all y Coleg dynnu'n ôl yn rhesymol oddi wrthynt ar ddyddiad y fantolen. Ail-gyfrifwyd y ddarpariaeth yn unol â chylchlythyr diweddaraf Ysgol Gyllid Llundain, yr LSC.

Dyma'r prif ragdybiaethau ar gyfer y cyfrifiad hwn:

	2025	2024
Cyfradd llog	5.5%	4.8 %
Cyfradd llog net	2.7 %	2.8 %

COLEG SIR GÂR
NODIADAU I GYD-FYND Â'R DATGANIADAU ARIANNOL (parhad)

19 Incwm gohiriedig – grantiau cyfalaf

	2025 £000	2024 £000
Symiau sy'n ddyledus o fewn blwyddyn	1,036	1,320
Symiau sy'n ddyledus wedi mwy na blwyddyn	9,852	9,348
	10,888	10,668

Dyma'r symudiad mewn grantiau cyfalaf:

	LIC £000	Grantiau eraill £000	Cyfanswm £000
Ar 1 Awst 2024			
Tir ac adeiladau	7,773	2,158	9,931
Cyfarpar	713	24	737
Arian parod a dderbyniwyd			
Tir ac adeiladau	1,015	-	1,015
Cyfarpar	240	-	240
Rhyddhawyd i'r cyfrif incwm a gwariant			
Tir ac adeiladau	(302)	(105)	(407)
Cyfarpar	(628)	-	(628)
Ar 31 Gorffennaf 2025			
Tir ac adeiladau	8,486	2,053	10,539
Cyfarpar	325	24	349
	8,811	2,077	10,888

COLEG SIR GÂR

NODIADAU I GYD-FYND Â'R DATGANIADAU ARIANNOL (parhad)

20 Cronfeydd gwaddol

Diwedd y flwyddyn 31^{ain} Gorffennaf 2025

	Anghyfyngedig Parhaol £000	Gwariadwy Cyfyngedig £000	Cyfyngedig Parhaol £000	Cyfanswm Cyfyngedig £000	Cyfan swm £000
Balans ar 1 Awst 2024					
Cyfalaf	-	23	-	23	23
Llog cronnus	-	-	-	-	-
Cyfanswm	-	23	-	23	23
Cynnydd yng ngwerth marchnad y buddsoddiadau	-	1	-	1	1
Gwariant ar gyfer y flwyddyn	-	(1)	-	(1)	(1)
Balans ar 31 Gorffennaf 2025					
Cyfalaf	-	23	-	23	23
Llog cronnus	-	-	-	-	-
Cyfanswm	-	23	-	23	23
Yn cynrychioli:					
Cronfeydd cymrodoriaeth ac ysgoloriaeth	-	22	-	22	22
Cronfeydd gwobrau	-	1	-	1	1
Cyfanswm	-	23	-	23	23

Diwedd y flwyddyn 31^{ain} Gorffennaf 2024

	Anghyfyngedig Parhaol £000	Gwariadwy Cyfyngedig £000	Cyfyngedig Parhaol £000	Cyfanswm Cyfyngedig £000	Cyfan swm £000
Balans ar 1 Awst 2023					
Cyfalaf	-	22	-	22	22
Llog cronnus	-	-	-	-	-
Cyfanswm	-	22	-	22	22
Cynnydd yng ngwerth marchnad y buddsoddiadau	-	2	-	2	2
Gwariant ar gyfer y flwyddyn	-	(1)	-	(1)	(1)
Balans ar 31 Gorffennaf 2024					
Cyfalaf	-	23	-	23	23
Llog cronnus	-	-	-	-	-
Cyfanswm	-	23	-	23	23
Yn cynrychioli:					
Cronfeydd cymrodoriaeth ac ysgoloriaeth	-	22	-	22	22
Cronfeydd gwobrau	-	1	-	1	1
Cyfanswm	-	23	-	23	23

COLEG SIR GÂR

NODIADAU I GYD-FYND Â'R DATGANIADAU ARIANNOL (parhad)

21 Pensiynau ac ymrwymïadau tebyg

Mae gweithwyr cyflogedig y Coleg yn perthyn i ddau brif gynllun pensiwn, Cynllun Pensiwn Athrawon (CPA) nad yw'n cael ei ariannu a Chynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (CPLIL) sy'n cael ei ariannu. Cynlluniau buddion diffiniedig aml-gyflogwr yw'r ddau, a chaiff asedau'r cynlluniau eu cadw mewn cronfeydd ar wahân sy'n cael eu gweinyddu gan ymddiriedolwyr.

Cyfanswm cost pensiwn y Coleg oedd:

	2025	2024
	£000	£000
CPA: Cyfraniadau a dalwyd	3,047	2,521
CPLIL: Cost i'r Datganiad Incwm Cynhwysfawr:		
Cyfraniadau a dalwyd	1,765	1,630
Cost FRS 102	(4,826)	(247)
Ailstrwythuro staff (gweler isod)	16	55
Cyfanswm cost pensiwn	2	3,959
	2025	2024
	£000	£000
Ailstrwythuro staff		
Buddion a ail-godwyd yn ystod y flwyddyn gan y CPLIL	69	67
Costau ailstrwythuro staff eraill	(53)	(12)
	16	55
	2025	2024
	£000	£000
Cyfanswm Cyfraniadau i'r CPLIL		
Buddion a ail-godwyd yn ystod y flwyddyn gan y CPLIL	69	67
Cyfraniadau arferol cyflogwr	1,765	1,630
	1,834	1,697

Nid oedd unrhyw gyfraniadau'n ddyledus nac wedi eu talu ymlaen llaw naill ai ar ddechrau'r flwyddyn ariannol nac ar ei diwedd.

CPLIL (Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol)

Cynhaliwyd y prisiad actiwaraidd llawn olaf ar 31 Mawrth 2022 pan oedd gwerth marchnad asedau'r cynllun yn £3,243 miliwn. Cynrychiolai gwerth actiwaraidd yr asedau 113 % o rwymedigaethau cronedig y gronfa wedi caniatáu am gynnydd mewn enillion i'r dyfodol. Mae hyn yn gyfwerth â gwarged o £372 m.

Yr amcan cyllido fel y nodwyd gan yr FSS yw cyflawni a chynnal lefel gyllido solfedd o 100 % o rwymedigaethau. Yn unol â'r FSS, lle bo diffyg ariannol yn bodoli ar ddiwrnod gweithredu'r prisiad, bydd cynllun adfer diffyg ariannol yn cael ei roi ar waith sy'n gofyn am gyfraniadau ychwanegol i unioni'r diffyg ariannol. Mae'r cyfarwyddwyr wedi asesu na all y Cwmni adennill y gwarged naill ai drwy lai o gyfraniadau yn y dyfodol neu drwy ad-daliadau o'r cynllun, ac o'r herwydd, mae terfyn uchaf yr asedau wedi'i gymhwyso gan leihau'r gwarged i DIM. Ar y prisiad hwn, y cyfnod adfer cyfartalog ar gyfer cyflogwyr sydd â diffyg ariannol yw 9 mlynedd ac ar gyfer cyflogwyr sydd â gwarged, 14 mlynedd (yn amodol ar y byffer gwarged).

COLEG SIR GÂR
NODIADAU I GYD-FYND Â'R DATGANIADAU ARIANNOL (parhad)

Cyfradd y cyfraniadau y cytunwyd arni ar gyfer y flwyddyn Goleg yn dechrau 1 Ebrill 2025 yw 19.8% (2024: 19.8%), Cynhaliwyd gwerthusiad nesaf y cynllun ar 31 Mawrth 2025 gyda chyfraddau cyfraniadau newydd yn berthnasol o fis Ebrill 2026.

21 Pensiynau ac ymrwymïadau tebyg (parhad)

Cynhaliwyd prisiad actiwaraid o'r cynllun hefyd ar 31 Gorffennaf 2025 a 31 Gorffennaf 2024 gan actiwari annibynnol cymwys yn defnyddio'r dull rhagamcanu unedau. Y prif ragdybiaethau a ddefnyddiwyd gan yr actiwari oedd:

	2025	2024
Cyfradd chwyddiant - CPI	2.50%	2.60%
Cyfradd cynnydd mewn cyflogau	4.00%	4.10%
Cyfradd codiad mewn pensiynau	2.60%	2.70%
Cyfradd disgownt	5.90%	4.90%

Rhagdybiaethau Marwolaeth ôl-ymddeol

Dechrau'r cyfnod:

- Aelodau sydd heb ymddeol SAPS 4 CMI 24 (1.5%) (103% dynion, 97% menywod)
- Aelodau wedi ymddeol SAPS 4 CMI 24 (1.5 %) (100% dynion, 97% menywod)

Diwedd y cyfnod:

- Aelodau sydd heb ymddeol SAPS 4 CMI 24 (1.5%) (115% dynion, 104% menywod)
- Aelodau wedi ymddeol SAPS 4 CMI 24 (1.5 %) (109% dynion, 103% menywod)

Disgwyliad oes	Blynyddoedd	Blynyddoedd
Yn Ymddeol Heddiw - Dynion	21.1	21.4
Yn Ymddeol Heddiw - Menywod	23.5	23.8
Yn ymddeol mewn 20 mlynedd - Dynion	22.3	22.8
Yn ymddeol mewn 20 mlynedd - Menywod	25.2	25.6

Amcangyfrif o Ddyraniad Asedau:

	2025 Rhaniad %	2024 Rhaniad %
Ecwiti	69.8	73.2
Bondiau'r llywodraeth	0.0	0.0
Bondiau eraill	8.9	9.3
Adeiladau	10.2	10.8
Arian Parod/Arall	11.1	6.7
	100.0	100.0

COLEG SIR GÂR
NODIADAU I GYD-FYND Â'R DATGANIADAU ARIANNOL (parhad)

21 Pensiynau ac ymrwymïadau tebyg (parhad)

Mesurwyd y symiau canlynol ar 31 Gorffennaf 2025 a 31 Gorffennaf 2024 yn unol â gofynion FRS 102 (sylwch fod IAS 19 wedi'i ddefnyddio i gyfrifo gwerth gwarged pensiynau i'w gydnabod ar y fantolen a ddaeth i'r casgliad y dylai'r gwarged fod yn gyfyngedig i DIM – gweler polisi CPLIL o dan polisïau ar dudalen 39 i gael rhagor o fanylion):

	2025	2024
	£000	£000
Gwerth teg asedau'r cynllun	68,321	63,142
Gwerth cyfredol rhwymedigaethau wedi'u hariannu	(46,798)	(54,255)
Gwarged / (Diffyg) yn y cynllun	21,523	8,887
Effaith terfyn uchaf yr asedau	(21,523)	(8,887)
Ased / (rhwymedigaeth) pensiwn cydnabyddedig	-	-
Gwerth Presennol rhwymedigaeth heb ei hariannu	481	565
Rhwymedigaeth pensiwn cydnabyddedig heb ei hariannu	481	-

Mae'r elfennau costau pensiwn canlynol wedi eu cydnabod yn y Datganiad Incwm Cynhwysfawr ar gyfer diwedd y flwyddyn 31 Gorffennaf 2025 a 31 Gorffennaf 2024:

	2025	2024
	£000	£000
Symiau a gafodd eu cydnabod yn y Datganiad Incwm Cynhwysfawr :		
Symiau a gynhwyswyd yng nghostau staff		
Cost gwasanaeth cyfredol	(1,585)	(1,417)
Costau gweinyddol	(36)	(33)
Costau cwtogiad	-	-
Costau gweithredol	(1,621)	(1,450)
Dadansoddiad o symiau a godir o ariannu darpariaethau		
Llog ar asedau'r cynllun	3,101	2,933
Llog ar rhwymedigaethau pensiwn	(2,621)	(2,562)
Llog net ar derfyn uchaf yr asedau	(463)	-
Cyllid net (cost)/incwm	17	371
Symiau eraill a gydnabyddir mewn Incwm Cynhwysfawr		
Ailfesur asedau	1,841	2,483
Effaith newidiadau yn y rhagdybiaethau sy'n sylfaenol i werth cyfredol rhwymedigaethau'r cynllun	9,621	(624)
Actiwaraid (colled)/ennill	11,462	1,859
Effaith Terfyn Uchaf yr Asedau	(11,608)	(2,477)
Incwm Cynhwysfawr Arall	(146)	(618)

Yn ystod y cyfnod presennol, cydnabuwyd addasiad hefyd o £565k ar gyfer Incwm Cynhwysfawr Arall yn gysylltiedig â'r rhwymedigaeth pensiwn heb ei hariannu agoriadol.

Symudiad yng nghyfradd y Coleg o'r diffyg yn y cynllun yn ystod y flwyddyn		
Gwarged/(Diffyg) yn y cynllun ar 1 Awst	8,887	6,410
Costau gweithredol	(1,621)	(1,450)
Cyllid net (cost)/incwm	480	371
Actiwaraid (colled)/ennill	11,462	1,859
Cyfraniadau	1,834	1,697
Gwarged/(Diffyg) yn y cynllun ar 31 Gorffennaf	21,042	8,887
Effaith terfyn uchaf yr asedau	(21,523)	8,887
Ased/(rhwymedigaeth) pensiwn cydnabyddedig	(481)	-

COLEG SIR GÂR

NODIADAU I GYD-FYND Â'R DATGANIADAU ARIANNOL (parhad)

21 Pensiynau ac ymrwymïadau tebyg (parhad)

Cysoniad Asedau a Rhwymedigaethau:

Cysoniad Rhwymedigaethau	2025 £000	2024 £000
Rhwymedigaethau ar ddechrau'r flwyddyn	54,255	50,842
Cost gwasanaeth cyfredol	1,585	1,417
Cost llog	2,621	2,562
Cyfraniad gan gyfranogwyr y cynllun	554	511
Newidiadau mewn rhagdybiaethau ariannol	(9,438)	937
Newidiadau mewn rhagdybiaethau demograffig	(617)	(122)
Profiad (ennill)/colled	434	(192)
Buddion a dalwyd	(2,115)	(1,700)
Cwtogiadau a chytundebau	-	-
Rhwymedigaethau ar ddiwedd y flwyddyn	47,279	54,255
Cysoniad Asedau	2025 £000	2024 £000
Asedau ar ddechrau'r flwyddyn	63,142	57,252
Llog ar asedau'r cynllun	3,101	2,933
Ailfesur asedau	1,841	2,482
Costau gweinyddol	(36)	(33)
Cyfraniadau gan y cyflogwr	1,834	1,697
Cyfraniadau gan gyfranogwyr y cynllun	554	511
Buddion a dalwyd	(2,115)	(1,700)
Asedau ar ddiwedd y flwyddyn	68,321	63,142

Pennir yr enillion disgwylïedig ar asedau trwy ystyried yr enillion disgwylïedig sydd ar gael ar yr asedau sy'n sail i'r polisi buddsoddi cyfredol. Mae'r cynnydd disgwylïedig ar fuddsoddiadau llog sefydlog yn seiliedig ar enillion adbrynu gros ar ddyddiad y fantolen. Adlewyrcha'r enillion disgwylïedig ar fuddsoddiadau ecwiti gyfraddau enillion tymor hir a brofir yn y marchnadoedd priodol.

Cysoniad terfyn uchaf yr asedau

£'000

Effaith terfyn uchaf yr asedau - dechrau'r cyfnod	(9,452)
P& L: Llog Net	(463)
OCI: Ailfesur ennill/(colled)	(11,608)
Effaith terfyn uchaf yr asedau - diwedd y cyfnod	(21,523)

COLEG SIR GÂR

NODIADAU I GYD-FYND Â'R DATGANIADAU ARIANNOL (parhad)
Pensiynau ac ymrwymïadau tebyg (parhad)

Hanes profiad enillion a cholledion

	2025	2024
Ailfesur asedau:		
Swm (£000)	1,841	2,482
Canran o asedau'r cynllun	2.7%	3.9%
Profiad enillion a cholledion sy'n codi o rwymedigaethau cynllun:		
Swm (£000)	-	-
Canran o rwymedigaethau'r cynllun	-	-
Effaith newidiadau mewn rhagdybiaethau sy'n sail i werth presennol y cynllun:		
Swm (£000)	9,621	(624)
Canran o rwymedigaethau'r cynllun	45.5%	(1.1) %
Cyfanswm y symiau a gydnabyddir yn y Datganiad Incwm Cynhwysfawr:		
Swm (£000)	11,462	1,859
Canran o rwymedigaethau'r cynllun	24.2%	3.4%

Dadansoddiad Sensitifrwydd

Eitem datgelu	Canolog	Sensitifrwydd 1	Sensitifrwydd 2	Sensitifrwydd 3	Sensitifrwydd 4	Sensitifrwydd 5	
		+ 0.5 % y flwyddyn disgownt	+0.25 % y flwyddyn chwyddiant	+0.25 % y flwyddyn twf mewn cyflog	Cynnydd 1 flwyddyn mewn disgwyliad oes	+/-1% newid yn adenillion buddsoddi 2023/24: + 1%	-1%
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Rhwymedigaethau	47,279	43,781	49,131	47,697	48,159	47,279	47,279
Asedau	(68,321)	(68,321)	(68,321)	(68,321)	(68,321)	(69,006)	(67,636)
Diffyg/(Gwarged) ac eithrio effaith terfyn uchaf	(21,042)	(24,540)	(19,190)	(20,624)	(20,162)	(21,727)	(20,357)
Cost gwasanaeth rhagamcanol ar gyfer blwyddyn nesaf	1,158	1,011	1,239	1,158	1,186	1,158	1,158
Cost llog net rhagamcanol ar gyfer y flwyddyn nesaf - ac eithrio effaith terfyn uchaf	(1,296)	(1,629)	(1,184)	(1,269)	(1,242)	(1,336)	(1,256)

Ar 25 Gorffennaf 2024, gwrthododd y Llys Apêl yr apêl yn achos Virgin Media Limited yn erbyn NTL Pension Trustees II Limited ac eraill. Cyflwynwyd yr apêl gan Virgin Media Ltd yn erbyn agweddau ar ddyfarniad yr Uchel Lys a gyflwynwyd ym mis Mehefin 2023 yn ymwneud â dilysrwydd rhai newidiadau hanesyddol i bensiynau oherwydd y diffyg cadarnhad actiwaraidd sy'n ofynnol yn ôl y gyfraith. Cadarnhaodd y Llys Apêl ddyfarniad yr Uchel Lys. Efallai y bydd gan y dyfarniad oblygiadau i gynlluniau buddion diffiniedig eraill y DU. Deallir y gall hyn fod yn gymwys neu beidio i'r CPLIL ac mae Trysorlys EF ar hyn o bryd yn asesu'r goblygiadau i bob cynllun pensiwn gwasanaeth cyhoeddus. Nid oes unrhyw wybodaeth bellach ar gael ar hyn o bryd.

COLEG SIR GÂR

NODIADAU I GYD-FYND Â'R DATGANIADAU ARIANNOL (parhad) Pensiynau ac ymrwymïadau tebyg (parhad)

CPA (Cynllun Pensiwn Athrawon)

Mae'r Cynllun Pensiwn Athrawon (CPA) yn gynllun buddion statudol, cyfrannol, diffiniedig, sy'n cael ei reoli gan Reoliadau Cynllun Pensiwn Athrawon 2014. Mae'r rheoliadau yma'n berthnasol i athrawon mewn ysgolion a sefydliadau addysgol eraill. Mae aelodaeth yn awtomatig yn achos athrawon a darlithwyr mewn sefydliadau cymwys. Gall athrawon a darlithwyr ddewis i optio allan o'r CPA.

Cynllun sydd heb ei ariannu yw'r CPA, ac mae aelodau yn cyfrannu ar sail 'talu-wrth-fynd' - caiff y cyfraniadau hyn, ynghyd â'r cyfraniadau hynny a wnaed gan gyflogwyr, eu credydu i'r Trysorlys yn unol â threfniadau a reolir gan y Ddeddf uchod Telir buddion ymddeoliad a buddion pensiwn eraill gan gronfeydd cyhoeddus a ddarperir gan y Senedd.

Yn unol â'r diffiniadau a nodwyd yn FRS 102 (28.11), cynllun pensiwn aml-gyflogwr yw'r CPA. Ni all y coleg adnabod ei gyfran o asedau a rhwymedigaethau sylfaenol y cynllun.

Yn unol â hynny, mae'r coleg wedi manteisio ar eithriad mewn FRS 102 ac wedi cyfrif am ei gyfraniadau i'r cynllun fel petai'n gynllun cyfraniadau diffiniedig. Mae'r coleg wedi cyflwyno'r wybodaeth uchod sydd ar gael am y cynllun a'r oblygiadau i'r coleg yn nhermau cyfraddau cyfraniadau rhagdybiedig.

Cynhelir prisiad y CPA yn unol â rheoliadau a wnaed o dan Ddeddf Pensiynau'r Gwasanaeth Cyhoeddus 2013. Prisiadau sy'n credydu cyfrif pensiwn athrawon â chyfradd enillion go iawn gan dybio bod cyllid yn cael ei fuddsoddi mewn buddsoddiadau tybiannol sy'n creu'r gyfradd enillion go iawn honno.

Cynhaliwyd adolygiad actiwaraidd diweddaraf y CPA ar 31 Mawrth 2020. Cyhoeddwyd yr adroddiad prisio gan yr Adran Addysg (yr Adran) ym mis Hydref 2023. Nododd y prisiad gyfanswm rhwymedigaethau cynllun (pensiynau sy'n cael eu talu ar hyn o bryd a chost amcangyfrifedig buddion yn y dyfodol) ar gyfer gwasanaeth ar y dyddiad dod i rym o £262 biliwn, ac asedau tybiannol (cyfraniadau amcangyfrifedig yn y dyfodol ynghyd â'r buddsoddiadau tybiannol a ddelir ar ddyddiad y prisiad) o £222 biliwn sy'n rhoi diffyg gwasanaeth blaenorol tybiannol o £40 biliwn (o gymharu â £22 biliwn ym mhrisiad 2016).

O ganlyniad i'r prisiad, bydd cyfraddau cyfraniadau cyflogwyr newydd yn codi i 28.68% o fis Ebrill 2024 (o gymharu â 23.68% yn ystod 2018/9).

Mae copi llawn o'r adroddiad prisio a'r dogfennau ategol i'w gweld ar wefan Cynllun Pensiwn Athrawon.

Talwyd gwerth £3,047,000 (2024: £2,521,000) o gostau pensiwn i'r CPA yn ystod y flwyddyn.

COLEG SIR GÂR

NODIADAU I GYD-FYND Â'R DATGANIADAU ARIANNOL (parhad)

22 Cysoni gwarged / (diffyg) gweithredu cyfunol i fewnlif arian parod net (all-lif) o weithgareddau gweithredu

	2025 £000	2024 £000
Gwarged/(Diffyg) am y flwyddyn	873	711
Addasiadau ar gyfer buddsoddi neu ariannu gweithgareddau:		
Llog a dalwyd	62	41
Llog (derbyniwyd)	(670)	(754)
Addasiadau ar gyfer eitemau heblaw am arian parod:		
Dibrisiad (nodyn 11)	2,076	2,361
Cynnydd/(Lleihad) yn y ddarpariaeth ar gyfer dyledion gwael ac amheus	5	(46)
Diffyg o waredu asedau sefydlog	26	-
Ailbrisiu buddsoddiadau	(12)	12
Grantiau cyfalaf gohiriedig a ryddhawyd i incwm:		
LIC (nodyn 1)	(1,036)	(1,320)
Grantiau penodol a ryddhawyd i incwm	(675)	(177)
Costau pensiwn yn llai cyfraniadau taladwy	(693)	(618)
(Cynnydd)/Lleihad mewn stociau	(209)	(148)
Lleihad/ (Cynnydd) mewn dyledwyr	(1,406)	188
(Cynnydd)/Lleihad mewn blaendaliadau ac incwm cronedig	693	(1,754)
Cynnydd/(Lleihad) mewn credydwyr	30	177
(Lleihad)/Cynnydd mewn trethiant a nawdd cymdeithasol arall	65	(236)
Cynnydd/(Lleihad) mewn croniadau	(559)	175
Cynnydd/(Lleihad) mewn darpariaethau	(54)	(460)
Mewnlif/(all-lif) arian parod net o weithgareddau gweithredol	(1,484)	(1,848)

23 Llif arian parod o weithgareddau ariannu

	2025 £000	2024 £000
Llog a dderbyniwyd	670	754
Elfen llog o daliadau rhent prydles cyllid	(62)	(41)
Elfen gyfalaf taliadau prydles cyllid	(259)	(225)
	349	488

24 Llif arian parod o weithgareddau buddsoddi

	2025 £000	2024 £000
Taliadau i brynu asedau diriaethol sefydlog	(1,851)	(579)
Elw o waredu asedau diriaethol sefydlog	-	-
Elw o waredu buddsoddiadau	-	-
Grantiau cyfalaf gohiriedig a dderbyniwyd	1,255	136
Grantiau eraill a ryddhawyd	458	(1,096)
	(138)	(1,539)

COLEG SIR GÂR
NODIADAU I GYD-FYND Â'R DATGANIADAU ARIANNOL (parhad)

25 Arian parod a chyfwerth ag arian parod

	2025	2024
	£000	£000
Arian mewn llaw ac yn y banc	13,618	14,903
Cyfwerth ag arian parod	248	236
Arian parod net	13,866	15,139

26 Ymrwymïadau cyfalaf

	2025	2024
	£000	£000
Ymrwymïadau dan gytundeb ar 31 Gorffennaf	-	-

27 Ymrwymïadau ariannol

Ar 31 Gorffennaf 2025 roedd y Coleg wedi ymrwymo i wneud y taliadau prydles isaf yma yn unol â phrydlesi gweithredol na ellid eu canslo:

	2025	2025	2024	2024
	Tir ac		Tir ac	
	adeiladau	Arall	adeiladau	Arall
	£000	£000	£000	£000
Ddim yn hwyrach na blwyddyn	49	93	49	51
Yn hwyrach na blwyddyn ond ddim yn hwyrach na phum mlynedd	16	116	16	107
Yn hwyrach na phum mlynedd	-	-	-	-
	65	209	65	158

28 Trafodion partïon cysylltiedig

Mae'r Coleg yn cadw cofrestr o'i fuddiannau ar gyfer Cyfarwyddwyr y Cwmni a phersonél rheoli allweddol. Roedd y canlynol yn ddyledus/wedi eu cario ymlaen yn ystod diwedd y flwyddyn 31^{ain} Gorffennaf 2025:

- CCTA Enterprises Ltd
- £ 250 derbyniadwy (2024 : £250), £0 taladwy (2024 : £0)
 - Cyfanswm incwm ar gyfer y flwyddyn £0 (2024: £0), Cyfanswm pryniannau £0 (2024: £0)
- Coleg Ceredigion - Aelod o'r Grŵp
- £0 derbyniadwy (2024 : £0), £0 taladwy (2024 : £0)
 - Cyfanswm incwm ar gyfer y flwyddyn £0 (2024: £0), cyfanswm pryniannau £18,700 (2024: £28,870)
-
- PCYDDS – Rhiant
- £1,358,395 derbynadwy (2024: £167,879) , £30,301 payable (2024: £197,136)
 - Cyfanswm incwm ar gyfer y flwyddyn £3,450,795 (2024: £3,569,700), cyfanswm pryniannau £1,021,177 (2024: £972,966)
- Gwasanaethau Fforwm Cyf
- £0 derbyniadwy (2024 : £0), £0 taladwy (2024 : £0)

COLEG SIR GÂR
NODIADAU I GYD-FYND Â'R DATGANIADAU ARIANNOL (parhad)

- Cyfanswm Incwm £ 12,190 (2024 : £23,022), Cyfanswm pryniannau £68,962 (2024: £68,023)
Note: Ar gyfer gwasanaethau a roddir y mae trafodion ymhlith y cwmnïau grŵp. Fforwm yw'r gost tanysgrifio ar gyfer gwasanaethau Colegau Cymru a ddarperir i bob coleg AB yng Nghymru. Incwm yw tynnu grantiau i lawr.

29 Symiau a ddosbarthwyd fel asiant

Gweithreda'r Coleg fel asiant wrth weinyddu cyllid cefnogi dysgwyr sydd ar gael yn unig ar gyfer myfyrwyr. Caiff y grantiau a'r taliadau cysylltiedig eu heithrio o'r cyfrif incwm a gwariant.

Cronfeydd Ariannol wrth Gefn	2025	2024
	MEDR	MEDR
	£000	£000
Balans heb ei wario ar 1 Awst	14	71
Grantiau a dderbyniwyd	418	397
Ar gael i'w ddosbarthu	432	468
Talwyd i fyfyrwyr	(409)	(442)
Costau gweinyddu	(12)	(11)
Balans heb ei wario ar 31 Gorffennaf	11	14

30 Ymrwymiad eithaf rhiant

Prifysgol Cymru: Y Drindod Dewi Sant, Corfforaeth Addysg Uwch yw'r ymrwymiad rhiant eithaf a'r corff rheolaethol. Mae canlyniadau'r Cwmni wedi eu hymgorffori yn natganiadau ariannol cyfunol Prifysgol Cymru: Y Drindod Dewi Sant, sy'n ffurfio'r grŵp mwyaf a lleiaf o safbwynt cyfuno datganiadau'r Cwmni, ac mae modd cael copïau o'r cyfeiriad isod:

Prifysgol Cymru: Y Drindod Dewi Sant
Caerfyrddin
SA31 3EP